

Stockholms folkskoledirektion

och i samband därmed stående institutioner.

Folkskoledirektionen.

Brunkbergstorg 13, 2 tr. (postadress: Stockholm 16; postgirokonton nr 1631); t. 22 21 00; sessionstid: en eller flera onsdagar i varje månad under lästerminerna kl. 15,15.

Under 1600-talet inrättades i samtliga huvudstadens församlingar s. k. barndoms- eller kyrkskolor. Dessa skolor underhölls i regel av församlingarna och stodo under kyrkoherdarnas och kyrkorådens uppsikt. Nämda skolor voro i regel ej att betrakta som primärskolor i egentlig mening. Det förutsattes nämligen i allmänhet, att eleverna erhållit en första undervisning i hemmen eller på annat sätt. Dessa skolor ombildades på 1820-talet till lärdomsskolor eller apologetiskolor samt ställdes under direktionen för Stockholms stads undervisningsverk.

I flera församlingar inrättades i slutet av 1700-talet och början av 1800-talet s. k. fri- eller fattigskolor, varest kostnadsfri undervisning meddelades åt fattiga barn. Någon enhetligt ordnad folkundervisning i huvudstaden ästadkoms emellertid ej förrän genom 1842 års allmänna folkskolestadga, som föreskrev obligatorisk folkundervisning och upprättandet av folkskolor i varje församling. Denna stadga började emellertid först från år 1847 att i Stockholm allmännare tillämpas. Andå till och med år 1861 skötte var och en av huvudstadens församlingar sitt folkskoleväsende oberoende av de övriga. Församlingen utgjorde ett skoldistrikt.

Genom k. stadgan den 27 september 1861 angående folkundervisningen i Stockholms stad inrättades en för hela staden gemensam överstyrelse för stadens folkskolor, vars ställning och sammansättning m. m. sedermera vid flera tillfällen i olika avseenden förändrats. Genom k. brev den 13 mars 1914 erhöi överstyrelsen för Stockholms stads folkskolor benämningen *Stockholms folkskoledirektion*.

Enligt lag den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm utgör folk- och fortsättningsskoleväsendet i Stockholm en för hela staden gemensam angelägenhet, som i huvudsak skall handhavas av Stockholms folkskoledirektion. Folkskoleväsendet regleras närmare av k. stadgan den 22 juni 1923 angående folkundervisningen i Stockholm.

Nämnda lag angående folkskoleväsendet i Stockholm innehåller bestämmelse därom att, efter stadsfullmäktiges beprövande, folkskoledirektionen skall bestå av minst nio, högst tjuguen ledamöter. I anledning härav beslöt stadsfullmäktige den 15 mars 1920 och 9 mars 1925 att direktionen skall utgöras av femton ledamöter. Av dessa utses en av domkapitlet i Stockholms stift, en, tillika ordförande, av stadskollegiet bland borgarråden samt återstående tretton ledamöter av stadsfullmäktige. Ledamot i direktionen (utom den av stadskollegiet valde) väljes för en tid av två år och kan återväljas. Domkapitlet utser suppleant för den av domkapitlet valde ledamoten, varjämte stadsfullmäktige må utse suppleanter för övriga ledamöter till det antal, som anses erforderligt. Stadsfullmäktige beslöt den 19 december 1949 att utse sju suppleanter. Direktionen utser årligen inom sig en vice ordförande. Enligt stadgan angående folkundervisningen i Stockholm äger folkskolornas lärarpersonal utse fyra representanter, varav två folkskollärare, en småskollärare och en av de särskilda lärarna i övningsämnen, att närvara vid direktionens sammanträden med rättighet att, utom beträffande vissa i stadgan angivna ärenden, deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, och att få uttalande mening antecknad till protokollet. Dessa representanter jämte lika många suppleanter för dem väljas för två år av lärarkårens ombudsförsamling (se sid. 347) bland inom staden anställda lärare, som ej äro ledamöter av direktionen.

Folkskoledirektionen åligger, enligt den av k. m:t den 31 januari 1941 fastställda instruktionen, att handhava huvudstadens folk- och fortsättningsskoleväsende ävensom, där icke annat är stadgat, dess undervisningsväsende i övrigt, att fullgöra stadens skyldigheter med avseende å de allmänna läroverken, att ägna uppmärksamhet åt behovet av undervisningsväsendets utveckling och hos vederbörande göra de framställningar, som därvid finnas påkallade, samt att ombesörja övriga undervisningsväsendet rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet ått direktionen överlämnas.

I överensstämmelse med föreskrifter i k. stadgan den 16 september 1918 för fortsättningsskolan och stadsfullmäktiges beslut den 1 mars 1920 fungerar folkskoledirektionen som styrelse för de obligatoriska fortsättnings- och ersättningskolor, som inrättats i Stockholm fr. o. m.

höstterminen 1920 (se sid. 345). Enligt § 50 i nämnda stadga äga fortsättningskolans lärare likaledes utse en representant, jämte suppleant för denne, att närvara vid direktionens sammanträden med samma befogenhet vid behandling av ärenden rörande fortsättningskolan som folk-skollärarpersonalens representanter i fråga om folkskolärenden.

På framställning av folkskoledirektionen har k. m:t den 20 januari 1950 — jämlikt k. kung. den 9 oktober 1914 angående inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagit i landsting — medgivit Stockholms stad fortsatt befrielse tills vidare intill utgången av år 1959 från inspektion av sitt folkskoleväsen genom statens folkskolinspektör, dock skall denna befrielse bl. a. icke gälla granskningen och vitsordandet av folkskoledirektionens ansökningar om statsbidrag.

Folkskoledirektionen, som tidigare utgjort styrelse för skolan för bildbara sinnesslöa barn skall enligt stadsfullmäktiges beslut den 18 mars 1946 jämväl efter tillkomsten av lagen den 30 juni 1944 om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa tills vidare vara styrelse för skolan (se sid. 337). Tidigare utövade folkskoledirektionen även ledningen av de kommunala mellanskolorna och högre folkskolorna (praktiska mellanskolorna). Sedan k. m:t den 2 juni 1933 och den 7 juni 1934 utfärdat nya stadgar för dessa skolor, utgöra dessa samma självständiga undervisningsanstalter under egna styrelser. Enligt föreskrift i nytt reglemente för de kommunala mellanskolorna, fastställt av skolöverstyrelsen den 6 augusti 1945, väljes styrelse för dessa skolor av stadsfullmäktige, som emellertid beslutat, att folkskoledirektionen skall utse styrelsen för de praktiska mellanskolorna. Folkskoledirektionen handhar fortfarande vissa uppgifter sammanhängande med den ekonomiska förvaltningen vid dessa skolor liksom vid de under år 1939 upprättade kommunala flickskolorna.

Vidare handhar folkskoledirektionen de förvaltningsuppgifter, som sammanhänga med stadens äligganden i avseende å de allmänna läroverken och det högre tekniska läroverket i Stockholm (jfr sid. 515, 520). Slutligen handlägger direktionen frågor angående förvaltningen av Stockholms borgarskolas och Sjöbæls[Navigationsskolas byggnader (jfr sid. 521).

Folkskoledirektionen äger att åt särskilda inom densamma utsedda nämnder, envar bestående av minst fem personer, överlämna att å dess vägnar fatta beslut i vissa ärenden. På grund härav har direktionen utsett dels en ekonominämnd, dels en skolhusnämnd. Ekonominämnden äger besluta angående tillämpning av gällande lönerementen i vissa fall, vissa tjänstledighetsfrågor, upplåtelse av skollokalerna, barnbarnspisningen, tilldelning till skolbarn av beklädnad, upphandlingar samt vissa andra ärenden av ekonomisk natur. I övrigt förbereder näm-

den ekonomiärenden samt frågor angående vissa tjänsteställningar, vilka skola prövas av folkskoledirektionen. Skolhusnämnden äger besluta om utförande av underhållsarbeten å skolhus och skolgårdar samt om åtgärder för verkställande av beslutade byggnadsarbeten, varjämte nämnden förbereder sådana skolhusärenden, som skola prövas av folkskoledirektionen.

Vidare har direktionen inom sig utsett delegerade för undervisningsärenden, för år 1951 åtta, med uppgift att förbereda vissa tjänstefrågor och frågor av pedagogisk natur. Åt delegerade har även uppdragits att tills vidare handhava enligt § 19 mom. 10 stadgan angående folkundervisningen i Stockholm direktionen eljest tillkommande äligganden med avseende å upprättande av förslag till tillsättande av ordinarie lärartjänster, ävensom frågor om avgång enligt § 48 samma stadga och om befrielse från fortsättningsskoleplikt. Direktionen utser årligen inom sig en betygsnämnd med uppgift att å direktionens vägnar utfärda tjänstgöringsbetyg åt lärarpersonalen.

I varje territoriell kyrkoförsamling i Stockholm skall finnas ett skolråd. Ledamöter och suppleanter i skolråden väljas i enlighet med lagen den 6 juni 1930 om församlingsstyrelse för en tidsperiod av fyra år av församlingens kyrkofullmäktige. Ledamöter utses till ett antal av lägst fem och högst elva och suppleanter till det antal, som finnes lämpligt. Skolrådet väljer inom sig ordförande och vice ordförande, dock kan kyrkoherden i församlingen, ändock att han icke är ledamot, utses till ordförande. Rörande de olika skolrådets sammansättning, se sid. 351 ff.

Församlings skolråd har enligt stadgan angående folkundervisningen i Stockholm till uppgift att genom framställningar till direktionen m. m. söka främja folkskoleväsendets utveckling såväl inom staden i dess helhet som särskilt inom församlingen. Skolrådet utfärdar, i vissa numera sällan förekommande fall, efter vederbörande överlärares hörande, tjänstgöringsbetyg åt lärare, handlar fonder för skoländamål samt skall av folkskoledirektionen höras i fråga om ny- eller ombyggnad av skolhus i församlingen m. m.

Författningar m. m. Instruktion för Stockholms folkskoledirektion, fastställd av k. m:t 31 jan. 1941 (Kf 1940: nr 72). Lag 15 maj 1903 ang. folkskoleväsendet i Stockholm, med ändr. (Kfh 1946: sid. 259). K. m:ts förnyade stadga 22 juni 1923 ang. folkundervisningen i Stockholm, med ändr. (Kfh 1946: sid. 456; Kf 1947: nr 47, 1948: nr 44). K. m:ts stadga för övningslärare 2 juni 1950 (Svf 1950: nr 376). Reglemente för Stockholms folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 23 aug. 1923 (Kf 1923: nr 42), med ändr. Skolöverstyrelsens kung. 6 sept. 1946 med anvisningar rör. meritvärdering vid tillsättande av folk- och småskollärartjänster. Skolöverstyrelsens kung. 28 febr. 1947 ang. au-

FD

visningar rör. anordnande i vissa fall av särsk. avgångsprövning vid folkskola. K. kung. 18 april 1947 ang. behörighet att undervisa i främmande språk i folkskolan. Ordningstadga 31 maj 1929 för Stockholms folkskolor. Instruktion 16 dec. 1910 för [överstyrelsens] för Stockholms stads folkskolors nämnder, med ändr. Lag 6 juni 1930 om församlingsstyrelse i Stockholm, med ändr. (Kfh 1946: nr 236). K. stadga 16 sept. 1918 för fortsättningskolan, med ändr. (Kfh 1946: sid. 340). Reglemente för Stockholms fortsättningskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 5 mars 1921 (Kf 1921: nr 18).

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 73,125,937 kr. (därav engångs 4,096,070 kr.), kapitalbudgeten, av lånemedel, i linjen 965,000 kr., inom linjen 24,341,850 kr., dessutom förlagsmedel 8,479,353 kr.; inkomster: driftbudgeten 29,098,864 kr.

Folkskoledirektionens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm.; t. 540500 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

*Månsson, O. P., f. d. instruktör.

Övriga ledamöter.

Forsberg, K. W. G., ombudsman.

*Isaacsson, A. J., rektor (utsedd av domkapitlet).

*Jonsson, f. Lundquist, Clary H., fru, stadsfullm.

*Josephsson, M. O., fil. lic.

*Lamm, H. E., tjänsteman.

*Lindström, f. Wohlin, Ulla G., redaktör.

Lund, B. A., kyrkoherde, stadsfullm.

Löfberg, S. A., ekonomichef.

Malmroth, f. Herlitz, Elsa, fru, stadsfullm.

Malmström, Hj. W., direktör.

Remens, f. Remens, Eva F., läroverksadjunkt, stadsfullm.

*Wallin, H. E., kassör.

Wrigstad, P. O., redaktör.

Suppleanter.¹⁾

*Ahlén, A. E., civilingenjör, stadsfullm.

Bergils, J. H., byråchef.

Carlson, K. Sören, konditoriarbetare, stadsfullm.

¹⁾ Enligt folkskoledirektionens beslut skola vid förfall i första hand inträda: för ordföranden samt ledamöterna hr Josephsson, fru Remens samt hrr Löfberg och Wrigstad suppleanterna hrr Bergils och Thörnblom, fru Poppius och hr Ahlén, fru Wedberg-Larsson samt hrr Carlson och Färm i nu nämnd ordning; för vice ordföranden samt ledamöterna hr Wallin

*Färm, H. G. E. A., organisationssekreterare.

*Poppius, f. Leander, Ulla, fru.

Thörnblom, G. D. R., rektor.

Wedberg-Larsson, A. A. Elvira, fru, stadsfullm.

*Werner, A. I., vice pastor (utsedd av domkapitlet).

Överlärare, anmodad jämlikt stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm § 5 mom. 4 att närvara vid folkskoledirektionens sammanträden.

Holm, C. M., överlärare.

Suppleant: Olsén, C. I. T., överlärare.

Sekreterare (3,000 kr.).

Söder, A., f. d. överlärare; träffas under terminerna måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11.

Folkskoledirektionens nämnder och delegerade m. m.

Delegerade för undervisningsärenden.

Tomson, R. V., ordf.; Isaacsson, A. J., vice ordf.; Lamm, H. E.; Lindström, f. Wohlin, Ulla G.; Lund, B. A.; Löfberg, S. A.; Malmström, Hj. W.; Remens, f. Remens, Eva F.

Sekreterare: Söder, A. (se ovan).

Ekonominämnden.

Tomson, R. V., ordf.; Jonsson, f. Lundquist, Clary H.; Josephsson, M. O.; Lamm, H. E.; Löfberg, S. A.; Malmroth, f. Herlitz, Elsa; Månsson, O. P., vice ordf.

Sekreterare: Johansson, F. V., tjl., *tf.* Lindahl, O. (se sid. 342).

Skolhusnämnden.

Tomson, R. V., ordf.; Forsberg, K. W. G.; Malmroth, f. Herlitz, Elsa; Månsson, O. P., vice ordf.; Remens, f. Remens, Eva F.; Wallin, H. E.; Wrigstad, P. O.

Sekreterare: Olsén, O. G. (se sid. 342).

fruar Lindström och Jonsson samt hrr Lamm, Malmström och Forsberg suppleanterna fru Wedberg-Larsson, hrr Carlson, Färm, Bergils och Thörnblom, fru Poppius och hr Ahlén i nu nämnd ordning; för ledamöterna hr Lund och fru Malmroth suppleanterna hrr Ahlén, Bergils och Thörnblom, fruar Poppius och Wedberg-Larsson samt hrr Carlson och Färm i nu nämnd ordning. Enligt beslutet skall angivna ordning för suppleanternas inträde även gälla för sammanträden i ekonominämnden, skolhusnämnden och undervisningsdelegerade.

Betygsnämnd

(enl. § 10 stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm).

Folkskoledirektionen har för år 1951 uppdragit åt delegerade för undervisningsärenden att utfärda tjänstgöringsbetyg åt lärare.

Lärarpersonalens vid folkskolorna representanter i direktionen

(valda för åren 1950—1951).

***Ajne**, f. Svensson, S. Julia I., folkskollärarinna;
***Borgström**, f. Wastenson, Vanda M. O., småskollärarinna; ***Othzén**, C. O. A., musikdirektör; ***Sternbeck**, B. A. K., folkskollärare.

Suppleanter: ***Aldener**, K. G. H., folkskollärare; ***Annerfors**, f. Gustafsson, A. Frideborg M., småskollärarinna; ***Astner**, f. Söderlund, Maja, folkskollärarinna; ***Jonsson**, J. A. W., slöjdlärare.

Lärarkårens vid fortsättningsskolorna representant i direktionen

(vald för åren 1951—1952).

Ålinder, A. H., folkskollärare.

Suppleant: **Bengtsson**, f. Lindestedt, Hildur L. Ch., folkskollärarinna.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december fem revisorer jämte tre suppleanter för granskning av folkskoledirektionens, idrotts- och friluftsstyrelsens, styrelsens för de kommunala flickskolorna, styrelsens för de kommunala mellan-skolorna, styrelsernas för de praktiska mellanskolorna och högre folkskolorna, biblioteks-nämndens, arkivnämndens samt museinämndens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Andersson, J. Eric, spårvägsman, ordf.

Eidem, E. K. H., exportchef.

Enestad, J. I., direktör.

Jonsson, E. A., kassör.

Ling, P. H., direktör.

Suppleanter:

Hudin, A. Greta, tvättföreståndarinnan, stadsfullm.

Lundgren, K. A., bitr. lönesekreterare.

Nihlfors, f. Cassel, Margit M. S., fru.

Central förvaltning.¹⁾

Stat år 1951. (Central förvaltning.) Utgifter: driftbudgeten 1,661,954 kr. (därav engångs 6,700 kr.); inkomster: driftbudgeten 1,661,954 kr.

¹⁾ Enligt beslut av stadsfullmäktige den 13 oktober 1950 (Utl. 1950: nr 328) skall led-

(Lokalupplåtelser.) Utgifter: driftbudgeten 220,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 175,000 kr. (Allmänna läroverk m. m.) Utgifter: driftbudgeten 3,973,154 kr. (därav engångs 913,600 kr.), kapitalbudgeten av lånemedel i linjen 365,000 kr., inom linjen 5,034,500 kr.; inkomster: driftbudgeten 149,700 kr.

Inspektionen över folkskolorna.

Brunkebergstorg 13, 2 tr., C.; t. 22 21 00; expeditionstider, se nedan.

Vid ledningen och övervakandet av folkskolornas verksamhet biträdes direktionen av vissa tjänstemän.

Förste folkskolinspektören utövar närmast under direktionen den pedagogiska ledningen av och uppsikten över stadens folkskolor. Han skall vara närvarande vid direktionens sammanträden och äger att deltaga i överläggningarna, men icke i besluten. Vid sidan av förste folkskolinspektören finnas två folkskolinspektörer, med uppgift för den ene att handlägga företrädesvis frågor av pedagogiskt administrativ natur angående folkskolorna och för den andre att handlägga frågor bl. a. angående fortsättningsskolorna ävensom frågor rörande anordningar för ungdomens yrkesval samt rörande enskilda skolor. Aktuarien biträder med skolstatistiska samt pedagogiska arbeten och utredningar m. m. Slöjdspektörerna åligga att utöva tillsyn över undervisningen i slöjd och övervaka, att denna bedrivs enligt de grunder, direktionen fastställt. Inspektion över undervisningen i hushållsgöromål tillkommer skolköksinspektören. Gymnastikinspektören åligger att genom besök i skolorna taga noggrann kännedom om gymnastikundervisningens skötande i dessa samt lämna lärare och lärarinnor nödiga råd och upplysningar, att genom föredrag och demonstrationer inför lärarpersonalen befordra de gymnastiska övningarnas ändamålsenliga bedrivande samt att med uppmärksamhet följa de ordnade lekövningar, som vid skolorna förekomma m. m. Två ordinarie sånglärare äro förordnade såsom sångkonsulenter med uppgift att hand-

ningen av folkskoledirektionens centrala förvaltning omorganiseras. I samband därmed har bl. a. en tjänst som skoldirektör inrättats fr. o. m. den 1 januari 1951. Skoldirektören skall övertaga de ledande och samordnande uppgifter, som nu åvila dels förste folkskolinspektören, dels ekonomidirektören. Den nya organisationen kan icke genomföras utan k. m:ts medgivande, då den förutsätter vissa ändringar i gällande författningar betr. folkskoleväsendet i Stockholm. K. m:ts beslut i frågan föreligger icke vid kalendaris tryckning, varför den hittills gällande organisationen av folkskolinspektionen redovisas här.

FD

leda folk- och småskollärarna i deras sängundervisning. Beträffande överlärare för specialklasserna och kuratorer för hjälpklasserna, se nedan.

Instruktioner m. m. Instruktion 25 nov. 1910 för förste folkskolinspektören vid Stockholms folkskolor (Kf 1910: nr 99). Instruktion s. d. för [andre] folkskolinspektören vid Stockholms folkskolor (Kf 1910: nr 100). Instruktioner 14 dec. 1903 för slöjd-[föreståndaren]inspektören, slöjd-[föreståndarinnan]inspektören och gymnastik-[instruktören]inspektören vid Stockholms folkskolor (Kf 1903: sid. 447). K. kung. 9 okt. 1914 ang. inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagit i landsting, med ändr. (Kfh 1946: sid. 454). Ambetskrivelse från eklestiastikdepartementet till skolöverstyrelsen 20 jan. 1905 ang. inspektion av folkskoleväsendet i Stockholm.

Förste folkskolinspektör (B 17).

Vakant, *tf.* **Steenberg**, K. J. E.; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 och onsdagar 10—11.

Folkskolinspektörer (B 13).

Steenberg, K. J. E.¹⁾, tjl. (se ovan), *tf.* **Agvald**, R. V.; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11.

En vakant, *tf.* **Blomqvist**, G.; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11.

Folkskolinspektör (Ex. B 13).

Vakant.

Slöjdinspektörer (29).

Berggren, A. E.; träffas å direktionens lokal Klarabergsgatan 31 måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—7,45, 42 20 19; en vakant, *tf.* **Sandgren**, Sylvia M.; träffas å direktionens lokal Klarabergsgatan 31 måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 6,30—7,30, 41 02 03.

Skolköksinspektör (29).

Kastman, M. M. (Greta); träffas å direktionens lokal Klarabergsgatan 31 måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—8, 60 24 33.

Gymnastikinspektör (29).

Vakant, *tf.* **Amylong**, Tora; träffas å direktionens lokal Klarabergsgatan 31 måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11;

¹⁾ Nuv. inneh. åtnjuter avlöning enligt g 24.

dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 6,30—7,30, 67 29 94.

Aktuarie (26).

Ceder, C. T.

Överlärare för specialklasserna.

Norman, H. T.; träffas å specialklassernas expedition i Kungsholms skola, Mariebergsgatan 34, 1 tr. t. h., måndagar och onsdagar 14—15, fredagar 8—9, t. 50 62 92.

Kuratorer för hjälpklassungdom

(vardera 500 kr. utan rörligt tillägg).

Wallquist, A. P. V., folkskollärare, **Jonsson**, J. A., folkskollärare; träffas å hjälpklassernas expedition i Kungsholms skola, Mariebergsgatan 34, måndagar 18,30—19,30, t. 50 62 92 samt i regel i bostaden per telefon tisdagar 17—18, resp. 25 17 31 och 48 15 58; **Engmark**, Kerstin A. M., folkskollärarinna, **Hedin**, Anna-Lisa, småskollärarinna; träffas å samma expedition torsdagar 18,30—19,30 samt i regel i bostaden per telefon måndagar 17—18, resp. 46 55 33 och 52 38 86.

Kuratorer för fortsättningsskolornas elever

(vardera 250 kr. utan rörligt tillägg).

Källqvist, Inga M., diakonissa, Lästmakargatan 30, t. 11 29 29; träffas i regel varje dag 8—9.

Söderström, K. H., tf. kontorsassistent, träffas alla vardagar 14—15, t. 44 84 97, samt i regel i bostaden, Grindsgatan 45, torsdagar 18—19, t. 40 65 96.

Folkskoledirektionens expedition.¹⁾

Brunkebergstorg 13, 2 tr., C.; t. 22 21 00; expeditionstid: 8,30—11,30, 12,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11,30, 12—14; 1 juni—24 aug. 8,30—12,45).

Ekonomidirektör (B 15)

(tillika föredragande i ekonomiärenden).

Göransson, B. T.; träffas 14—15 (lördagar samt under juni—aug. 10—11).

Sekreterare (30).

Nilsson, K.-E. B., tjl. (se sid. 118), *tf.* **Skagerberg**, A. E.; **Johansson**, F. V., tjl., *tf.* **Lindahl**, O.

Sekreterare (Ex. 30).

Olsén, O. G.

Kamrerare (2 kl.) (28).

Vakant, *tf.* **Lundeqvist**, S. A.

¹⁾ Vissa nedan angivna befattningshavare handhava även kontorsgöromål vid inspektionen över folkskolorna.

Förste kammarskrivare (22).

Lundeqvist, S. A., tjl. (se ovan), *tf.* Cronholm, C. A.; Lindahl, O., tjl. (se ovan), *tf.* Svanberg, C.-A.

Förste kammarskrivare (Ex. 22).

Skagerberg, A. E., tjl. (se ovan), *tf.* Bergkwist, S. R. J.

Städningsinspektör (22).

Hansson, A. B. N.; t. 20 67 92.

Kammarskrivare (20).

Nyström, G., tjl. (se sid. 372); Skagerberg, A. E., tjl. (se ovan), *tf.* Ericsson, B. G.

Kontorsassistenter (18).

Svanberg, C.-A., tjl. (se ovan); Ericsson, Göta O. N. M.; Cronholm, C. A., tjl. (se ovan); Bergkwist, S. R. J., tjl. (se ovan); Ericsson, B. G., tjl. (se ovan); Strömbom, Annie I.; Pålsson, L. N. O.

Förste kontorsskrivare och kassör (16).

Barklund, Astrid M. E.; kassan hålles öppen 10—11,30, 12,30—15 (lördagar och dag före helgdag 9—11,30, 12—13,30, 1 juni—24 aug. 8,30—12,30).

Förste kontorsskrivare (16).

Wallerand, Karin J. M.; Isberg, f. Magnusson, A. Torborg; Gehlin, Märta A. J.; Svenson, Lilly H. F.; Andersson, Ingrid E.; Lindström, Karin M.

Byggnadsintendent (35).

Ellner, E. A. V.; träffas å folkskoledirektionens lokal i regel måndagar, tisdagar och torsdagar 15—16 samt onsdagar 13—16.

Ingenjör (28).

Lindblad, S. Y. F.

Nybyggnadskontrollanter (Ex. 26).

Elmqvist, J. G. A.; Herlin, K. A.

Värmeledningskontrollant (Ex. 24).

Strähle, G.

Byggnadskontrollanter (22).

Hagrot, E. A.; Elmqvist, J. G. A., tjl. (se ovan), *tf.* Engström, L. J.-O.; Herlin, K. A., tjl. (se ovan), *tf.* Hjorth, N. G.

Inspektör (19)

(för skolmältidsverksamheten).

Mellin, Märta D.; t. 11 30 88.

Verkmästare (2 kl.) (19).

Hjorth, N. G., tjl. (se ovan), *tf.* Grundström, H. T. N.

Verkmästare (3 kl.) (17).

Engström, L. J.-O., tjl. (se ovan), *tf.* Ohlsson, G. L. A.

Trädgårdsmästare (17).

Åkerlind, S. B.

Assistenter (1 kl.) (17).

Brandel, f. Måsen, Gurli M., Tholerus, f. Bergwall, Ester M. F., Arhén, Gärda M. M., vid skolmältidsverksamheten; en vakant, föreståndare för beklädnadsavdelningen.

Assistent (1 kl.) (Ex. 17).

Truedsson, E. O. Solvig.

Förste expeditionsvakt (12).

Holmgren, J. S.

Sex kontorsskrivare, en biträdande assistent, tretton första kontorsbiträden, trettiofyra kontorsbiträden, två telefonister. Två expeditionsvakter, ett expeditionsvaktsbiträde.

Folkskolornas läkarvård.

Läkarvård för folkskolorna inrättades i Stockholm fr. o. m. år 1898.

Skolöverläkaren skall bl. a. hava den närmaste ledningen av och tillsynen över skolläkares och skolsköterskors arbete samt över skolornas sundhetsförhållanden och anordningar för barnens fysiska fostran. Han skall vidare under folkskoledirektionen ansvara för åtgärder vid inträffade fall av epidemiska sjukdomar, handlägga tjänsteärenden angående skolläkare och skolsköterskor samt förbereda ärenden rörande skolhälsovården för föredragning i folkskoledirektionen. Skolöverläkaren tjänstgör dessutom såsom skolläkare inom ett skolläkardistrikt (se nedan). Överläkaren för den mentalhygieniska verksamheten har främst till uppgift att övervaka uttagningen av barn, som anmälts för intagning i hjälp-, observations- eller s. k. läsklasser eller i Katarina västra skola. Han skall även övervaka skolmognadsproven för nybörjare och övriga mentalhygieniska anordningar inom skolan samt vara konsulterande läkare beträffande psykiska rubbningar hos eleverna.

För den allmänna hälsovården äro anställda skolläkare, som hava sin verksamhet förlagd till ett eller flera överlärdistrikt.

Skolläkaren har till huvudsakliga åligganden att undersöka alla nyinskrivna barn samt alla barn i fjärde och åttonde klasserna, att underkasta barn, vilka på grund av sitt hälsotillstånd böra stå under särskild uppsikt, ytterligare undersökning så ofta sådan erfordras, att hänvisa barn till

specialläkare och polikliniker m. m., att besluta om barns befrielse helt eller delvis från skolarbetet, att utfärda intyg för särskild undervisning, att varje vårtermin verkställa undersökning av barn, som avgå från skolan, särskilt med hänsyn till yrkesrådgivning, att hålla mottagningar i skolan för att undersöka till honom hänvisade barn och i förekommande fall ge lämplig vårdanvisning, att föra s. k. hälsokort angående barnens hälsotillstånd och kroppsbeskaffenhet, att biträda med undersökning och urval av barn, som skola sändas till skollovskoloni, att vid fall av smittsam sjukdom i skolan vidtaga åtgärder till förekommande av smittans spridning, att ägna uppmärksamhet åt skolans hygieniska förhållanden samt att årligen argiva redogörelse över sin verksamhet.

Calmette-vaccination av elever, vilka därtill anmälas av målsmännen, äger numera rum.

Läkarvården i skolorna har under senaste år även omfattat skärmbildsundersökning av lungor.

Dessutom finnas anställda specialläkare för undersökning av sjukdomar i öron, näsa och hals, för ögonsjukdomar, för talrubbnings- och ortopediska sjukdomar, ävensom en konsulterande läkare för underlivssjukdomar hos flickorna. I anslutning till den verksamhet, som bedrivs av specialläkaren för ortopediska sjukdomar, utprövas f. n. nya behandlingsmetoder med syfte att effektiv hållningsrättande gymnastik skall kunna ges åt ett ökat antal barn. För hörselklasserna är likaledes särskild läkare anställd. Slutligen finnas vid folkskolorna polikliniker för behandling av ögonsjukdomar, talrubbningsfel, sjukdomar i öron, näsa och hals samt tandvårdspolikliniker (se sid. 472). För astmasjuka skolbarn finnes skolhemmet för astmasjuka (se sid. 450). För speciell hjärtundersökning ha skolläkarna möjlighet att i förekommande fall hänvisa till den s. k. hjärtstationen vid kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.

Vidare äro anställda trettioåtta skolsköterskor för den allmänna hälsovården och en skolsköterska för sjukdomar i öron, näsa och hals. Skolsköterskorna hava till uppgift att biträda skolläkarna, genom hembesök överbaka att skolläkarnas ordinationer följas, meddela behandling i enklare fall efter läkares anvisning etc.

Författningar. K. kung. 15 juli 1944 med bestämmelser ang. den statsunderstödda hälsovården vid folk- och småskolor samt högre folkskolor, med ändr. (Kf 1946: sid. 482, Svf 1947: nr 235, 1948: nr 319, 1949: nr 414). Instruktion 16 dec. 1942 för skolläkare vid Stockholms folkskolor (Kf 1942: nr 90). Instruktion 22 dec. 1932 för hjälpskolläkaren. Instruktion 16 dec. 1942 för skolläkarska vid Stockholms folkskolor (Kf 1942: nr 91).

De utgående arvoden till läkarna vid folkskolorna äro beräknade efter 2,75 kr. per barn och år utan rörligt tillägg.

Skolöverläkare (B 19).

Hjärne, U. G. E. (förordn. t. o. m. ³⁰/s 1956); träffas å folkskoledirektionen, Klarabergsgatan 31, måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; t. 23 26 05.

Överläkare (30)

(för den mentalhygieniska verksamheten vid Stockholms folkskolor och övriga kommunala skolor).

Ramer, K. T. (förordn. t. o. m. ³¹/s 1954); träffas å folkskoledirektionen, Klarabergsgatan 31, måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; t. 23 26 05.

Skolöversköterska (14).

Vakant.

Första kontorsbiträde (10).

Clarín, f. Ekelin, B. Margit I., tjl., *tf.* Eriks-son, Gunvor M.

Skolläkare.

För allmän läkarvård.

(Läkarna ha vissa bestämda dagar s. k. veckomottagningar i skolorna.)

Ottander, C. O. C. (Kungsholms överlärdistr.)
Naglo, O. N. O. (Kristinebergs och Fredhalls överlärdistr.).

Hjärne, U. G. E., skolöverläkare (se ovan) (Adolf Fredriks överlärdistr.).

Gyllencreutz, Sara A. H. (Gustav Vasa och Matteus överlärdistr.).

Gunther, J. G. A. (Storkyrkans skola).

Salén, S. (Klara skola).

Bauer-Albrechtson, E. A. R. (Jakobs och Johannes skolor).

Lundblom, A. F. (Engelbrekts överlärdistr.).

Rollof, L. S.-I. (Gärdets, Hedvig Eleonora och Oscars överlärdistr.).

Wejdling, K. A. E. (Katarina överlärdistr.).

Petersson, H. T. (Eriksdals överlärdistr.).

Svedenius, C. G. (Sofia överlärdistr.).

Anzén, G. G. (Maria överlärdistr.).

Fredbärj, K. T. (Högåldis överlärdistr.).

Jacobsson, E. G. (Årsta överlärdistr.).

Lindström, B. G. (Skanskvärns, Björkragens och Skarpnäcks överlärdistr.).

Wallin, L. J. V. (Hammarby och Enskedefältets överlärdistr.).

Eek, Karin (Enskede överlärdistr.).

Blomgren, C. J. F. (Gubbängens överlärdistr.).

Bergman, B. W. (Hökarängens överlärdistr.).

Sjöberg, H. (Älvsjö och Västberga överlärdistr.).

Rodhe, G. (Midsommarkransens överlärdistr.).

Kärger, B. H. (Hägerstensåsens överlärdistr.).

Silverstolpe, f. Laurell, Brita (Västertorps överlärdistr.).

Engström, A. H. (Mälarhöjdens och Blommensbergs överlärdistr.).

Hulting, C. G. (Åspuddens överlärdistr.).

Sylvan, H. O. K. (Alviks och Riksby överlärdistr.).

Sterner, L.-G. K. F. (Bromma södra överlärdistr.).
Bellander, N. G. (Abrahamsbergs överlärdistr. och Norra Ångby skola).
Dagulf, K. H. (Södra Ångby skola).
Frödin, A. H. (Bällstalsunds skola).
Thorfinn, J. E. F. (Spånga överlärdistr.).
Wahlström, f. Malmberg, Annie M. (fortsättningsskolorna för flickor).

För specialvård¹⁾.

Olson, O. G. (Kungsholms, Kristinebergs, Fredhälls, Maria, Västberga, Alviks, Bromma, södra, Abrahamsbergs, Riksby, Ångby och Spånga överlärdistr.).

Pallin, P. G. R. (Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus, Storkyrkans, Klara, Jakobs och Johannes, Engelbrekts, Gärdets, Hedvig Eleonora och Oscars, Katarina, Sofia, Hammarby, Björkhagens och Västertorps överlärdistr. samt fortsättningsskolorna).

Boström-Smith, E. Inga-Lisa (Eriksdals, Högalids, Årsta, Skanskvarns, Skarpnåcks, Enskede, Gubbängens, Hökarängens, Enskedefältets, Älvsjö, Midsommarkransens, Hägerstensåsens, Blommenbergs, Aspuddens och Mälarhöjdens överlärdistr. samt Katarina västra skola).

Koch, C. Hj. L. (Kungsholms, Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus, Engelbrekts och Spånga överlärdistr., Jakobs och Johannes skolor samt fortsättningsskolorna).

Hambræus, C. M. (Eriksdals, Skanskvarns, Hammarby, Skarpnåcks, Björkhagens, Enskede, Gubbängens, Hökarängens och Enskedefältets överlärdistr. samt folkskoleseminariets övningskola).

Fahlén, T. G. H. H:son (Högalids, Älvsjö, Midsommarkransens, Västberga, Hägerstensåsens, Västertorps, Blommenbergs, Aspuddens och Mälarhöjdens överlärdistr.).

Holmgren, L. K. A. (Storkyrkans och Klara skolor, Gärdets, Hedvig Eleonora och Oscars, Katarina, Sofia, Maria och Årsta överlärdistr. samt Katarina västra skola).

Ygberg, N. H. (Kristinebergs, Fredhälls, Alviks, Bromma södra, Abrahamsbergs, Riksby och Ångby överlärdistr.).

Kågén, G. B. (för talrubbningsar).

Lundblom, A. F. (för ortopediska sjukdomar).

¹⁾ Specialläkarna med undantag av ortopeden anlitas även för eleverna i de högre kommunala skolorna.

Morén, M. (Maja) (för underlivssjukdomar hos flickorna).

Ramer, K. T., överläkare (se sid. 344) (för hjälpklasserna, observationsklasserna, ordblindklasserna och Katarina västra skola).

Holmgren, L. K. A. (för klasserna för hörselsvaga).

Fyrtiofyra *skolsköterskor*, två *biträden vid öronpoliklinikerna*, tre *kontorsbiträden*.

Polikliniker för ögonsjukdomar.

För behandling av ögonsjukdomar hos barnen vid Stockholms folkskolor äro anordnade tre polikliniker. Lokaler: Fredhälls skola, Klara skola och Högalids skola.

Läkare (4,800 kr.).

Olson, O. G.; Pallin, P. G. R.; Björk, Å. J. V.

Polikliniker för sjukdomar i öron, näsa och hals.

För behandling av sjukdomar i öron, näsa och hals hos barnen vid Stockholms folkskolor äro anordnade fyra polikliniker. Lokaler: Fredhälls skola, Eriksdals skola, Högalids skola, Gustav Vasa skola och Storkyrkans skola.

Läkare (1,620 kr.).

Fahlén, T. G. H. H:son; Hambræus, C. M.; Holmgren, L. K. A.; Koch, C. Hj. L.: Ygberg, N. H.

Polikliniker för talrubbningsfel.

För behandling av talrubbningsar hos barnen vid Stockholms folkskolor äro anordnade två polikliniker. Lokaler: Jakobs skola och Katarina norra skola.

Läkare (3,300 kr.).

Kågén, G. B.

Fyra *lärarinnor* för talrubbningsar.

Skolornas tandvård.

Se sid. 472.

Försättnings- och ersättningsskolorna.

Obligatorisk 2-årig fortsättningsskola har jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 1 mars 1920 varit inrättad fr. o. m. höstterminen 1920. Enligt k. m:ts stadga den 16 september 1918 för fortsättningsskolan har fortsättningsskolan till uppgift att grundlägga och förbereda de ungas utbildning för deras levnadsyrke och befordra deras framtida medborgerliga duglighet, allt under det den syftar till att vidga deras allmänna bildning och främja deras sedliga ut-

FD

veckling». Under läsåren 1920—1944, då Stockholms folkskolor hade sju obligatoriska klasser, gällde den bestämmelsen, att elever, som med fullständigt avgångsbetyg lämnat sjunde klassen eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper och ej åtnjöt annan undervisning, som kunde anses motsvara fortsättningsskolans utbildning, voro pliktiga att inträda i fortsättningsskola. Sedan folkskolan i Stockholm fr. o. m. läsåret 1944/45 gjorts obligatoriskt 8-årig, gäller den bestämmelsen att lärjungar, som med fullständigt avgångsbetyg genomgått folkskolans åttonde klass eller i annan skola förvärvat motsvarande kunskaper, därmed också ha fullgjort sin fortsättningsskolplikt. Fortsättningsskolan bevisas numera huvudsakligen av barn, som på grund av överårighet icke äro skyldiga att genomgå åttonde klassen, samt av från andra skoldistrikt inflyttade barn, vilka före inflyttningen till Stockholm erhållit avgångsbetyg från sjuårig folkskola men icke hunnit genomgå fortsättningsskolan i sina förra skoldistrikt. Huruvida undervisning i annan läroanstalt skall medföra fullständig eller partiell befrielse från fortsättningsskolan, avgöres av folkskoledirektionen i dess egenskap av fortsättningsskolestyrelse i Stockholm. Fortsättningsskoleplikten upphör i varje fall, då den skolpliktige fyllt 18 år.

Fortsättningsskolans undervisning skall i Stockholm omfatta högst 440 undervisningstimmar, fördelade på två år med högst 33 veckor årligen och med 6 å 7 veckotimmar. Eleverna bevisas skolan en förmiddag i veckan. De få i regel själva välja den veckodag, som med hänsyn till arbetsställningen är mest lämplig. Undervisningen i de särskilda skolavdelningarna är dels av yrkesbestämd karaktär och avsedd att giva förberedande yrkesutbildning åt sådana elever, som hava anställning i eller ämna ägna sig åt visst yrke, dels av allmän karaktär och inriktad på meddelandet av fortsatt allmänbildning. I överensstämmelse härmed äro skolorna fördelade på följande linjer; för gossar: fortsättningsskola för allmän utbildning; för flickor: fortsättningsskola för 1) husligt arbete, 2) sömnadsarbete, 3) handel samt 4) allmän utbildning.

För de lärjungar, som vid skolålderns slut erhållit tillstånd att avgå från folkskolan, men som på grund av bristande fattningsförmåga eller av annan orsak ej kunnat inhämta hela folkskolekursen, hava upprättats obligatoriska ersättningsskolor enligt i fortsättningsskolestadgan givna föreskrifter. För ersättningsskolorna gälla i tillämpliga delar samma bestämmelser i fråga om skolplikt som för fortsättningsskolorna (se ovan). Enligt beslut av k. m:t den 1 juni 1945 har medgivande lämnats Stockholms skoldistrikt att anordna egentlig fortsättningsskola för lärjungar, som på grund av ålder avgå från klass VII vid Stockholms folkskolor och sålunda icke erhålla avgångsbetyg enligt folkskolestadgan § 47.

Fortsättnings- och ersättningsskoleavdelningar voro tidigare anordnade i flertalet folkskolor och underställda resp. överlärare, men numera undervisas gossar från samtliga överlärnardistrikt i Adolf Fredriks skola (Saltmätargatan 2) och flickor i Klara skola (Klara Västra Kyrkogata 14—16), vartill kommer ersättningsskolan vid Boxtorps barnhem, Sijärnhov. Ledning och tillsyn över de sålunda centraliserade fortsättnings- och ersättningsskolorna handhaves av den ene av folkskolinspektörerna.

Antalet elever i fortsättnings- och ersättningsskolorna, undantagandes Boxtorp, är vårterminen 1951 sammanlagt 506, varav 295 gossar, fördelade på 15 avdelningar och 211 flickor, fördelade på 12 avdelningar.

Att i den mån så påkallas stå till folkskolektionens förfogande vid åtgärder, som avse stöd åt nuvarande och förutvarande elever vid fortsättnings- och ersättningsskolorna, äro tillsatta två kuratorer, en manlig och en kvinnlig.

Författningar. K. stadga 16 sept. 1918 för fortsättningsskolan, med ändr. (Kfh 1946: sid. 340). Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 5 mars 1921 (Kf 1921: nr 18). K. kung. 30 dec. 1932 ang. avlöning åt lärare vid fortsättningsskolan samt statsbidrag till sådan avlöning, med ändr. (Kfh 1946: sid. 359). K. kung. 12 maj 1944 med provisoriska bestämmelser om avlöning åt lärarinnor i hushållsgöromål vid fortsättningsskolan samt statsbidrag till sådan avlöning m. m., med ändr. K. m:ts stadga för övningslärare 2 juni 1950 (Svf 1950: nr 376). Avlöningsreglemente för övningslärare 9 juni 1950. K. kung. 8 sept. 1950 ang. timarvoden till vissa lärare vid civila och militära skolor. Ecklesiastikdepartementets ämbetsskrivelse 1 juni 1945 ang. egentlig fortsättningsskola för vissa lärjungar i Stockholm.

Avlöningar. Lärare och lärarinnor vid fortsättnings- och ersättningsskolorna, tillsammans: 54,992 kr. Avlöningarna utgå för ämneslärare med full tjänstgöring med avlöning såsom ord. folkskollärare och för övriga lärare enligt ovan angivna författningar.

Folkskolorna.

Beträffande folkskolornas organisation, arbetsätt och förhållanden hänvisas till folkskolektionens berättelse (Årligen Bih. nr 26).¹⁾

Hela staden utgör ett skoldistrikt, uppdelat i ett antal överlärnardistrikt.

Vidare finnas av Stockholms stad helt eller delvis genom anslag å barnavårdsnämndens stat

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i en av folkskoledirektionen varje hösttermin utgiven matrikel.

bekostade folkskolor vid två av barnavårdsnämndens barnhem, nämligen barnhemmet Eolshäll och Barnbyn Skå, samt vid Stockholms stadsmissions barnhem vid Bostorp, Stjärnhov (jfr sid. 284) och genom anslag å sjukhusdirektionens stat vid barnsanatoriet Tjårnan, Säter, samt genom anslag å folkskoleledktionens stat vid skolkolonien Ålvestorp i Grythyttans socken, den sistnämnda avsedd för klana barn, som där skola erhålla konvalescentvård i förening med undervisning. Vid Epidemiskukhuset finnes på sjukhusdirektionens stat anställd en folkskollärare.

Överläraren har närmaste ansvaret för undervisningen vid folkskolan inom sitt distrikt. I de skolhus, där överläraren icke har sin huvudexpedition, äro för ordningens övervakande särskilda tillsynslärare utsedda.

Överläraren och de vid skolorna i hans distrikt tjänstgörande lärarna utgöra distriktets lärarkollegium, i vilket överläraren är ordförande. Varje lärarkollegium utser inom sig ett ombud för varje helt eller påbörjat tiotal av ledamöternas antal. Dessa ombud utgöra tillsammans lärarkårens ombudsårsamling, som minst en gång varje år på kallelse av direktionens ordförande sammanträder med direktionens och skolrådets ledamöter samt folkskolinspektörerna, övriga inspektörer och överlärarna för överläggning om frågor angående folkskoleväsendet.

Barns skolålder räknas från och med det kalenderår, under vilket barnet fyller 7, till och med det, under vilket barnet fyller 14 år. Lärjunge, som före skolålderns slut inhämtat för avgång erforderliga kunskaper, äger rätt att bli va från skolgång befriad, dock icke före det kalenderår, under vilket han fyller 13 år. Har lärjunge icke vid skolålderns slut inhämtat för erhållande av avgångsbetyg stadgat kunskapsmätt, är han, såvitt han ej saknar erforderlig fatningssgåva eller hindras från skolgång genom sjukdom eller lyte, skolpliktigt till och med det läsår, som utlöper under det kalenderår, då lärjungen fyller 15 år.

Folkskolan i Stockholm omfattar sedan 1944 åtta obligatoriska årsklasser, av vilka de två lägsta utgöra småskolestadiet.

Den årliga undervisningstiden i folkskolan utgör 39 veckor. Den dagliga undervisningstiden omfattar i regel 4—6 undervisningstimmar å 45 minuter. Lärjungarna i varje klass äro fördelade på klassavdelningar. Lärjungaantalet i varje avdelning av normalklass bör i klasserna 1—2 av folkskolan ej understiga 24 eller överstiga 30, i folkskolans övriga klasser ej understiga 30 och ej överstiga 40. I årsklasserna 1—4 av folkskolan bildas i regel blandade avdelningar av gossar och flickor. I övrigt bildas särskilda goss- och särskilda flickavdelningar; dock må undantagsvis blandade avdelningar anordnas även i folkskolans högre klasser. Antalet undervisningsavdelningar vid Stockholms folkskolor uppgår vårtidningen 1951 till inalles 1,857 med tillsammans 48,294 skolbarn.

Sedan 1947 pågår försök med en *nioårig* enhetsskola inom folkskolans ram, varvid emellertid den nionde klassen tills vidare skall vara frivillig. Försöket har påbörjats med införande av engelska språket från och med femte klassen. När eleverna i försöksavdelningarna genomgått sjätte klassen, har tillfälle beretts dem att för de återstående tre läsåren välja mellan en teoretisk linje, avseende i huvudsak den nuvarande realskolans utbildning, och en praktisk linje med förgreningar åt olika yrkesområden.

Några klassavdelningar i Blommensbergs skola ha sedan 1947 konstituerats som en försökskola, benämnd Örnasskolan, i och för systematisk prövning av tillvägagångssätt och metoder, som mera konsekvent ansluta sig till arbetsskolans idé. Björkhagens och Västberga skolor utgöra sedan 1949 resp. 1950 försökskolor med likartat syfte men äro organiserade enligt 1946 års skolkommissions riktlinjer för en nioårig enhetsskola.

Från 1947 finnas på försök inom folkskolans ram inrättade lekskoleavdelningar för barn, som inträtt i skolpliktsåldern men icke nått tillräcklig kroppslig eller andlig utveckling för att kunna tillgodogöra sig folkskolans undervisning. Lekskolans ändamål är att under ett år bereda dessa barn vård och sysselsättning av sådan art och omfattning, som främjar utvecklingen av deras kropps- och själskrafter och i möjligaste mån gör dem skickade att sedermera i vanlig takt tillgodogöra sig skolkurserna.

Sedan år 1939 finnas försöksvis upprättade sängklasser, vilka karakteriseras av att 4—5 veckotimmar inom timplanen disponeras för sång, vartill utom timplanen komma körövningar under 1 veckotimma. I motsvarande mån är timtalet nedsatt för andra ämnen, främst slöjd. Kurserna ha dock icke beskrivits i något ämne. Sängklasserna omfatta klasserna III—IX, och äro från och med klass V delade på två linjer: den allmänna linjen omfattande klasserna V—VIII samt språklinjen omfattande klasserna V—IX och motsvarande femårig realskola, varvid klass IX, där realexamen avlägges, utgör en folkskolans högre avdelning.

Hjälpklasser för intellektuellt efterblivna barn inrättades år 1905 och finnas till ett antal av 79 klassavdelningar. För dessa hjälpklasser tillämpas särskild undervisningsplan, avpassad för åtta årsklasser. Antalet barn i hjälpklassavdelning bör ej överstiga 15.

Sedan år 1943 finnas anställda kuratorer för hjälpklassundgom, f. n. fyra stycken, med uppgift att bl. a. stå till förfogande för samråd rörande de avgångna hjälpklass elevernas levnadsbanor och arbetsanställningar (se sid. 342).

Specialklasser för barn med läs- och skrivsvårigheter, s. k. läsklasser, inrättades 1938 och finnas till ett antal av 65 klassavdelningar. År 1949 inrättades i Eriksdalsskolan och år 1950 i Engelbrekts, Maria och Västberga skolor

läskliniker under ledning av en specialutbildad folkskollärare.

Observationsklasser för psykopatiska barn med normal intelligens inrättades 1933 och finnas till ett antal av 14 klassavdelningar.

Hjälp-, läs- och observationsklasserna stå sedan 1947 under ledning av en särskild överlärare för specialklasserna.

Beträffande skolan för bildbara sinnesslöa barn, se sid. 361.

För barn, som på grund av sjuklighet eller lyte icke lämpligen kunna deltaga i folkskolans undervisning, anordnas genom direktionens försorg särskild undervisning, i regel omfattande en timme om dagen.

Friluftsklasser för vissa tuberkulösa barn finnas inrättade sedan 1914 och omfatta 3 klassavdelningar, förlagda till för ändamålet särskilt inredda lokaler i Eriksdals, Högalids och Midсомmarkransens skolor.

Hörselsvaghklasser finnas inrättade sedan 1922 och omfatta 7 undervisningsavdelningar.

Beträffande de högre folkskolorna, se nedan sid. 367, och beträffande fortsättnings- och ersättningsskolorna, se ovan sid. 345.

Undervisning i kvinnlig slöjd meddelas i de tre lägsta klasserna åt såväl gossar som flickor, fr. o. m. fjärde klassen endast åt flickor. Gossarna deltaga fr. o. m. fjärde klassen i någon art av gosslöjd, trä-, metall- eller pappslöjd och bokbinderi. Sistnämnda slöjddart är anordnad i endast ett fåtal skolor.

Undervisning i hushållsgöromål meddelas åt flickorna i folkskolans sjunde och åttonde klasser, samt femte och sjätte hjälpklasserna. En del av gossarna i åttonde klassen och i vissa fall i sjunde klassen åtnjuta undervisning i hushållsgöromål.

Beträffande läroämnen och lärokurser i de olika normal- och specialklasserna hänvisas till det genom direktionens försorg tryckta häftet »Läroplaner för Stockholms folkskolor».

Frivillig teoretisk och praktisk undervisning i trädgårdsskötsel meddelas i ett antal skolträdgårdar under den varmare årstiden. Därjämte tillhandahållas från trädgårdarna för skolornas behov krukväxter samt växter för undervisningen i naturkunnighet och teckning.

I de före år 1944 färdigställda skolhusen finnas gymnastiksal, i vilka barnen erhålla undervisning 1—4 timmar i veckan. I de nyaste skolhusen finnas endast vissa provisoriskt inredda gymnastiklokaler att tillgå. Gymnastikskor och gymnastiklekräkter tillhandahållas genom direktionens försorg åt barn, som icke kunna anskaffa sådana. Övningarna ledas i allmänhet av vederbörande klasslärare. Till hjälp vid gymnastikundervisningen äro emellertid anställda ett antal fackutbildade gymnastiklärare. Förutom vanlig friskgymnastik anordnas i flertalet folkskolor s. k. hållningsgymnastik, avsedd för sådana barn, som äro behäftade med ryggradsdeformiteter.

Fr. o. m. läsåret 1941/1942 anordnas särskilda friluftsdagar. Friluftss lekar och idrottsövningar förekomma dels under vissa av friluftsdagarna, dels under vissa årstider i stället för gymnastik; materiel för lekar och idrottsövningar anskaffas genom direktionens försorg, och lekplatser hava anordnats i skilda delar av staden (jfr även under idrotts- och friluftsstyrelsen sid. 200). I de före 1943 byggda skolhusen äro inrättade skolbad med simbassänger; därjämte beredes ett stort antal barn tillfälle till sjöbad och simövningar i vissa av Stockholms stads badinrättningar och friluftsbad (se sid. 204). Dessutom är fr. o. m. år 1922 simundervisning allmänt genomförd. Den bedrivs i skolornas simbassänger, företrädesvis med eleverna i folkskolans fjärde och femte klasser. Vid varje skola finnes en uppsättning skidor, avsedda för eleverna. Vid vissa skolor äro på stadens bekostnad skridskobanor anordnade, varjämte i viss utsträckning utnyttjas de allmänna skridskobanorna (jfr sid. 202, 542). Under den varmare årstiden förekomma utflykter och skolor, dels i staden och dess omgivningar, dels, för vissa äldre årsklasser, till olika trakter av landet. (Beträffande landsvistelse för barn, se sid. 542.)

Med anslag av stadsfullmäktige anordnar folkskolektionen sedan år 1906 undervisning i instrumentalmusik med blåsinstrument vid skolor, till vilka instrument, ursprungligen mestadels på enskild väg, blivit anskaffade. Hornmusikårer finnas vid flertalet skolor. Sedan år 1949 har anslag beviljats även till stråkorkestrar.

Sedan år 1947 göras försök med teaterföreställningar i de kommunala skolorna, där numera ett betydande antal scener stå till förfogande i skolornas samlingssalar. Föreställningarna förläggas till tider efter undervisningstidens slut för dagen. Till förfogande står ett antal företrädesvis yngre skådespelare. Verksamheten omfattar dels en avdelning för den yngre skolungdomen med repertoar hämtad ur sagolitteraturen, scener ur historien och liknande, dels en avdelning för den äldre skolungdomen med stycken hämtade ur såväl den klassiska som moderna repertoaren. Under ett år spelas på var och en av de tillgängliga scenerna fyra pjäser, varav två för den yngre och två för den äldre publiken. Skådespelarna medföra egna dekorationer, kostymer, strålkastare och övrig utrustning. Föreställningarna äro avgiftsfria för eleverna.

I anslutning till den ordinarie skolundervisningen anordnas föreläsningar av skolfilm, varjämte genom radioapparater tillgodogöras de för skolor anordnade radioföredragen. Centralradionläggningar finnas i ett par av de senast byggda skolhusen.

Utöver de vanliga skolfilmsvisningarna beredes eleverna i folkskolornas högre klasser tillfälle att få se pedagogiskt och kulturellt

värdefulla långfilmer. Skälet för upptagande av denna verksamhet är, att ungdomen redan på ett jämförelsevis tidigt stadium bör få intresse för film av mera högtstående och värdefullt slag än den, som i regel visas vid barnföreställningarna på biograferna. Visningarna äga rum i folkskolornas samlingsalar. För ändamålet äro anskaffade två portabla ljudfilmsaggregat.

Under åtskilliga år hava vidtagits särskilda åtgärder i syfte att vägleda från folkskolan avgående elever vid val av fortsatt, mer yrkesbestämmd skolutbildning. Denna verksamhet har genom av stadsfullmäktige beviljat anslag kunnat utvidgas till att avse jämväl val av yrke. Verksamheten bedrivs i form av upplysningsföredrag och därtill anknuten enskild rådgivning, varjämte genom folkskoledirektionens försorg utarbetade broschyrer med råd och anvisningar rörande fortsatt skolutbildning och yrkesval utdelas till elever i avgångsklasserna samt i fortsättningsskolorna. Denna verksamhet bedrivs i samverkan med arbetsförmedlingens ungdomsförmedling. I viss utsträckning anlitas Stockholms högskolas psykotekniska institut för psykologiska anlagsundersökningar av från folkskolan avgående elever.

Vid samtliga skolor finnas lärarbibliotek. Biblioteken omfattade den 1 januari 1951 inalles omkring 54,257 band. För lärarnas fortbildning hava med stadsfullmäktiges understöd årligen anordnats föredrag och sammanhängande kurser.

Vid skolorna finnas lärjungebibliotek, vilkas sammanlagda bokantal den 1 januari 1951 uppgick till cirka 235,000 band. Av böcker ur lärjungebiblioteken äro i klassavdelningarna anordnade mindre klassbibliotek.

Sedan 1942 är fritidsverksamhet anordnad på eftermiddags- och kvällstid för ungdom i åldern 14—18 år, omfattande bl. a. träslöjd, gymnastik m. m., sömnad och klädvård, musik, hemvård och matlagning, metallslöjd, barnavård, engelska, dramatik och teckning. Sedan hösten 1943 omfattar fritidsverksamheten även — för elever i folkskolans sjunde och åttonde klasser — yrkesorienterande praktiskt arbete i Stockholms stads yrkesskolor. Eleverna få därvid 4 timmar i veckan under 32 veckor arbeta antingen i ett yrke under hela tiden eller i fyra skilda yrken under 8 veckor i vardera. En form av fritidsverksamhet äro de sedan 1906 anordnade läsaftnarna i skolbiblioteken, varvid tillfälle bereds barnen till ostörd läsläsning samt läsning av litteratur ur skolbiblioteken. Vårterminen 1951 har fritidsverksamheten cirka 8,500 deltagare, varav cirka 2,500 utom folkskolan.

Från hösten 1944 har fritidsslöjd för äldre anordnats, omfattande trä- och metallslöjd samt bokbinderi.

För elever i folkskolans högsta klasser och fortsättningskolan anordnas föredrag- och musikaftnar, till vilka jämväl lärare och föräldrar

inbjudas. Särskilda medel äro beviljade för anordnande i skolorna av föräldraaftnar med föredrag över frågor, som röra lärjungarnas fostran.

Sedan år 1947 utger folkskoledirektionen tidskriften »Hemmet och skolan», vilken avses utkomma med två nummer per termin, med syfte att stärka kontakten mellan barnens målsmän och skolan.

Skolmältider ha sedan år 1885 anordnats för behövande skolbarn. Genom k. kung. den 28 juni 1946, ändrad genom k. kung. den 21 februari 1947, har stadgats om s'atsbidrag till anordnande av skolmältider fr. o. m. den 1 juli 1946, med villkor att skolmältiden står öppen för alla lärjungar, som önska deltaga däri. I enlighet härmed har nu ordnats skolmältider, tillgängliga för alla lärjungar. Under en övergångsperiod må dock på grund av lokalbrist en gallring ske, varvid skolmältiderna i första hand skola stå öppna för lärjungar med lång skolväg, klena eller sjuka lärjungar, lärjungar från hem med svag ekonomisk ställning samt sådana, som eljest icke kunna under frukostrasten erhålla en ur närings synpunkt fullgod måltid i sina hem. Den sålunda erforderliga gallringen sker genom särskilda lokalkommittéer, en för varje överlärsdistrikt, under ordförandeskap av vederbörande överlärare. Antalet i skolmältiderna deltagande lärjungar var den 6 mars 1951 45,336 i folkskolan och 21,984 i övriga skolor. Kostnaderna för skolmältider åt skolbarn hava under år 1949 uppgått till c:a 5,2 milj. kr.

År 1937 infördes i skolorna, förmånen av fri förbrukningsmaterial. År 1946 tillkom dylik förmån beträffande fria läroböcker.

Beträffande beklädnad av behövande skolbarn gäller fr. o. m. år 1942, att föräldrar och målsmän, som icke äga tillgång att bekosta barnens skolgång, skola genom skoldistriktets försorg erhålla understöd (se Utl. 1942: nr 62). På grund härav omhänderhar folkskoledirektionen fr. o. m. samma år anslag, varifrån bekostas kläder, skodon och skoreparationer åt behövande skolbarn.

*Författningar*¹⁾. Reglemente för Stockholms folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 22 aug. 1923 (Kf 1923: nr 42), med ändr. Ordningsstadga 31 maj 1929 för Stockholms folkskolor (Kf 1929: nr 30). K. kung. 31 okt. 1919 ang. undervisningsplan för rikets folkskolor, med ändr. K. m:t resp. skolöverstyrelsen har för Stockholms folkskolor fastställt ett antal tim- och kursplaner, gällande för viss tid eller tills vidare. Instruktion för överlärare i Stockholms stads skoldistrikt, fastställd av skolöverstyrelsen 22 juli 1930 (Kf 1930: nr

¹⁾ Ang. allmänna författningar f. ö., se specialhandböcker bl. a. Kommunal författningshandbok för Stockholm 4, författningar rörande Stockholms undervisningsväsen 1937.

45). Instruktioner för tillsyn[ing]slärare vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 29 april 1932. Instruktion för överläraren för specialklasserna, fastställd av skolöverstyrelsen den 9 juni 1948. Stadgar för Stockholms folkskolors bibliotek, fastställda av folkskoledirektionens beslut 24 febr. 1939. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödjande av folkbiblioteksväsendet, med ändr. (Kfh 1946: sid. 628). K. kung. 15 juli 1944 med bestämmelser ang. den statsunderstödda hälsovården vid folk- och småskolor samt högre folkskolor, med ändr. (Kfh 1946: sid. 482, SvF 1947: nr 235, 1948: nr 319, 1949: nr 414). K. kung. 30 juni 1942 med vissa bestämmelser angående hjälpundervisning i folk- och småskolor, med ändr. Instruktioner för vaktmästare (jämte vissa städerskor), värmeledningskötare och baderskor vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 15 febr. 1929. Avlöningsreglementet för folkskolan 30 juni 1948 (SvF 1948: nr 437). K. kung. 30 juni 1948 med övergångsbestämmelser till avlöningsreglementet för folkskolan. K. kung. 30 juni 1948 med tillägsbestämmelser till avlöningsreglementet för folkskolan. Skolöverstyrelsens cirkulär 15 jan. 1951 ang. vissa läsårsdaglöner. Statens löneplansförordning 30 juni 1947 (SvF 1947: nr 376). K. kung. 12 jan. 1951 ang. vissa tabellbilagor till statens löneplansförordning. K. kung. 8 sept. 1950 ang. timarvoden till vissa lärare vid civila och militära skolor. K. kung. 12 jan. 1951 ang. fastställande av tabeller för uträkning av timarvoden till vissa lärare vid civila och militära skolor (jfr SvF 1951: nr 5). K. kung. 22 sept. 1950 om avlöningsförmåner för vissa pensionsavgångna lärare. K. kung. 14 juni 1946 om fyllnadstjänstgöring för lärare vid folk- och småskolor. K. kung. 30 juni 1948 ang. ersättning åt ordinarie folk- och småskollärare m. fl. vid viss tjänstgöring å ferietid. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektriser i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. Avlöningsreglemente för lärarpersonalen i övningsämnen vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. SF:s beslut 24 jan. 1938 ang. provisorisk löneförbättring för ordinarie lärare i övningsämnen vid bl. a. Stockholms folkskolor samt förkortade tidsintervaller för uppbärare av ålderstillägg för ifrågakvarande lärare (Kf 1938: nr 5). K. m:s stadga för övningslärare 2 juni 1950 (SvF 1950: nr 376). Avlöningsreglemente för övningslärare 9 juni 1950 (SvF 1950: nr 386). 1949 års provisoriska avlöningsreglemente för övningslärare vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 19 dec. 1949 (gäller numera endast för lärare i pappslöjd). K. kung. 23 april 1948 ang. statsbidrag till avlöande av folk- och småskollärare m. m., med ändr. K. kung. 10 aug. 1950 om statsbidrag till avlöande av övningslärare i folkskolan.

K. kung. 14 juni 1946 ang. statsbidrag för tillhandahållande av fria läroböcker m. m. åt lärjungar vid folk- och småskolor. K. kung. 30 juni 1947 ang. statsbidrag till viss undervisningsmateriel vid folk- och småskolor. K. kung. 28 juni 1946 ang. statsbidrag till skolmåltider, med ändr. K. kung. 6 mars 1936 ang. statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet, med ändr. (Kfh 1946: sid. 475). K. kung. 4 juni 1948 ang. statsbidrag till provisoriska skolbyggnader för folkskoleväsendet. K. kung. 30 juni 1947 ang. statsbidrag för anordnande av skolskjutsar åt skolpliktiga barn, med ändr. K. kung. 21 juni 1946 ang. resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid vissa till folkundervisningen hörande läroanstalter. K. kung. 28 juni 1946 ang. statstipendier för studier vid allmänna läroverk m. fl. anstalter. K. m:s reglemente för pensionering genom statens pensionsanstalt av vissa icke-statliga befattningshavare 29 dec. 1949 (SvF 1949: nr 726), med ändr. 1947 års tjänstepensionsreglemente för folkskolan 30 juni 1947 (SvF 1947: nr 420), med ändr. 1947 års familjepensionsreglemente för folkskolan 30 juni 1947 (SvF 1947: nr 421), med ändr. K. kung. 30 juni 1947 med föreskrifter rör. tillämpning av 1947 års tjänste- och familjepensionsreglementen för folkskolan, med ändr. K. kung. 30 juni 1947 med övergångsbestämmelser till 1947 års tjänste- och familjepensionsreglementen för folkskolan. K. kung. 30 juni 1947 ang. omreglerad tjänste- och familjepension m. m. K. kung. 18 juni 1925 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, med ändr. Reglemente ang. tilläggs pension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923. K. kung. 12 april 1946 ang. vissa särskilda besparingsåtgärder inom folkskoleväsendet. K. kung. 6 juni 1947 med vissa bestämmelser ang. lärjungarnas fördelning på läraravdelningar vid folk- och småskolor m. m. K. cirkulär 29 maj 1942 till skolöverstyrelsen m. fl. med föreskrifter rör. friluftsdagar i folkskolan m. m.

Avlöningar m. m.¹⁾ Överlärare. 38 överlärare: förutom avlöning såsom ordinarie folkskollärare tilläggslön 3,600 kr. samt ett ålderstillägg å 720 kr.

Ordinarie folk- och småskollärare. Tillsammans 884 folkskollärare och 631 småskollärare.²⁾

Icke ordinarie folk- och småskollärare å egen tjänst.²⁾ 199 folkskollärare och 197 småskollärare. Därutöver erhålla vissa vika-

¹⁾ Antal ordinarie lärare enl. den av statsfullmäktige fastställda staten; antal e. o. lärare enl. folkskoledirektionens avlöningsstat.

²⁾ Dessutom följande ordinarie och icke ordinarie befattningshavare avlönade dels å folk-

S:t Görans församlings skolråd

(för åren 1948—1951).

Arbetargatan 21, K.

***Carlsson**, N. W., försäkringskonsulent, kyrkofullm., vice ordf.; ***Eén**, O. B. L., f. d. förestandare; ***Engberg**, Hj. A. A., typograf; ***Gustafsson**, Signe K., fröken; ***Palmkvist**, f. Sundberg, S. Ingeborg M., fru; ***Rothstein**, f. Rothstein, M. A. M. (Greta), rektor, kyrkofullm.; ***Runsjö**, R. S. P., elektriker, kyrkofullm.; ***Stehr**, A. L., folkskollärare, ordf.

Suppleanter: ***Hellman**, F. G., handelsarbetare; ***Jälvirt**, f. Hedenstrand, Ragnhild, fru; ***Löwenström**, f. Jensen, Anna-Lisa, fru; ***Michaëlsen**, K. Hj. N., förste byråsekreterare, kyrkofullm.; ***Olsson**, A. A., cementarbetare; ***Petersson**, f. Magnusson, A. M. Axelia, fru.

Sekreterare.

Häggqvist, L., kansliråd; t. 34 24 50 eller 22 45 00 (växel).

Överlärare.

Blomquist, K. S.; träffas å exp. i skolan Kristinebergsparken, K., alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 500259.

Skolvaktmästare (13).

Parwe, N. G.

Två *skolvaktmästare* (därav en halvtidsanställd), ett *kontorsbiträde*.

Fredhälls överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 65 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,768 skolbarn, fördelade på skolan i Fredhäll, Viktor Rydbergs Gata 1, och i skolan på Stora Essingen, Essingestråket 24.

S:t Görans församlings skolråd.

Se under Kristinebergs överlärardistrikt.

Överlärare.

Lindell, E. I., träffas å exp. i skolan Viktor Rydbergs Gata 1, K., alla läsdagar, utom torsdagar, 7,45—8,30 samt tisdagar 13—13,30, t. 53 21 26 och å exp. i skolan Essingestråket 24, K., måndagar och torsdagar 12,30—13, t. 53 97 39.

Skolvaktmästare (13).

Stjernström, G. R. (Fredhäll); **Björkman**, S. T. (Stora Essingen).

Två *skolvaktmästare*, ett *kontorsbiträde*.

Adolf Fredriks överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 41 undervisningsavdelningar med tillsammans

1,198 skolbarn. Skolan är belägen Tegnérsgatan 44—46.

Adolf Fredriks församlings skolråd

(för åren 1948—1951).

Kammakargatan 30, Va.

***Brandt**, P. A., överkontrollör, kyrkofullm., vice ordf.; ***Hjelm**, C. A., järnvägstjänsteman; ***Lagergren**, Maria S. V., fröken; ***Lindblom**, K. G., professor, kyrkofullm.; ***Lindman**, K. S. S., förste aktuarie; ***Lundahl**, R. R. G., vapensmed, kyrkofullm.; ***Nordlander**, O., generalfältläkare, kyrkofullm.; ***Norgren**, f. Eklund, Saida A., redaktis; ***Tollin**, D. F. N., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.

Suppleanter: ***Arntyr**, S. O., ingenjör, kyrkofullm.; ***Bergholtz**, C. G. M., klockgjutare, kassaförvaltare; ***Bergqvist**, T. V., tjänsteman, kyrkofullm.; ***Christensson**, Anna U., vävlärarinna, kyrkofullm.; ***Samuelsson**, f. Arenander, S. N. G. Ingeborg, registrator, kyrkofullm.; ***Ytter**, P. Hj., verkmästare; *två vakanta.

Sekreterare.

Ekströmer, L. E. M., andre kanslisekreterare; t. 22 45 00.

Överlärare.

Holm, C. M.; träffas å exp. i skolan Tegnérsgatan 44—46, Va., alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 32 39 14.

Skolvaktmästare (13).

Zetterberg, B. Hj.

Tre *skolvaktmästare* (därav en halvtidsanställd), ett *kontorsbiträde*.

Gustav Vasa och Matteus överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 67 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,900 skolbarn, fördelade på skolan Karlbergsvägen 34 och skolan Vanadisvägen 16. I sistnämnda skola finnes dessutom en lekskolavdelning med 18 barn.

Gustav Vasa församlings skolråd

(för åren 1948—1951).

Västmannagatan 63, Va.

***Dannhem**, G. A., folkskollärare, kyrkofullm.; ***Eriksson**, E. J. T., byråsekreterare, kyrkofullm.; ***Ljunggren**, f. Netzen, Ruth M. S., fru, kyrkofullm.; ***Lund**, B. A., kyrkoherde, stadsfullm., kyrkofullm., ordf.; ***Lund**, E. V., skrädderiidkare, kyrkofullm.; ***Ohlsson**, f. Augustdotter, Elin C., fru, kyrkofullm.; ***Runmark**, A. R., bokförläggare, kyrkofullm., vice ordf.; ***Söderborg**, B. J. A., f. d. rektor; ***Thorsell**, H. G., byggmästare, kyrkofullm.

Suppleanter: *Danielsson, f. Månsson, Hilda T., tf. extra föreståndarinna, kyrkofullm.; *Karlström, Alfild M., fröken; *Segelström, E. A. S., plåtslagare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Grafström, N. Hj., hovrättsråd; t. 62 17 90.

Matteus församlings skolråd

(för åren 1948—1951).

Västmannagatan 92, Va.

*Ekdahl, H. O. S., postmästare, kyrkofullm., vice ordf.; *Ericsson, f. Nilsson, Ruth I. L., fru, kyrkofullm.; *Lindahl, f. Michaelson, Anny S., fru; *Norgren, B. R., köpman, kyrkofullm.; *Thurberg, G. O., inspektör, kyrkofullm., kassaförvaltare; *Wiklund, E. V., komminister, ordf.; *en vakant.

Suppleanter: *Andersson, E. B., kontorist; *Bergendorff, f. Ekström, Karin, fru; *Bjurling, Maria, fröken; *Jarvin, E. L., disponent; *Jonsson, G. F., förste statstoppograf; *Larsson, f. Jansson, M. M. (Greta), fru; *Åkerlund, J., cementarbetare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Attermark, J. H. T., direktör; t. 23 28 10 (tjänstetel.), 33 52 14 (bostaden).

Överlärare.

Rehn, A. V.; träffas å exp. i skolan Karlbergsvägen 34, Va., onsdagar 12,30—13 samt lördagar 7,45—8,30, t. 32 53 03; å exp. i skolan Vanadisvägen 16, Va., alla måndagar utom lördagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15, t. 33 92 51.

Skolvaktmästare (13).

Bennö, S. A. R. (Karlbergsvägen 34); **Carlsson, H. Hj.** (Vanadisvägen 16).

Tre skolvaktmästare, ett kontorsbiträde.

Storkyrkans, Klara, Jakobs och Johannes överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 55 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,195 skolbarn, fördelade på skolan Svartmangatan 20—22, skolan Klara Västra Kyrkogata 14—16, skolan Brunnsgatan 11 och skolan Roslagsgatan 61.

Storkyrkoförsamlingens skolråd

(för åren 1948—1951).

Stortorget 1, C.

*Appelgren, H. F. G., maskinist, kyrkofullm.; *Ekblad, K. E. V., förste kammarskrivare, vice ordf.; *Engström, K.-E., polisöverkonstapel, kyrkofullm.; *Johnsson, f. Eriksson,

Signhild O. E., fru; *Karlsson, A. S. G., typograf; *Landberg, f. Lundberg, A. F. E. (Lissa), fru; *Lindkvist, f. Ekblad, Märta K., fru; *Nystedt, B. O., pastor primarius och domprost, ordf.; *Ågren, A. W., reklamchef, kyrkofullm.

Suppleanter: *Jansson, T. M., lagerbiträde; *Karlsson, F. A., målare; *Lamm, f. Wählström, E. A. M. (Ann Marie), fru; *Ljungberg, f. Pettersson, Ingrid M. E., fru, kyrkofullm.; *Lundholm, H. F., försäljare; *Löfberg, A. T., direktör; *Ohlsson, T. O. A., stationsförmän; *Zetterlund, f. Berglund, Eva A., byggnadsstäderska.

Sekreterare och kassaförvaltare.

Tunberg, L. W. T., förste kanslisekreterare; t. 10 70 71 (tjänstetel.), 21 46 66 (bostaden).

Klara församlings skolråd

(för åren 1948—1951).

Brunkobergsgatan 10, C.

*Bladh, A. F., yrkeslärare, kyrkofullm.; *Brännström, O. H., f. d. poliskommissarie, kyrkofullm., kassaförvaltare; *Hallberg, N. O., tjänsteman; *Pravitz, J. M. E. (Maja), ritare, kyrkofullm.; *Södergren, N. A., aktuarie, kyrkofullm., vice ordf.; *Winge, E. H., överbibliotekarie, kyrkofullm., ordf.

Sekreterare.

Broberg, R. H. J., byråchef; t. 61 31 09 eller 11 53 12.

Jakobs församlings skolråd

(för åren 1948—1951).

Jakobsgatan 2, C.

*Bureus, B. G. E., amiralitetspredikant, kyrkofullm., ordf.; *From, Lydia L., lärarinna; *Hedberg, E. A. G., tapetserare, kyrkofullm.; *Hellman, J. A., f. d. hamnfogde, kyrkofullm., vice ordf.; *Karlsson, A. S. E. (Jenny), föreståndarinna, kyrkofullm.; *Kock, G. L. B., fil. lic.

Suppleanter: *Lundqvist, f. Wallmark, Elsa K., fru, kyrkofullm.; *Malm, f. Lindroth, Lily L., advokat, kyrkofullm.; *Sandberg, R. S., cementarbetare.

Sekreterare.

Hedborg, G. T., byråchef; t. 10 96 93.

Johannes församlings skolråd

(för åren 1948—1951).

Kammakargatan 12, Va.

*Eriksson, Elsa T., fröken; *Gustavsson, K. G., tjänsteman, kyrkofullm., ordf.; *Johansson, F. R. L., tjänsteman, kyrkofullm., vice ordf.; *Persson, f. Fehling, Ruth E., fru; *Schülz-

berg, Annie E. Ch., föreståndarinna, kyrkofullm.; ***Ståhlbrand**, H. M., frisörmästare, kyrkofullm.; ***Tholander**, Anna M., f. d. kamrerare; ***Wikström**, Märta, advokat, kyrkofullm.

Suppleanter: ***Christiansen**, f. Elmqvist, I. (Idina), sekreterare, kyrkofullm.; ***Jennel**, C. A. W., prokurist, kyrkofullm.; ***Lundkvist**, K. V. I., målarmästare; ***Pettersson**, f. Johansson, Ruth I., fru, kyrkofullm.; *en vakant.

Sekreterare.

Tisell, A. H. C.-G., stadsfiskal; t. 20 14 35.

Överlärare.

Andersson, N. Kaleb; träffas å exp. i skolan Svartmangatan 20—22, C., tisdagar 10—10,30 samt torsdagar 7,45—8,30, t. 21 42 70; å exp. i skolan Roslagsgatan 61, n. b., Va., måndagar, onsdagar och fredagar 7,45—8,30 samt måndagar, tisdagar, torsdagar och lördagar 13,30—14, t. 32 53 06; å exp. i skolan Brunnsgatan 11, C., lördagar 7,45—8,30, t. 11 69 15; å exp. i skolan Klara Västra Kyrkogata 14—16, C., onsdagar 12,35—13, t. 10 65 15.

Skolvaktmästare (13).

Ohlsson, B. O. (Svartmangatan 20—22); **Johansson**, A. I. (Klara Västra Kyrkogata 14—16); **Nilsson**, C. H. (Brunnsgatan 11); **Säfsström**, J. (Roslagsgatan 61).

Tre skolvaktmästare, ett expeditiöns-vaktsbiträde, ett kontorsbiträde.

Engelbrekts överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 60 undervisningsavdelningar med 1,456 skolbarn, fördelade på Engelbrekts skola, Valhallavägen 76, Ekshagens skola, Ekshagsvägen 2 och 4 samt Hjorthagens skola, Jägmästargatan 25 och 2.

Engelbrekts församlings skolråd

(för åren 1948—1951).

Östermalmsgatan 20, Ö.

***Bolander**, f. Persson-Hallengren, Signe M., fru, kyrkofullm.; ***Dyrssen**, f. Linton, G. Gunhild M., fru, kyrkofullm.; ***Karlsson**, f. Olsson, I. Signe C., postbiträde, kyrkofullm.; ***Michälsen**, G. V. G., inspektör, kyrkofullm.; ***Megard**, E. W., överlärare, vice ordf.; ***Nerell**, A. N. J., direktör, kyrkofullm., ordf.

Suppleanter: ***Arvestad**, L., tjänsteman; ***Drake af Hagelsrum**, Gunhild, byrådirektör, kyrkofullm.; ***Nylén**, E. W., direktör; ***Thorén**, f. Törnqvist, Sigrid K. Ch., fru; ***Wetterström**, V. E., grosshandlare, kyrkofullm.; *en vakant.

Sekreterare.

Åkerman, G. A., f. d. kansliråd; t. 11 05 94.

Överlärare.

Gunnerbeck, A. G.; träffas å exp. i skolan Valhallavägen 76, Ö., i regel varje lördag utom torsdagar 7,45—8,30, måndagar och onsdagar 13,30—14, t. 21 10 29; å exp. i skolan Jägmästargatan 25, Hjorthagen, torsdagar 7,45—8,30, t. 61 22 25.

Skolvaktmästare (13).

Björk, S. L. (Valhallavägen 76); **Karlsson**, F. J. (Jägmästargatan 2).

Fyra skolvaktmästare (därav en halvtidsanställd), ett kontorsbiträde.

Gärdets överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 53 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,448 barn. Skolan är belägen Banérgatan 56.

Oscars församlings skolråd

(för åren 1948—1951).

Fredrikshovsgatan 3, Ö.

***Hoff**, J., kyrkoherde, ordf.; ***Linder**, A. V., folkskollärare, kyrkofullm.; ***Mörner**, f. Strömman, J. W. H. (Henny), fru, vice ordf., kassaförvaltare; ***Norby**, C. T. N., komminister, kyrkofullm.; ***Pauli**, I. Hj. E., lektor; ***Sjöquist**, D. G., f. d. byrådirektör, kyrkofullm., kassaförvaltare.

Sekreterare.

Liljedahl, G. E., jur. kand.; t. 21 62 85 eller 54 00 00 (växel).

Överlärare.

Kaleen, G. E., träffas å exp. i skolan Banérgatan 56, Ö., i regel varje lördag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 60 13 10.

Skolvaktmästare (13).

Fernqvist, B. S.

Trä skolvaktmästare, ett kontorsbiträde.

Hedvig Eleonora och Oscars överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 39 undervisningsavdelningar med tillsammans 981 skolbarn fördelade på skolorna Linnégatan 37 och 54, småskoleseminariets övningskola Riddargatan 5 och skolan å Djurgården.

Hedvig Eleonora församlings skolråd

(för åren 1948—1951).

Storgatan 7, Ö.

***Arborelius**, E. T., komminister; ***Ekelund**, E. S., förste byråinspektör, kyrkofullm., ordf.; ***Erd-**

mann, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru, kyrkfullm., kassaförvaltare; *Falk, Ingrid A. M., fröken; *Grönquist, C. M., ingenjör, kyrkfullm., vice ordf.; *Hellström, A. Märta V., affärsbiträde, kyrkfullm.; *Johansson, F. N., maskinist, kyrkfullm.; *Toll, K. G. A., kapten, kyrkfullm.; *Wahlgren, F. O. A., f. d. representant, kyrkfullm.

Sekreterare.

Holmström, G. S., f. d. kanslissekreterare; t. 60 62 14.

Oscars församlings skolråd.

Se under Gärdets överlärardistrikt.

Överlärare.

Berglund, J. H., träffas å exp. i skolan Linnégatan 54, Ö., alla läsdagar 7,45—8 samt därjämte måndagar och torsdagar 11,45—12,30, t. 61 42 98; i Djurgårdens skola onsdagar 12—12,45, t. 61 33 02.

Skolvaktmästare (13).

Larsson, G. W. (Linnégatan 54).

En skolvaktmästare, ett expeditiionsvaksbiträde, ett kontorsbiträde.

Katarina överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 63 undervisningsavdelningar med 1,610 skolbarn, fördelade på Katarina norra skola, skolan Tjörhovsgatan 15—17 och Katarina södra skola, Sofiagatan 2. I sistnämnda skola finnes dessutom en lekskolavdelning med 14 barn.

Katarina församlings skolråd

(för åren 1948—1951).

Högborgsgatan 15, Sö.

*Elmblad, M. A., juvelerare, kyrkfullm.; *Falk, f. Nordmark, Rosa V. A., sömmerska; *Forsberg, K. W. G., ombudsman, kyrkfullm.; *Olsson, f. Forsberg, Maud I. D., fru, kyrkfullm.; *Sandberg, G. H. M., tulltjänsteman, kyrkfullm.; *Schaeferling, R. Elsa M., f. d. kontorschef, kyrkfullm.; *Svensson, A. R., kontorist, kyrkfullm., ordf.; *Söderström, K. H., tf. kontorsassistent, kyrkfullm.; *Waldner, Helfrid A., folkskollärarinna; *Westberg, E. G., gravör, kyrkfullm., vice ordf.

Suppleanter: *Borglund, E. A. S., målare; *Hellsten, N. E., major, kyrkfullm.; *Karls-son, J. B. A., maskinmontör; *Ljungqvist-Melosch, Ingrid G., fru, lärarinna; *Nilsson, O., murare; *Ribbing, D., arkitekt, kyrkfullm.; *Sellerstedt, G., metallarbetare; *Sjöblom, S. V., elektriker; *Ström, E. W., linjeförman; *en vakant.

Sekreterare.

Löwgren, C. E., advokat; t. 42 34 48.

Överlärare.

Örtendal, J. R. V.; träffas å exp. i skolan Tjörhovsgatan 15—17, Sö., i regel fredagar 7,45—8, måndagar och onsdagar 7,45—8,30 samt tisdagar 13,30—14, t. 41 35 05; å exp. i skolan Sofiagatan 2, Sö., i regel tisdagar, torsdagar och lördagar 7,45—8,30 samt onsdagar 12—12,30, t. 43 02 09.

Skolvaktmästare (13).

Hagelberg, H. (Tjörhovsgatan 15—17); Franzén, B. (Sofiagatan 2).

Fyra skolvaktmästare (därav en halvtidsanställd), ett kontorsbiträde.

Eriksdals överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 51 undervisningsavdelningar med 1,302 skolbarn. Skolan är belägen Ringvägen 58.

Katarina församlings skolråd.

Se under Katarina överlärardistrikt.

Överlärare.

Regfors, K. A.; träffas å exp. i skolan Ringvägen 58, Sö., i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15, t. 40 23 17.

Skolvaktmästare (13).

Smedberg, G. O. E.

Tre skolvaktmästare (därav en halvtidsanställd), ett kontorsbiträde.

Sofia överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 43 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,108 skolbarn. Skolan är belägen Skänegatan 117.

Sofia församlings skolråd

(för åren 1948—1951).

Skänegatan 117, Sö.

*Fridén, G. N. G., arkitekt, kyrkfullm.; *Jansson, E. N., kylmontör; *Johansson, K. V., filare, kyrkfullm., vice ordf.; *Jonsson, G. A. H., ombudsman; *Karlsson, f. Olsson, Siri V., fru, kyrkfullm.; *Stjärnström, G. V., frisörmästare, kyrkfullm., ordf.; *Wedberg, P. F. L., bageriarbetare; *Werner, A. E., bryggeriarbetare, kyrkfullm.; *Wilner, H. A. S., förste ingenjör, kyrkfullm.; *Öberg, J., avdelningschef, kyrkfullm.

Sekreterare.

Agvald, R. V., tf. folkskolinspektör; t. 40 29 89 (jfr nedan).

Överlärare.

Agvald, R. V., tjl. (se sid. 342), *tf. Bengtsson*, Signe V.; träffas å exp. i skolan Skånegatan 117, *Sö.*, alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15, t. 43 13 38.

Skolvaktmästare (13).

Andersson, T.

Tre *skolvaktmästare* (därav en halvtidsanställd), ett *kontorsbiträde*.

Maria överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 57 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,482 skolbarn, fördelade på skolan Ringvägen 23¹⁾ och de båda skolorna Timmermansgatan 28.

Maria Magdalena församlings skolråd

(för åren 1948—1951).

S:t Paulsgatan 10, *Sö.*

***Anderberg, G. H. A.**, tjänstedirektör, kyrkofullm., ordf.; ***Asplund, f. Nilsson, Alma E.**, fru, kyrkofullm.; ***Blomstrand, f. Ekberg, Ester**, fru, kyrkofullm.; ***Emthén, V. O.**, bankkamrerare; ***Johansson, S.**, järnvägsman; ***Krång, Anna M.**, kokerska; ***Larsson, B. A.**, affärsföreståndare, kyrkofullm., vice ordf.; ***Rafstedt, E. A. E.**, banktjänsteman, kyrkofullm., kassaförvaltare.

Sekreterare.

Orre, O. S. W., direktör, stadsfullm.; t. 41 25 54 eller 42 81 30.

Överlärare.

Wikberg, S.; träffas å exp. i skolan Ringvägen 23, *Sö.*, i regel alla läsdagar utom onsdagar 8—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14, t. 43 02 10; å exp. i skolan Timmermansgatan 28, *Sö.*, onsdagar 8—8,30, t. 41 35 06.

Skolvaktmästare (13).

Laworsky, R. (Ringvägen 23); **Björklund, E. J.** E. (Timmermansgatan 28).

Fyra *skolvaktmästare* (därav en halvtidsanställd), ett *kontorsbiträde*.

Högalids överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 52 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,354 skolbarn. Skolan är belägen Folkskolegatan 11—13.

¹⁾ Enligt k. m:ts resolution den 20 juni 1924 ang. delning av Maria Magdalena församling skall skolan vid Ringvägen, ehuru belägen inom Högalids församlings område, anses tillhöra Maria Magdalena församling.

Högalids församlings skolråd

(för åren 1948—1951).

Högalids prästgård, Högalidsberget, *Sv.*

***Enander, A. J. M.**, redaktör; ***Eriksson, f. Norgren, Josefine K.**, fru; ***Fondberg, A. T.**, avdelningschef; ***Ingerholm, P. A.**, banktjänsteman; ***Larsson, A. G.**, fabriksarbetare; ***Larsson, J. L.**, inspektör, kyrkofullm., vice ordf. och kassaförvaltare; ***Lundqvist, f. Larsson, Mary**, fru, kyrkofullm.; ***Mogård, J. A. B.**, kyrkoherde, ordf.; ***Törnblom, f. Karlsson, Gertrud A.**, fru, kyrkofullm.

Suppleanter: ***Collin, J. E.**, förbundssekreterare; ***Friberg, A. M.** Eleonora, folkskollärarinna, kyrkofullm.; ***Lindén, f. Asp, Valborg S.**, korrespondent, kyrkofullm.; ***Persson, f. Håkansson, Agnes T.**, fru; ***Pettersson, O. B.**, handelsarbetare; ***Skoglund, J. H.**, kamrerare, kyrkofullm.; ***Stjernmark, f. Nilsson, Doris A.**, fru.

Sekreterare.

Steenberg, K. J. E., tf. förste folkskolinspektör; t. 40 36 02 eller 22 21 00.

Överlärare.

Holmgren, Greta E.; träffas å exp. i skolan Folkskolegatan 11—13, *Sv.*, i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14, t. 40 45 70.

Skolvaktmästare (13).

Nilsson, J. I.

Tre *skolvaktmästare* (därav en halvtidsanställd), ett *kontorsbiträde*.

Årsta överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 46 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,227 skolbarn. Skolan är belägen Hjälmarsvägen 16.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Älvsjö överlärardistrikt.

Överlärare.

Wedlund, K. E.; träffas å exp. i skolan Hjälmarsvägen 16, postadress: Stockholm 41, alla läsdagar 7,45—8,15 samt tisdagar och torsdagar 12,30—13, t. 45 85 32.

Skolvaktmästare (13).

Andersson, Å.

En *skolvaktmästare*, ett *kontorsbiträde*.

Skanskvärns överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 47 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,266 skolbarn, fördelade på Skanskvärns skola, Gullmarsvägen 60 och Enskede gamla skola, Skolvägen.

Enskede församlings skolråd

(för åren 1948—1951).

*Andersson, E. O., ingenjör, kyrkofullm.; *Brodd, f. Lidén, Anna S., fru, stadsfullm.; *Börjesson, K. E. A., målare; *Ek, N. O. F., musiker; *Eriksson, E. G. F., stereotypör, kassaförvaltare; *Haglund, K. S., boktryckare, kyrkofullm.; *Kumlin, H. V., spårvägsman, ordf.; *Loffman, f. Olsson, Elsa J., fru, kyrkofullm.; *Thaning, H. J., direktör, vice ordf., kassakontrollant; *Vigedal, B. R., instruktör, stadsfullm.

Suppleanter: *Andersson, R. A. V., bankvaktmästare; *Andersson, Sten S., pol. stud., stadsfullm.; *Brolin, f. Lundh, Ingrid A., fru; *Eneman, f. Calén, A. E. (Evy), fru, kyrkofullm.; *Jonsson, S. A., assistent, kyrkofullm.; *Mörk, f. Thulén, Astrid A. L., fru; *Nilsson, S. J., folkskollärare; *Pettersson, f. Karlström, Alva V., fru; *Tiderman, f. Malmros, Gerda A., fru, kyrkofullm.; *Waldemarson, f. Bergqvist, A. Birgitta K., fru.

Sekreterare.

Lindquist, N. C., f. d. byråsekreterare; t. 49 09 23.

Överlärare.

Sandén, A. H.; träffas å exp. i skolan Gullmarsvägen 60, Johanneshov, alla läsdagar 7,45—8,15 samt tisdagar 12—12,30, t. 48 31 10.

Skolvaktmästare (13).

Röjmar, K.-E. (Skanskvarns skola).

En skolvaktmästare, ett kontorsbiträde.

Hammarby överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 43 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,142 skolbarn. Skolan är belägen Finn Malmgrens Väg 11.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Åkerlund, J. T.; träffas å exp. i skolan Finn Malmgrens Väg 11, Johanneshov, måndagar, torsdagar och lördagar 7,45—8,30 samt onsdagar 13,30—14, t. 49 94 80.

Skolvaktmästare (13).

Wiklund, W.

En skolvaktmästare, ett kontorsbiträde.

Skarpnäcks överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 32 undervisningsavdelningar med tillsammans 861 skolbarn, fördelade på Skarpnäcks skola, Kärrtorpsvägen 64, provisoriska lokaler, Kärrtorpsvägen 55 och 93 samt Kyrkogårdsvägen 43.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Hultsjö, E. H., träffas å exp. i skolan, Kärrtorpsvägen 64, Enskede, varje läsdag 7,45—8,30, t. 49 20 45.

Skolvaktmästare (13).

Lindeborg, E. L.

Ett expeditionsvaktsbiträde, ett kontorsbiträde.

Björkhagens överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 42 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,075 skolbarn. Skolan är belägen Karlskronavägen 28.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Casserberg, T. L.; träffas å exp. i skolan Karlskronavägen 28, Johanneshov, i regel varje läsdag 7,45—8,30, samt tisdagar och torsdagar 12,30—13,30, t. 49 96 05.

Skolvaktmästare (13).

Hagander, F. S. F.

En skolvaktmästare, ett kontorsbiträde.

Enskede överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 40 undervisningsavdelningar med tillsammans 922 skolbarn, fördelade på Enskede skola, Stockholmsvägen 30 och Mossens gårds skola, Tallkrogsvägen 66.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Wirsén, G. R. A.; träffas å exp. i skolan Stockholmsvägen 30, Enskede, alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom måndagar och tisdagar 13—13,30, t. 49 10 62.

Skolvaktmästare (1 kl.) (13).

Hedman, O. G. E. (Enskede skola).

Tre skolvaktmästare (därav en halvtidsanställd), ett kontorsbiträde.

Gubbängens överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 61 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,582 skolbarn, fördelade på Gubbängens skola, Gubbängsvägen, Gamla Gubbängens skola, Lilla Sköndal, och Södertörns skola, Farstavägen.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Mogard, E. W.; träffas å exp. i Gubbängens skola, Gubbängsvägen 61, Enskede, i regel varje läsdag utom torsdag 7,45—8, måndag och onsdag 10—10,45, t. 48 90 00.

Skolvaktmästare (13).

Lejon, S. A. (Gubbängens skola).

En skolvaktmästare, ett kontorsbiträde.

Hökarängens överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 44 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,146 skolbarn, fördelade på Fagersjövägen, Cigarrvägen 14—16 samt Hauptvägen 43 och 35.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Bjurulf, K. R. V.; träffas å exp. Fagersjövägen, Enskede, alla dagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15, t. 59 47 00.

Skolvaktmästare (13).

Lundman, K. E. L.

En skolvaktmästare, ett expeditiionsvaktsbiträde, ett kontorsbiträde.

Enskedefältets överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 39 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,119 skolbarn. Skolan är belägen Sockenvägen 370.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Edstam, A. M. (Anna-Maja), stadsfullm.; träffas å exp. i skolan Sockenvägen 370, Enskede, i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt torsdagar 14—14,30, t. 49 20 72.

Skolvaktmästare (13).

Forslin, E. V.

En skolvaktmästare, ett kontorsbiträde.

Älvsjö överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 77 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,977 skolbarn, fördelade på Långbrodals skolor, Västerängsvägen 19 och Sländvägen 1, Örby skola, Huddingevägen 425, Solberga skola, Götalands-

vägen, skollokaler Gimmerstavägen 6—8, Slöjdskolan, Götalandsvägen, samt skollokaler Herrängsvägen 21.

Brännkyrka församlings skolråd

(för åren 1948—1951).

***Aldener, K. G. H.**, folkskollärare, kyrkfullm.; ***Andersson, Paul**, f. d. överlärare, kassaförvaltare; ***Eriksson, K. V.**, byggnadssnickare, vice ordf., kassakontrollant; ***Johansson, K. D.**, föreståndare; ***Jonsson, J. A. W.**, slöjd-lärare; ***Malmsten, G. A.**, snickare; ***Persson, f. Ekström, Elna A.**, fru; ***Pettersson, G. R.**, förrådsförmän, kyrkfullm.; ***Wassberg, K. E.**, svetsare, kyrkfullm.; ***Wärnberg, S. T.**, målare, kyrkfullm., ordf.

Suppleanter. ***Estmark, f. Andersson, Dagny T. I.**, fru; ***Ferb, f. Rapp, M. Dagmar E.**, yrkeslärarinna; ***Hanson, L. G.**, snickeriarbetare; ***Larsson, L. R. H.**, kopparslagare; ***Lindberg, E. E.**, metallarbetare; ***Mornell, O. R.**, kontrollingenjör; ***Mårtensson, f. Karlsson, Linnea**, fru, stadsfullm.; ***Nilsson, C. J. E.**, lagerarbetare; *två vakanta.

Sekreterare.

Flygare, B. O., förste byråsekreterare; t. 47 27 22 eller 22 60 00 (växel).

Överlärare.

Rynnel, H. E.; träffas å exp. i skolan Västerängsvägen 19, Älvsjö, tisdagar 8—9, fredagar 9—10, t. 47 39 01; å exp. skolan Sländvägen 1, Älvsjö, måndagar 8—9, t. 47 15 56 samt å exp. i skolan Huddingevägen 425, Älvsjö, torsdagar 9—10, t. 47 00 25.

Skolvaktmästare (13).

Lennvall, Å. (Skolan, Västerängsvägen); **Gustafsson, S. S.** (Skolan, Sländvägen 1); **Gustavsson, S. I.** (Örby skola).

Två skolvaktmästare, ett expeditiionsvaktsbiträde, ett kontorsbiträde.

Midsommarkransens överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 36 undervisningsavdelningar med tillsammans 941 skolbarn, fördelade på Midsommarkransens skola, Södertäljevägen och Årsta gamla skola, Sockenvägen.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Älvsjö överlärardistrikt.

Överlärare.

Wiberg, A.; träffas å exp. i Midsommarkransens skola vid Södertäljevägen, Hågersten, alla läsdagar 7,45—8 och torsdagar 13,30—14, t. 45 14 01; å exp. i Årsta gamla skola vid Sockenvägen, postadress: Stockholm 9, måndagar 9,15—10, t. 45 01 51.

Skolvaktmästare (13).

Öberg, E. E. (Midsommarkransens skola).

Två *skolvaktmästare*, ett *kontorsbiträde*.**Västberga överlärardistrikt.**

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 49 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,307 skolbarn. I skolan finnes dessutom en lekskolavdelning med 18 barn. Skolan är belägen vid Klensmedsvägen.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Älvsjö överlärardistrikt.

Överlärare.

Cederstrand, Greta M. J.; träffas å exp. i skolan vid Klensmedsvägen, Hägersten, i regel alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom måndagar och torsdagar 13—13,30, t. 45 85 35.

Skolvaktmästare (13).

Eriksson, K.-E. G.

En *skolvaktmästare*, ett *kontorsbiträde*.**Hägerstensåsens överlärardistrikt.**

Distriktet räknar vårterminen 1951 44 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,220 skolbarn. Skolan är belägen vid Sedelvägen.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Älvsjö överlärardistrikt.

Överlärare.

Frankman, L.; träffas å exp. i skolan vid Sedelvägen, Hägersten, alla läsdagar 7,45—8, dessutom måndagar och torsdagar 13—13,30, t. 45 47 40.

Skolvaktmästare (13).

Karlsson, R. L.

En *skolvaktmästare*, ett *kontorsbiträde*.**Västertorps överlärardistrikt.**

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 38 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,027 skolbarn. Skolan är belägen Störtloppsvägen, Hägersten.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Älvsjö överlärardistrikt.

Överlärare.

Larsén, A.; träffas å exp. i skolan Störtloppsvägen, Hägersten, i regel alla läsdagar 7,45—8 samt därjämte måndagar och torsdagar 13—13,30, t. 46 47 03.

Skolvaktmästare (13).

Bergström, H. S.

En *skolvaktmästare*, ett *kontorsbiträde*.**Mälarhöjdens överlärardistrikt.**

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 25 undervisningsavdelningar med tillsammans 723 skolbarn. Skolan är belägen Lugntorpsvägen 2.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Älvsjö överlärardistrikt.

Överlärare.

Garpe, H. O. S.; träffas å exp. i skolan, Lugntorpsvägen 2, Hägersten, i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt torsdagar och lördagar 13,30—14,30, t. 46 00 29.

Skolvaktmästare (13).

Persson, K. E.

En *skolvaktmästare*, ett *kontorsbiträde*.**Aspuddens överlärardistrikt.**

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 43 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,065 skolbarn. Skolan är belägen Blommensbergsvägen 166.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Älvsjö överlärardistrikt.

Överlärare.

Hillman, B. A.; träffas å exp. i skolan Blommensbergsvägen 166, Hägersten, i regel alla läsdagar 7,45—8 samt därjämte måndagar och torsdagar 13—13,30, t. 19 32 24.

Skolvaktmästare (13).

Lindvall, K. L.

En *skolvaktmästare*, ett *kontorsbiträde*.**Blommensbergs överlärardistrikt.**

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 44 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,135 skolbarn, fördelade på Blommensbergs skola, Blommensbergsvägen och Liljeholmens skola, Liljeholmsvägen.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Älvsjö överlärardistrikt.

Överlärare.

Larson, Ch. L.; träffas å exp. i skolan vid Blommensbergsvägen, postadress: Stockholm 9, i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt därjämte måndagar och torsdagar 13—14, t. 45 20 65.

FD

Skolvaktmästare (13).

Reutliert, E. A. Q. (Blommensbergs skola).

Tre *skolvaktmästare*, ett *kontorsbiträde*.*Alviks överlärardistrikt.*

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 57 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,381 skolbarn. I skolan finnes dessutom en lekskolavdelning med 15 barn. Skolan är belägen Tranebergsvägen 73.

Bromma församlings skolråd

(för åren 1948—1951).

*Andersson, f. Östberg, Rosa, journalist; *Christensen, f. Gillberg, Signe C., fl. kand.; *Dahlgren, N. A., målare; *Eklund, f. Gustafsson, M. E. (Vira), fru; *Fransson, V. G. E., tygarbetare; *Karlöf, E. A., stadsadvokat; *Larsson, f. Nilsson, R. Dagmar, fru; *Nilsson, N. K. A., polisman, kyrkofullm., ordf.; *Sandvall, F. G., elektroingenjör, vice ordf.

Suppleanter: *Blomquist, A. B. O., byrådirektör; *Borgström, J. V. A., målarmästare; *Frithiof, f. Lundqvist, Elsa E., fru; *Hedenby, f. Forsberg, Wanda M. E., fru; *Henning, K. S., undervisningsråd, kyrkofullm.; *Norrström, K. G., brandförman; *Wikholm, f. Karlsson, Karin L., fru, kyrkofullm.

Sekreterare.

Sjöholm, B. E., kanslichef; t. 37 14 30 eller 22 37 20 (växel).

Överlärare.

Lundström, f. Johansson, Karin E.; träffas å exp. i skolan Tranebergsvägen 73, Bromma, i regel alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 25 67 26.

Skolvaktmästare (13).

Gustafson, C. G.; t. 25 67 20.

Tre *skolvaktmästare* (därav en halvtidsanställd), ett *kontorsbiträde*.

Bromma södra överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 57 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,525 skolbarn, fördelade på Ålstens skola, Nyängsvägen 72—80, Smedslättens skola, Drömstigen 32, Olovslunds skola, Olovslundsvägen, och Höglandsskolan, Höglandstorget.

Bromma församlings skolråd.

Se under Alviks överlärardistrikt.

Överlärare.

Gustafson, E. G. K.; träffas å exp. i skolan Nyängsvägen 72—80, Bromma, i regel mån-

dagar, torsdagar och fredagar 8—8,30, dessutom tisdagar och onsdagar 13—13,30, t. 25 42 50 (personl.). 25 41 29 (exp.), i skolan Olovslundsvägen, Bromma, i regel tisdagar och onsdagar 8—8,30, t. 25 37 80 (exp. och vaktm.).

Skolvaktmästare (13).

Nilsson, P. I. (Olovslunds skola); Adolfson, J. O. (Ålstens skola).

Ett *kontorsbiträde*, tre *expeditionsvaktsbiträden*.

Abrahamsbergs överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 50 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,269 skolbarn. Skolan är belägen Gustav III:s Väg.

Bromma församlings skolråd.

Se under Alviks överlärardistrikt.

Överlärare.

Wide, E. E., stadsfullm.; träffas å exp. i skolan Gustav III:s Väg, Bromma, i regel varje läsdag 7,45—8,30, måndagar och onsdagar 12—12,30 samt efter överenskommelse per tel. 25 78 01.

Skolvaktmästare (13).

Lasses, S.-E.

En *skolvaktmästare*, ett *kontorsbiträde*.

Riksby överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 52 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,351 skolbarn. Skolan är belägen Riksbyvägen 40—48.

Bromma församlings skolråd.

Se under Alviks överlärardistrikt.

Överlärare.

Blomqvist, G., tjl. (se sid. 342), tf. Bjärvall, E. T.; träffas å exp. i skolan Riksbyvägen 40—48, Bromma, i regel varje läsdag 8—8,30 samt måndagar 12,45—13,30, torsdagar 13,30—14, t. 25 38 82.

Skolvaktmästare (13).

Parwe, S. O.

En *skolvaktmästare*, ett *kontorsbiträde*.

Ängby överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 62 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,667 skolbarn, fördelade på Norra Ängby skola, Vultejsvägen 20, Södra Ängby skola, Blackebergsvägen och Bällstalunds skola, Bällstavägen.

Bromma församlings skolråd.

Se under Alviks överlärardistrikt.

Överlärare.

Olsson, Ruth E.; träffas å exp. i skolan, Blackebergsvägen, Bromma, måndagar, onsdagar och lördagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,30, t. 37 36 89; å exp. i skolan Vultejusvägen 20, Bromma, tisdagar 7,45—8,30, t. 37 00 51; å exp. i skolan vid Bällstavägen, Mariehäll, torsdagar 7,45—8,30, t. 28 30 22.

Skolvaktmästare (13).

Åström, P. T. (Norra Ängby skola); **Bjelkstedt, E. R.** (Bällstälunds skola); **Wiklund, S. G.** (Södra Ängby skola).

Tre skolvaktmästare, ett kontorsbiträde.

Spånga överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1951 inalles 59 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,388 skolbarn, fördelade på Bromstens skola, Barkens Väg 6, Hässelby skola, Riddersviksvägen 23 och Solhems skola, Hässelbyvägen 8—10.

Spånga församlings skolråd

(för åren 1949—1951).

***Forslund, J. A.**, förutv. statsråd, riksdagsman, ordf.; ***Gustafsson, f. Lindeberg, E.** Gunhild H., fru; ***Höök, f. Johansson-Lagerbjelke, Signe R. I.**, fru; ***Jansson, A. E. S.**, lantbrukare, kyrkofullm.; ***Karlson, Tore E.**, skyddsombudsman, stadsfullm.; ***Leveaux, f. Ohlsson, E. Ch.** (Ella), fru; ***Lundström, G. O.**, handelsbiträde; ***Nilsson, K.-E. B.**, borgarrädssekreterare; ***Nånberg, N. R.**, lagerarbetare; **Persson, C. A. A.**, ingenjör, kyrkofullm., kassör.

Suppleanter: ***Ading, K. G. F.**, försäljare; **Eriksson, A. T.**, kommunalarbetare; ***Gustafsson, A. G.**, löjtnant; ***Hansson, f. Hansson, K. A. G.** (Allie), fru; ***Hedberg, f. Björk, S. E.** (Lisa), fru; ***Holm, T. W.**, kommunalarbetare, kyrkofullm.; ***Johansson, f. Andersson, Ingrid K.**, fru; ***Mattsson, H. G.**, metallarbetare; ***Nygren, E. R.**, trädgårdsmästare, kyrkofullm.; ***Sköldqvist, C. S.**, trädgårdsmästare.

*Sekreterare.***Sollander, E. R.**, byråsekreterare; t. 25 41 57.*Överlärare.*

Martiin, J.; träffas å exp. i Solhems skola, Hässelbyvägen 10, Spånga, i regel måndagar och torsdagar 7,45—8,30, onsdagar och fredagar 10—10,45, t. 36 02 18; å exp. i Bromstens skola, Barkens Väg 6, Bromsten, tisdagar 7,45—8,30, t. 36 26 98; å exp. i Hässe by skola, Riddersviksvägen 23, Hässelby villastad, lördagar 7,45—8,30, t. 38 12 62.

Skolvaktmästare (13).

Lindqvist, I. B. (Solhems skola); **Franzén, N. A.** (Hässelby skola).

En skolvaktmästare, ett kontorsbiträde.

Skolan för bildbara sinnesslöa barn.

(Katarina västra skola.)

Katarina Västra Kyrkogata 10, Sö.; t. 41 92 33 (expeditionen); t. 42 42 05 (yrkesskolavdelningen).

I enlighet med av folkskoledirektionen framlagt förslag beslöt stadsfullmäktige den 19 december 1923 att i Stockholm skulle upprättas en skola för bildbara sinnesslöa barn. Skolan, som trädde i verksamhet fr. o. m. år 1925, är anordnad som externat, d. v. s. eleverna bo i sina hem.

Under åren 1925—1938 var skolan inrymd i fastigheten Götgatan 48 samt tidvis i ett annex på Kungsholmen och ett annex på Södermalm. År 1938 flyttade skolans samtliga avdelningar till fastigheten Sturen större 1 vid Katarina Västra Kyrkogata 10. För närvarande har skolan ett godkänt platsantal av 230. Fr. o. m. höstterminen 1948 finnes vid skolan en fortsättningsbetonad yrkesskola för barn, som avslutat egentliga skolundervisningen. Den har två avdelningar, nämligen en avdelning för pojkar och flickor med undervisning i vävning, borstbinderi, skomakeri och diverse småslöjd samt en avdelning för pojkar med utbildning i maskinsnickeri (tempoarbeten). Fr. o. m. hösten 1949 har även inrättats en yrkesskolavdelning för utbildning av flickor i konfektionssömnad. Sammanlagt undervisas för närvarande 32 elever i dessa yrkesskolavdelningar.

Skolan i sin helhet har för närvarande 12 skolavdelningar, inberäknat en försöksklass och en arbetsskoleklass (manuella linjen) samt tre yrkesskolavdelningar. Barnantalet är 175. Förutom i läsämnen meddelas undervisning i trä- och metallslöjd samt i skomakeri för gossarna och i kvinnlig slöjd och husligt arbete för flickorna. Fr. o. m. år 1948 äro facklärare anställda i gymnastik, rytmik, manlig och kvinnlig slöjd. Kurator med ledidistjänst har varit anställd sedan 1948. I samband med skolan är anordnad ett eftermiddagshem för barn, som äro i behov av omhändertagande efter skoldagens slut på grund av mödrarnas förvärvsarbete o. dyl.

Jfr **Stockholms stads centralanstalt för bildbara sinnesslöa**, sid. 337.

Författningar. Lag 30 juni 1944 om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa (Kfh 1946: sid. 1299), med ändr. K. kung. 22 dec. 1944 ang. tillämpningen av lagen 30 juni 1944 om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa. K. reglemente 22 dec. 1944 för statsunderstödda skolor för bildbara sinnesslöa, med ändr. K. m:ts brev

FD
Msk

till skolöverstyrelsen 14 sept. 1946 ang. vissa anvisningar rörande undervisningen och vården av bildbara sinnesslöa. Statens allmänna avlöningsreglemente 30 juni 1948 (Svf 1948: nr 436), med ändr. K. kung. 30 juni 1948 med tilläggsbestämmelser till statens allmänna avlöningsreglemente (Svf 1948: nr 564), med ändr. K. kung. 30 juni 1948 med övergångsbestämmelser till statens allmänna avlöningsreglemente. K. kung. 30 juni 1947 ang. utsträckt tillämpning av 1947 års tjänste- och familjepensionsreglementen för folkskolor, med ändr. K. kung. 8 sept. 1950 ang. timarvoden till vissa lärare vid civila och militära skolor. K. kung. 30 juni 1948 om statsbidrag till avlöning åt föreståndare för samt vissa lärare vid sinnesslöskolorna och epileptikerskolorna, med ändr. K. kung. 29 juni 1945 ang. statsbidrag till driftkostnader vid anstalter för bildbara sinnesslöa och vid epileptikeranstalter (Kfh 1946: sid. 1310), med ändr. K. kung. 30 juni 1944 ang. statsbidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa.

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 561,134 kr. (därav engångs 13,600 kr.); inkomster: driftbudgeten 205,750 kr. (därav statsbidrag 139,000 kr.).

Styrelse.

Folkskoledirektionen.

Föreståndarinna.

Vakant, *tf. Sehlin*, Signe L.; träffas å skolans exp., Katarina Västra Kyrkogata 10, Sö.; t. 41 92 33, alla läsdagar utom lördagar 9—9,45 samt dessutom måndagar och torsdagar 12—12,45.

Läkare

(se sid. 344).

Ramer, K. T.

Kurator (800 kr.).

Svenson, B. R., folkskollärare; träffas å skolans expedition måndagar 18—19 samt i regel i bostaden per tel. 46 43 39 tisdagar 17—18.

Skolvaktmästare (13).

Malmberg, F. B.

Ett *expeditionsvaktsbiträde*.**Kommunala mellanskolorna.**

(S:t Görans och Högalids samrealskolor.)

Genom k. mts beslut den 9 mars 1923 erkändes den fr. o. m. höstterminen 1919 upprättade högre folkskolan för allmänt medborgerlig bildning såsom kommunal mellanskola, i vilken egenkap skolan erhöi statsbidrag fr. o. m. den 1 januari 1923. Den 1 juli 1926 uppdelades skolan i tvänne: den norra och den södra skolan. Vardera skolan är företrädesvis avsedd för barn, tillhörande motsvarande lärjunge-distrikt norr resp. söder om Slussen.

Kommunerna äro jämlikt k. stadgan den

2 juni 1933 för kommunala mellanskolor be- myndigade att upprätta kommunala mellanskolor. Kommunal mellanskola har till ändamål att bereda lärjungar, som genomgått folkskola, anordnad enligt A- eller B-form i gällande normalplan och omfattande minst sexårig lärokurs, eller på annat sätt vunnit motsvarande kunskaper, tillfälle att inhämta den allmänt medborgerliga bildning, som vitsordas genom realexamen.

1944 års riksdag beslöt att under vissa villkor alla då befintliga kommunala mellanskolor i riket skulle inom en angiven tidsperiod successivt övertagas av staten. Som följd därav hava genom k. mts beslut den 30 juni 1948 två statliga samrealskolor upprättats i Stockholm fr. o. m. den 1 juli samma år, vilka genom övertagande av en årsklass varje år ersätta de kommunala mellanskolorna i Stockholm, nämligen S:t Görans samrealskola i Stockholm i stället för norra och Högalids samrealskola i Stockholm i stället för södra kommunala mellanskolan.

Såsom villkor härför hava stadsfullmäktige den 21 juni 1948 förbundit sig att i förekommande fall till den vid skolorna den 1 juli 1948 anställda lärare-, tjänste- och städerskepersonalen utbetala ersättning för den minskning i löne- eller pensionsförmåner, som för personalen kunde inträda såsom följd av förstatlighandet. Detta åtagande regleras i sina enskildheter genom ett särskilt avtal mellan folkskoledirektionen enligt bemyndigande av stadsfullmäktige vid samma tillfälle och skolöverstyrelsen enligt k. mts bemyndigande den 30 juni 1948.

Överflyttning av befattningshavare till statliga tjänster och indragning av motsvarande antal kommunala tjänster hava undan för undan ägt rum. Läsåret 1950/51 kvarstår vid mellanskolorna endast högsta årsklassen jämte ett ringa antal befattningshavare, och den 1 juli 1951 komma båda skolorna att vara helt förstatlighade (jfr Utl. 1948: nr 220).

Ledningen av mellanskolorna utövas av en särskild, för dem gemensam styrelse (vilken under övergångstiden tillika är lokalstyrelse för S:t Görans och Högalids samrealskolor), bestående av skolornas tjänstgörande rektorer samt dessutom fem ledamöter, som jämte tre suppleanter utsetts av stadsfullmäktige för nu återstående tid enligt i skolornas reglemente lämnade närmare bestämmelser. Skolorna övervakas därjämte av en inspektor, som förordnas av skolöverstyrelsen. Samrealskolornas rektorer tjänstgöra under övergångstiden som rektorer även i de mellanskolor de ersätta. Skolstyrelsen äger att vid vardera mellanskolan förordna en lärarinna såsom tillsynslärarinna, om skolan har manlig rektor, eller en lärare såsom tillsynslärare, om skolan har kvinnlig rektor.¹⁾

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i en av mellanskolorna årligen utgiven katalog.

De kommunala mellanskolornas återstående årsklasser omfatta vårterminen 1951 inalles 7 avdelningar varav 4 avdelningar i norra skolan och 3 avdelningar i södra skolan, med tillsammans 197 lärjungar. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning, se nedan under norra och södra skolan.

Vid kommunala mellanskolorna finnas skolbibliotek, omfattande vid 1951 års ingång vid norra skolan 7,445 band och vid södra skolan 8,129 band.

Författningar. Reglemente för de kommunala mellanskolorna i Stockholm, fastställt av skolöverstyrelsen 6 aug. 1945 (Kf 1945: nr 32). K. stadgan 2 juni 1933 för kommunala mellanskolor (Kfh 1946: sid. 767), med ändr. 1947 års tjänstepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna 30 juni 1947 (Svf 1947: nr 418), med ändr. 1947 års familjepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna 30 juni 1947 (Svf 1947: nr 419), med ändr. K. kung. 30 juni 1947 med föreskrifter rörande tillämpning av 1947 års tjänste- och familjepensionsreglementen för de högre kommunala skolorna, med ändr. K. kung. 30 juni 1947 med övergångsbestämmelser till 1947 års tjänste- och familjepensionsreglementen för de högre kommunala skolorna. K. kung. 30 juni 1947 ang. omreglerad tjänste- och familjepension m. m.

Arlöningar utgå enligt ovannämnda statliga löneförfattningar. Lärarpersonalens överflyttning till statsavlönade tjänster har inletts och fortgår successivt.

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 307,114 kr. (däruv engångs 14,900 kr.); inkomster: driftbudgeten 83,800 kr. (däruv statsbidrag 65,730 kr.).

Styrelse

(utsedd för åren 1950—1951).

Skolornas rektorer (se nedan), sekr.; *Olsson, Knut M. G., redaktör, stadsfullm.; *Pravitz, f. Strömberg, Karin M., fru; *Rothstein, f. Rothstein, M. A. M. (Greta), rektor, vice ordf.; *Söderblom, f. Hansson, Anna Lisa, fil. kand.; *Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm., ordf.

Suppleanter: *Lund, B. A., kyrkoherde, stadsfullm.; *Lundin, f. Fornstedt, Sigrd A., f. d. barnavårdsman; *Sjöberg, H. O., redaktör; båda skolornas tillsynslärarinnor (se nedan).

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 341).

Inspektor.

Forssell, C. N. O., lektor.

Norra kommunala mellanskolan.

(S:t Görans samrealskola.)

Den norra kommunala mellanskolan omfattar vårterminen 1951 4 avdelningar (alla blandade), av vilka 3 äro förlagda till skolbyggnaden, Drottningholmsvägen 28, och en till Alviks skola. Antalet lärjungar är i den kommunala delen 107.

Rektor (Cb 10).

Öije, E. J. V.; träffas å rektorsexpeditionen, Fridhemsgatan 17, K., t. 50 40 79, under terminerna varje läsdag 9—9,30.

Ett första kontorsbiträde.

Tillsynslärarinna.

Wikström, f. Lundström, Birgit.

Läkare.

Ottander, C. O. C.; t. 50 28 05.

En *skolsköterska* (gemensam med södra kommunala mellanskolan).

Skolvaktmästare (13).

Andersson, O. H. F.

Södra kommunala mellanskolan.

(Högalids samrealskola.)

Den södra kommunala mellanskolan omfattar vårterminen 1951 3 avdelningar (alla blandade). Antalet lärjungar utgör inalles 85.

Rektor (Cb 10).

Kristianson, F. A.; träffas å rektorsexpeditionen, Hornsgatan 93, Sv., t. 40 47 73, under terminerna alla läsdagar 12,30—13.

Tillsynslärarinna.

Bjuke, f. Nordwall, G. Margareta B.

Läkare.

Josefsson, E.; t. 50 08 17.

En *skolsköterska* (gemensam med norra kommunala mellanskolan).

Skolvaktmästare (13).

Gustafson, G. V. A.

Kommunala flickskolorna.

Kommunerna äro jämlikt stadgan den 24 september 1928 för kommunala flickskolor be- myndigade att upprätta kommunala flickskolor. Sådan skola har till ändamål att, utöver omfånget för folkskolans verksamhet, bereda kvinnliga lärjungar, som genomgått lägst fjärde klas- sen av folkskola, anordnad enligt någon av denna skolas A- eller B-former, eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper, tillfälle till

FD Flsk

inhämtande av ett högre mått av allmän medborgerlig bildning med hänsyn till den kvinnliga ungdomens egenart samt att därvid tillika i större eller mindre utsträckning förbereda lärjungarna för praktisk verksamhet, särskilt inom hemmets område. Kommunal flickskola skall vara anordnad med såväl sjuårig lärokurs, anknuten till folkskolans fjärde klass, som sexårig lärokurs, anknuten till folkskolans sjätte klass. De båda kurserna kunna upprättas antingen som var för sig fristående eller som med varandra förenade. De äro i de fem högsta klasserna identiskt lika. Sexåriga kursens första klass motsvarar sjuåriga kursens andra klass. Samläsning mellan de båda kurserna kan i viss utsträckning förekomma. Inom de två högsta klasserna skall undervisningen vara anordnad antingen på både en teoretisk och en praktisk utbildningslinje eller på endera av dessa linjer. Kommunal flickskola skall stå öppen för lärjungar, oberoende av deras hemorter. Undervisningen är i Stockholm fr. o. m. höstterminen 1947 avgiftsfri.

Skolgången avslutas icke med någon examen. Den kompetens, som medföljer godkänt avgångsbetyg från högsta klassen, och som, utom vad beträffar inträde å gymnasium, överensstämmer med realexamens kompetenser, har därför ingen författningssenlig benämning men brukar i fråga om teoretisk linje kallas normalskolekompetens. En däremot svande behörighet är efter särskilda beslut av k. mt. förenad med godkänt avgångsbetyg från praktisk linjes högsta klass.

De kommunala flickskolorna i Stockholm—Södermalms, Bromma, Kungsholmens, Vasastadens, Norrmalms och Östermalms kommunala flickskolor — upprättades, enligt beslut av k. mt. den 9 juni 1939, den 1 juli samma år genom att kommunen övertog flertalet enskilda högre flickskolor i Stockholm (se närmare här om Bih. 1937: nr 77, Utl 1938: nr 118).

Enligt det av skolöverstyrelsen fastställda reglementet för skolorna ha dessa gemensamt styrelse men var sin rektor liksom ock i förekommande fall tillsynslärare. Styrelsen består av fem ledamöter, som jämte två suppleanter väljas, från och med år 1940 för fyra år, av stadsfullmäktige samt av en bland skolornas rektorer med en annan av rektorerna som suppleant, de två sistnämnda utsedda av skolöverstyrelsen. Minst två ledamöter och minst två suppleanter skola vara kvinnor. Rektor, som icke är ledamot av styrelsen, är skyldig närvara vid styrelsens sammanträden och har yttranderätt. Kassarörrelse och bokföring, upprättande av avlöningslistor och statsbidragsrekvisitioner, upphandlingar och reparationsarbeten å skolfastigheterna, ävensom beredning och fördragning av ekonomiska ärenden handhavas enligt avtal mellan folkskoledirektionen och styrelsen av folkskoledirektionens expedition.

För varje skola förordnar skolöverstyrelsen en inspektor och, på skolstyrelsens förslag, som

rektor en bland de tjänstgörande lärarna. Har skola manlig rektor, förordnar styrelsen bland de tjänstgörande lärarinnorna en tillsynslärare. För lokalt skild skolavdelning kan styrelsen förordna en bland lärarna som ställföreträdande rektor, vilken åtnjuter kommunalt arvode. Folkskolornas överläkare har under skolornas styrelse det närmaste överinseendet över och ledningen av skolhälsovården. Av styrelsen utses sex skolläkare, en för varje skola, och tre heltidsanställda skolsköterskor.

Skolornas område, som är gemensamt och utgöres av Stockholms stad, må av styrelsen uppdelas i lärjungedistrikt för de särskilda skolorna. Sådan uppdelning har hittills ej vidtagits.

Teoretisk linje förekommer vid alla skolorna, praktisk linje tills vidare endast vid skolan å Norrmalm.

De kommunala flickskolorna omfatta vårterminen 1951 inalles 132 avdelningar med 4,430 lärjungar. Fr. o. m. höstterminen 1941 upprättas begynnelseklasser av 6-årig linje endast vid skolorna å Södermalm och Norrmalm såsom fristående. Beträffande de olika skolavdelningarnas lokala förläggningar, se nedan under de särskilda skolorna.¹⁾

Vid samtliga skolavdelningar finnas skolbibliotek. Dessa omfattade den 31 december 1950 tillsammans 68,673, därav vid Södermalms kommunala flickskola 14,786, vid Bromma 5,520, vid Kungsholmens 5,493, vid Vasastadens 14,180, vid Norrmalms 18,015 och vid Östermalms 10,679 band.

Under år 1950 beslöt stadsfullmäktige som donation emottaga stiftelsen Västra Edsviks flickkoloni. Genom denna donation har folkskoledirektionen erhållit möjlighet att bereda kostnadsfri sommarvistelse åt medellösa och kläna kvinnliga elever, i första hand vid Stockholms flick- och samrealskolor.

Författningar. Reglemente för de kommunala flickskolorna i Stockholm, fastställt av skolöverstyrelsen 28 juni 1945 (Kf 1945: nr 31). K. stadga 24 sept. 1928 för kommunala flickskolor, med ändr. (se Kfh 1946: sid. 578 och Sv 1945: nr 729, 1946: nr 558, 1948: nr 87 samt 1949: nr 126). K. kung 30 april 1942 ang. delaktighet i lärarinnornas pensionsanstalt för vissa lärarinnor vid kommunala flickskolor. K. kung. 15 juni 1935 ang. delaktighet i lärarinnornas pensionsanstalt för vissa övningslärarinnor vid kommunala flickskolor, med ändr. K. kung. 17 maj 1935 om tillägg till reglementet för de enskilda läroanstalternas vikariatskassa. Skrivelse från skolöverstyrelsen 29 juni 1939 rör. undervisningsplan för skolorna, med ändr. K. mts stadga för övningslärare 2 juni 1950 (Sv 1950: nr 376). Avlöningsreglemente för övningslärare 9 juni 1950 (Sv 1950: nr 386). Beträffande ytterligare för-

¹⁾ Fullständiga uppgifter ang. lärarpersonalen m. m. återfinnas i en av skolorna årligen utgiven katalog.

fattningar gällande även för de kommunala flickskolorna, se sid. 363.

Avlöningar, pensioner och statsbidrag utgå enligt ovan och enligt gällande statliga författningar samt enligt tillägget till reglementet för de enskilda läroanstalternas vikariatskassa. Rektorstjänsten vid skolan å Södermalm tillhör grupp VII i avlöningsreglementet, rektorstjänsterna vid de fem övriga skolorna grupp VI. De ställföreträdande rektorerna uppbära kommunalt arvode med 1,680 kr. Vid skolan i Vasastaden utgår till en lärare för tillsyn kommunalt arvode med 150 kr. för läsår utan rörligt tillägg.

De utgående arvoden till läkarna vid de kommunala flickskolorna äro beräknade efter 2,75 kr. per elev och år utan rörligt tillägg.

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 4,902,185 kr. (däruv engångs 99,700 kr.); inkomster: driftbudgeten 2,235,290 kr. (däruv statsbidrag 2,134,750 kr.).

Styrelse och dess expedition.

Styrelse

(för åren 1948—1951).

*Christiernin-Gunnarson, B. Elvira, fru: *Heckscher, f. Vickhoff, Anna Britta, fru; *Jonsson, f. Lundquist, Clary H., fru, stadsfullm.; *Tengnér, f. Gawell, Lilly F., rektor (representant för rektorerna), vice ordf.; *Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm., ordf.; *Wedberg-Larsson, A. A. Elvira, fru, stadsfullm.

Suppleanter: *Beijer, f. Janson, G. L. M. (Gunda), fru; *Rothstein, f. Rothstein, M. A. M. (Greta), rektor (representant för rektorerna); *Söderberg, Gertie, rektor vid hushållstekniska mellanskolan.

Sekreterare (2,628 kr.).

Öije, E. J. V., rektor vid norra kommunala mellanskolan; träffas å styrelsens expedition, Fridhögsgatan 17, K.; t. 50 40 79, dagligen 9—9,30 (under ferier endast tisdagar).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 341).

Södermalms kommunala flickskola.

Skolan är organiserad med fristående 7- och 6-åriga linjer och omfattar vårterminen 1951 38 klassavdelningar, av vilka 22 äro förlagda till skolfastigheten Timmermansgatan 21, 14 till lokaler i Sofia skola, Skånegatan 117, och 2 till lokaler i fastigheten Sofagatan 2. Antalet lärjungar är inalles 1,282.

Inspektor.

Zetterquist, M. F., kyrkoherde.

Rektor

(Ca 24 jämte tilläggslönen 4,044 kr.).

Tengnér, f. Gawell, Lilly F.; träffas å rektors-expeditionen, Timmermansgatan 21, Sö.; t. 40 65 29, under lästerminerna varje lördag utom lördagar 12,30—13.

Två *kontorsbiträden* (däruv ett halvtidsanställt).

Ställföreträdande rektor

(Ca 24 jämte tilläggslönen 1,140 kr.).

Avdelningen Skånegatan 117, Sö.

Boström, Eva M.; t. 41 41 18.

Läkare.

Pettersson, H. T.; t. 42 09 20.

En *skolsköterska*.

Skolvaktmästare (13).

Ahlm, E. G.; t. 42 06 63.

Två *expeditionsvaktsbiträden*.

Bromma kommunala flickskola.

Bromma kommunala flickskola, förutvarande Äppelvikens elementarskola, är organiserad med 7-årig linje och omfattar vårterminen 1951 20 avdelningar, förlagda till fastigheten Älviksvägen 97, Bromma. Antalet lärjungar är 631.

Inspektor.

Holmgren, F. J. D., kontraktsprost.

Rektor

(Ca 24 jämte tilläggslönen 3,540 kr.).

Moll, Sonja A. M.; träffas å rektorsexpeditionen Älviksvägen 97, Bromma; t. 25 19 62, under lästerminerna varje lördag utom lördagar 10—10,30.

Ett *kontorsbiträde*.

Läkare.

Appelberg Ulfsparré, Elsa I.; t. 50 88 80.

En *skolsköterska* (gemensam med Vasastadens kommunala flickskola).

Skolvaktmästare (13).

Jacobsson, F. A. H.; t. 25 19 62 (ankn.).

Ett *expeditionsvaktsbiträde*.

Kungsholmens kommunala flickskola.

Kungsholmens kommunala flickskola motsvarar förutvarande Stiftelsen Kungsholms elementarskola för flickor samt Kungsholms läroverk för flickor. Den omfattar en 7-årig linje och har vårterminen 1951 21 avdelningar, förlagda till skolfastigheten vid Västerbroplan vid Rålambshov samt med en parallellklass till Norra

FD
Flsk

kommunala mellanskolan, Fridtemsgatan 17.
Antalet lärjungar är 734.

Inspektor.

Göransson, Hardy P., överdirektör.

Rektor

(Ca 26 jämte tilläggslön 3,312 kr.).

Rothstein, f. Rothstein, M. A. M. (Greta); träffas
å rektorsexpeditionen, Råambshovsskolan, K.;
t. 50 09 52, under lästerminerna varje läsdag
utom lördagar 13—13,30.

Ett kontorsbiträde.

Läkare.

Naglo, O. N. O.; t. 50 00 70.

En *skolsköterska* (gemensam med Kungs-
holms folkskola).

Skolvaktmästare (13).

Wistrand, S. G.; t. 50 09 52 (ankn.).

Ett *expeditionsvaktsbiträde*.

Vasastadens kommunala flickskola.

Vasastadens kommunala flickskola motsvarar
förutvarande Wallinska skolan, Åhlinska skolan
samt Vasa högre flickskola. Kommunala flick-
skolan omfattar vårterminen 1951 19 avdel-
ningar, vilka äro förlagda till förhyrda lokaler,
nämligen 12 i Dalagatan 18, och 7 i Hälsinge-
gatan 2. Antalet lärjungar är 605.

Inspektor.

Ankar, G. A., f. d. kontraktsprost.

Rektor

(Ca 24 jämte tilläggslön 3,540 kr.).

Heimbürger, Karin; träffas å rektorsexpeditionen,
Dalagatan 18, Va.; t. 32 48 18, under läs-
terminerna måndag—fredag 10,15—11.

Ett kontorsbiträde.

Tillsynslärare

(Ca 24 jämte tilläggslön 150 kr.).

Avdelningen Hälsingegatan 2, Va.

Elliott, f. Gustafsson, M. E. A. (Lisa); t. 30 09 02.

Läkare.

Dahlquist, Irma E. W.; t. 20 45 01.

En *skolsköterska* (gemensam med Bromma
kommunala flickskola).

Vaktmästare (1 kl.) (12).

Blomstrand, K. R.

Två *expeditionsvaktsbiträden*.

Norrmalms kommunala flickskola.

Norrmalms kommunala flickskola motsvarar
förutvarande Ateneums för flickor elementar-

skoleavdelning, Brummerska skolan och Anna-
skolan-Detthowska skolan. Den är organiserad
med fristående 7- och 6-årig linje samt med teore-
tisk och praktisk lärokurs. Skolan omfattar vår-
terminen 1951 20 avdelningar, av vilka 13 äro
förlagda i fastigheten Johannesgatan 18 och 7
till förhyrda lokaler, Eriksbergsgatan 10, med
ett sammanlagt lärjungeantal av 603, varav 10
å 2 avdelningar av praktisk linje, förlagda till
Johannesgatan 18.

Inspektor.

Stenbeck, f. Kinberg, K. Märta A., fru.

Rektor

(Ca 24 jämte tilläggslön 3,540 kr.).

Ramstedt, Agnes H.; träffas å rektorsexpeditionen,
Johannesgatan 18, C.; t. 10 36 90, under läs-
terminerna varje läsdag utom lördagar 12,15
—13, Eriksbergsgatan 10, Ö.; t. 11 55 35,
tisdagar 10,30—11,15.

Ett kontorsbiträde.

Ställföreträdande rektor

(Ca 24 jämte tilläggslön 604 kr.).

Avdelningen Eriksbergsgatan 10, Ö.

Dandenell, Märta A. J., tf.; t. 11 55 35.

Läkare.

Nordenfelt, P. J.; t. 60 33 52.

En *skolsköterska* (gemensam med Öster-
malms kommunala flickskola); t. 20 53 17, män-
dagar, onsdagar och torsdagar 9—10.

Skolvaktmästare (13).

Hillerudh, E. G. E. (Johannesgatan 18); t. 206027.

Ett *expeditionsvaktsbiträde*.

Östermalms kommunala flickskola.

Östermalms kommunala flickskola motsvarar
förutvarande Lyceum för flickor, Oskars högre
flickskola, Margaretaskolan och Anna Sandströms
skola utom förstnämnda skolas gymnasium, vil-
ket kvarstår som självständigt skolföretag. Den
är organiserad med 7-årig linje samt med teo-
retisk lärokurs. Skolan omfattar vårterminen
1951 18 avdelningar, samtliga i den till kom-
munen överlätna skolfastigheten Banérgatan 38
—40. Lärjungeantalet är 575.

Inspektor.

Stiernstedt, S. E. W. G., frih.

Rektor

(Ca 24 jämte tilläggslön 3,540 kr.).

Beckman, O. Elsa; träffas å rektorsexpeditionen,
Banérgatan 38—40, Ö.; t. 62 48 63, under läster-
minerna varje läsdag utom lördagar 15—15,30.

Ett kontorsbiträde.

Läkare.

Gyllencreutz, Sara A. H.; t. 20 80 20.

En *skolsköterska* (gemensam med Norrmalms kommunala flickskola).*Skolvaktmästare* (13).

Forss, G. E.; t. 61 44 84.

Praktiska mellanskolorna.

År 1919 inrättades högre folkskolor som en självständigt organiserad överbyggnad på folkskolan. Reglemente för dessa högre folkskolor fastställdes av k. m:t den 6 februari 1920.

Jämlikt k. m:ts förnyade stadga den 7 juni 1934 för högre folkskolor, äro kommunerna numera bemyndigade att på sätt nämnda stadga föreskriver upprätta högre folkskolor. Sådan högre folkskola skall hava till ändamål att, såsom överbyggnad till den egentliga folkskolan, bereda ungdom, som genomgått egentlig folkskola eller på annat sätt vunnit motsvarande kunskaper, tillfälle att inhämta ett högre mått av allmänt medborgerlig och praktisk bildning, utan att de unga därigenom dragas från sina vanliga levnadsförhållanden eller nödig övning i praktiskt arbete. Högre folkskola må, allt efter förhållandena, kunna anordnas antingen såsom allmän högre folkskola, i vilken undervisningen erhåller en mera allmän läggning, eller såsom yrkesbestämd högre folkskola, i vilken undervisningen inriktas på visst yrke eller viss yrkesgrupp.

De högre folkskolorna i Stockholm äro jämlikt k. brev den 15 augusti 1933 tills vidare anordnade som fyraåriga *praktiska mellanskolor*, samtliga byggande på sexårig folkskolekurs. Dessa skolor hava i enlighet med gällande reglemente erhållit namnen Stockholms stads handelsmellanskola, Stockholms stads tekniska mellanskola samt Stockholms stads hushållstekniska mellanskola. Skolöverstyrelsen har fastställt undervisningsplaner för skolorna. Vid avgången från högsta klassen avlägga eleverna vid skolan praktisk realexamen.

För varje skola skall finnas en särskild styrelse. Enligt gällande reglemente skall sådan styrelse bestå av, förutom skolans tjänstgörande rektor, fyra ledamöter jämte två suppleanter. Dessa utses av folkskoledirektionen för en tid av fyra år enligt i reglementet lämnade närmare bestämmelser och enligt stadsfullmäktiges beslut den 2 december 1935. Kassarörelse och bokföring handhavas tills vidare enligt särskilt avtal av folkskoledirektionen. Skolorna övervakas därjämte av en inspektör, som förordnas av skolöverstyrelsen. För den närmaste ledningen av skolorna förordnas av skolöverstyrelsen en bland de tjänstgörande lärarna såsom rektor. Därjämte äger skolstyrelsen vid handelsmellan-

skolan förordna en lärarinna som tillsynslärare, om skolan har manlig rektor, eller en lärare såsom tillsynslärare, om skolan har kvinnlig rektor.

Skolhälsövärderna ombesörjes under ledning av folkskolornas överläkare av enskolläkare för varje skola samt av heltidsanställda skolsköterskor, som förordnas av skolstyrelsen. Därjämte kunna eleverna remitteras till de vid folkskolorna anställda skolläkarna för specialvård.

Antalet avdelningar inom de praktiska mellanskolorna är värterminen 1951 inalles 69 med tillsammans 1,955 lärjungar. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning se nedan under de särskilda skolorna.¹⁾

Vid praktiska mellanskolorna finnas skolbibliotek, omfattande vid 1951 års ingång vid handelsmellanskolan 8,793 band, vid tekniska mellanskolan 6,366 band och vid hushållstekniska mellanskolan 7,690 band.

Författningar. Reglemente för Stockholms stads praktiska mellanskolor och högre folkskolor, fastställt av k. m:t 23 aug. 1935 (Kf 1935: nr 25). K. stadga 7 juni 1934 för högre folkskolor, med ändr. (Kfh 1946: sid. 810). Beträffande ytterligare författningar gällande även för de praktiska mellanskolorna, se sid. 363 och 364.

Avlöningar, pensioner och statsbidrag utgå enligt ovan och enligt gällande statliga författningar. Rektorstjänsterna vid handelsmellanskolan och tekniska mellanskolan tillhöra grupp VII i avlöningsreglementet, rektorstjänsten vid hushållstekniska mellanskolan grupp VI. Arvodet till tillsynslärarinnan vid handelsmellanskolan utgår med 180 kr. Kommunala arvoden utan rörligt tillägg utgå till bitr. rektor vid Grevesmühlska avdelningen av handelsmellanskolan och till tillsynslärarna vid tekniska och hushållstekniska mellanskolorna. Från år 1938 kvarstående ordinarie lärare äga att, till förekommande av minskning i dem genom tidigare bestämmelser medgivna förmåner, uppbära personlig pensionsfyllnad med erforderligt belopp.

De utgående arvoden till lärarna vid de praktiska mellanskolorna äro beräknade efter 2,75 kr. per elev och år utan rörligt tillägg.

Handelsmellanskolan.

Handelsmellanskolan omfattar 27 avdelningar, av vilka 14 äro förlagda till Klara skola och 13 till Ringvägen 66. Antalet elever utgör tillsammans 731.

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 915,352 kr. (därav engångs 18,000 kr.); inkomster: driftbudgeten 470,930 kr. (därav statsbidrag 466,100 kr.).

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i de av resp. skolor årligen utgivna katalogerna.

FD
Msk

Styrelse

(för åren 1948—1951).

Skolans rektor (se nedan), sekr.; ***Ahlén**, A. E., civilingenjör, stadsfullm.; ***Nyberg**, J., lektor, vice ordf.; ***Tomson**, R. V., borgarråd, stadsfullm., ordf.; ***Wallin**, H. E., kassör, kassaförvaltare.

Suppleanter: ***Eriksson**, K., f. d. försäkringsdirektör; ***Karlsson**, Hans G. B., ombudsman, stadsfullm.

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 341).

Inspektor.

Settergren, G. C. A., direktör.

Rektor

(Ca 25 jämte tilläggslön 3,936 kr.).

Henning, K. S., tjl., *tf.* **Jalling**, T. M.; träffas under terminerna å rektorsexpeditionen, Klara Västra Kyrkogata 14—16, C., t. 11 84 20, säkrast tisdagar och fredagar 10—10,30 samt å rektorsexpeditionen, Ringvägen 66, Sö., t. 42 21 30 säkrast måndagar och torsdagar 10—10,30 samt per tel. 25 16 00 onsdagar 18,30—19,30.

En *skolvaktmästare* (vid skolan Ringvägen 66), gemensam med hushållstekniska mellanskolan), ett *första kontorsbiträde*, ett *expeditionsvaksbiträde*.

Läkare.

Hammar, C. B. M. (för gossar); t. 32 49 94.

Wahlström, f. Malmberg, Annie M. (för flickor); t. 61 01 01.

Två *skolsköterskor* (av vilka en är gemensam för de praktiska mellanskolorna).

Tekniska mellanskolan.

Den tekniska mellanskolan omfattar 22 avdelningar, av vilka 12 äro förlagda till Engelbrekts skola och 10 till Maria skola. Antalet elever utgör tillsammans 649.

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 829,498 kr. (därav engångs 51,170 kr.); inkomster: driftbudgeten 408,700 kr. (statsbidrag).

Styrelse

(för åren 1948—1951).

Skolans rektor (se nedan), sekr.; ***Berthelius**, F., f. d. överingenjör, vice ordf. och kassaförvaltare; ***Hansson**, A. B. N., ständningsinspek-

tör; ***Svensson**, G. A., byggmästare; ***Tomson**, R. V., borgarråd, stadsfullm., ordf.

Suppleanter: ***Lindström**, M. S., rektor; ***Tilberg**, S. A. E., civilingenjör.

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 341).

Inspektor.

Hultman, G. H., f. d. chefsingenjör.

Rektor

(Ca 26 jämte tilläggslön 3,816 kr.).

Lönnholm, J. M. E.; träffas å rektorsexpeditionen, Valhallavägen 76, Ö., t. 11 84 14, under terminerna säkrast tisdagar, onsdagar, torsdagar och oftast fredagar 10,15—10,45. Expeditionen öppen alla läsdagar 9—11 samt 12,15—16.

Två *skolvaktmästare*, ett *första kontorsbiträde*.

Läkare.

Ekehorn, J. E. G.; t. 50 40 77 (bostaden 25 57 39).

Två *skolsköterskor* (gemensamma för de praktiska mellanskolorna).

Hushållstekniska mellanskolan.

Den hushållstekniska mellanskolan omfattar 20 avdelningar, av vilka 13 äro förlagda till Västmannagatan 19 och 7 till Ringvägen 66. Antalet elever utgör tillsammans 592.

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 800,583 kr. (därav engångs 17,000 kr.); inkomster: driftbudgeten 409,560 kr. (därav statsbidrag 409,000 kr.).

Styrelse

(för åren 1948—1951).

Skolans rektor (se nedan), sekr.; ***Göransson**, f. Rylander, Inez O., rektor; ***Kjederqvist**, Anna H. M., lektor; ***Ramstedt**, Eva J. A., f. d. lektor, vice ordf.; ***Tomson**, R. V., borgarråd, stadsfullm., ordf.

Suppleanter: ***Andreen**, E. Andrea, överläkare; ***Kastman**, M. M. (Greta), skolköksinspektör.

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 341).

Inspektor.

Lilliehöök, f. Berndes, Eleonor M., f. d. ordf. i Sveriges husmodersföreningars riksförbund.

Rector

(Ca 26 jämte tilläggslönen 3,312 kr.).

Söderberg, Gertie; träffas å rektorsexpeditionen, Västmannagatan 19 (uppgång C), *Va.*, t. 30 32 67, under terminerna måndagar, tisdagar, onsdagar och torsdagar 11,30—12 samt å expeditionen, Ringvägen 66, *Sö.*, t. 42 21 30, fredagar 12,15—13. Expeditionen, Västmannagatan 19, hålles öppen alla läsdagar (utom lördagar) 9—12 och 13—15 samt lördagar 9—12.

En *skolvaktmästare* (vid skolan Ringvägen 66, gemensam med handelsmellanskolan), ett *första kontorsbiträde*, en *expeditions-vakt*.

Läkare.

Allewin, Sofia Ch.; t. 32 07 70.

Två *skolsköterskor* (en gemensam med Adolf Fredriks skola och en gemensam för de praktiska mellanskolorna).

Stockholms stads lärllings- och yrkesskolstyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Lärllings- och yrkesskolstyrelsen.

Polhemsgatan 35—39, K.; telefoner och expeditionstid: se nedan. Styrelsens sammanträden hållas i yrkesskolornas centralbyggnad, Polhemsgatan 35—39, K., i regel andra tisdagen i varje månad under lästerminerna.

Stadens lärllings- och yrkesskolor sorterade till en början under folkskoledirektionen, men den 19 november 1917 beslöto stadsfullmäktige upprättande av en fristående nämnd för ledningen av desamma, nämligen Stockholms stads yrkesskolenämnd, för vilken instruktion fastställdes av k. m:t den 31 december 1917. I samband med den kommunala omorganisationens genomförande år 1920 upphävdes emellertid denna instruktion. I dess ställe utfärdade k. m:t endast den 19 mars 1920 en särskild föreskrift rörande sammansättningen av yrkesskolenämnden, som samtidigt erhöU den förändrade benämningen *Stockholms stads lärllings- och yrkesskolestyrelse*. Då särskild instruktion saknas, är k. m:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen den 4 november 1921 direkt normerande för styrelsens verksamhet.

Särskilda föreskrifter rörande sammansättningen av styrelsen hava sedermera meddelats genom k. brev till överståthållarämbetet den 31 januari 1941 och den 28 november 1947.

Jämlikt nyssnämnda stadga den 4 november 1921 (yrkesskolestadgan) äro kommunerna bemyndigade att upprätta vissa skolor för yrkesundervisning. Förvaltningen av de enligt nämnda stadga av staden anordnade lärllings- och yrkesskolorna samt handläggningen av därmed sammanhängande ärenden handhaves av lärllings- och yrkesskolstyrelsen, som även har att bereda frågor om anslag av stadens medel till institutioner eller enskilda för bedrivande av yrkesskolundervisning samt handhava förvaltningen av härför beviljade anslag.

Lärllings- och yrkesskolstyrelsen består fr. o. m. den 1 januari 1948 av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, sju ledamöter, som väljas av stadsfullmäktige, samt direktören hos styrelsen. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. För de av stadsfullmäktige utsedda ledamöterna väljes sju suppleanter att vid förfall för någon eller några av de ordinarie ledamöterna inträda i styrelsen.

Tillsynen över de olika lärllings- och yrkesskolorna skall under styrelsens överinseende utövas av särskilda nämnder, bestående av, förutom resp. skolas rektor, direktören hos styrelsen samt tre för två år valda personer, av vilka en, tillika ordförande, utses av styrelsen och de två andra av vederbörande arbetsgivar- resp. arbetarorganisation. Undantag härifrån utgöra *dels* nämnden för flygmekanikerskolan, vilken nämnd består av en av styrelsen utsedd ordförande, direktören hos styrelsen och rektorn för skolan samt fyra ledamöter, därav en för flygvapnet som arbetsgivarnas representant och en för personalen vid detsamma samt en för det civila flyget (ab. Aerotransport) som arbetsgivarnas representant och en för civila personalens förbund som arbetarnas representant, *dels* nämnden för restaurangskolan, som består av en av styrelsen utsedd ordförande, direktören hos styrelsen och rektorn vid skolan samt två representanter för arbetsgivarna och två för de yrkesanställda, *dels* nämnderna för affärsbiträdes- och kontoristskolorna, vilka utgöras av direktören hos styrelsen och skolornas rektor samt fem för två år av styrelsen valda ledamöter, av vilka en, som styrelsen därtill utser, skall vara nämndens ordförande. Av de valda ledamöterna skall eljest inom nämnden för affärsbiträdeskolorna en vara representant för arbetsgivarna och en representant för de yrkesanställda inom detaljhandeln samt inom nämnden för kontoristskolorna, en vara representant för arbetsgivarna och en för de yrkesanställda inom kontorsvärlden. Dessa nämnder hava till uppgift att tillse, att undervisningen bedrivs på sådant sätt, att en verklig yrkeskunskap genom densamma åvägbringas, och skola därjämte med avseende å undervisningen till styrelsen inkomma med förslag eller avgiva yttrande i frågor, som till nämnderna hänskjutas av styrelsen. Respektive nämnders åtgärder skola vid styrelsens följande sammanträde anmälas och godkännas.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 oktober 1947 (Utl. 1947: nr 402) har direktörstjänsten så omorganiserats, att de med denna tjänst förut förenade rektorsgöromålen för skolor för industri och hantverk avskilts från tjänsten för att överlämnas åt särskild rektor. Direktörstjänsten är härefter en kommunal cheftjänst, och dess innehavare är förman för rektorer, överlärare, lärare och övriga befattningshavare med rätt att inspektera all under-

visning och bereda alla ärenden rörande yrkes- skolväsendet.

Ledningen av de olika skolorna utövas under styrelsens och resp. skolnämnders inseeende av fyra av överstyrelsen för yrkesutbildning utsedda rektorer, därav en för skolorna för industri och hantverk, utom skolorna för klänningssömmerskor, damskräddare och hattmodister m. fl., en rektor för skolorna för klänningssömmerskor, damskräddare, hattmodister och sömnadskurser för hemmens behov, en för skolorna för husligt arbete och en för skolorna för handel.

Uppsikt över lärllings- och yrkesskolornas verksamhet utövas av tre av överstyrelsen för yrkesutbildning förordnade inspektorer.

Författningar. K. m:ts förnyade stadga 4 nov. 1921 för den kommunala yrkesundervisningen, med ändr. (Kfh 1946: sid. 485). Reglemente för Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställt av skolöverstyrelsen 10 sept. 1926, med ändr. K. brev 31 jan. 1941 med särskild föreskrift rörande sammansättningen av Stockholms stads lärllings- och yrkesskolstyrelse (Kf 1940: nr 73), med ändr. (Kf 1947: nr 73, 1949: nr 31 och 32). K. kung. 4 nov. 1921 ang. statsunderstöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning, med ändr. (Kfh 1946: sid. 510).

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 7,653,949 kr. (däruv engångs 187,160 kr.), kapitalbudgeten förlagsmedel 300,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 2,332,268 kr. (däruv engångs 44,770 kr.).

Lärllings- och yrkesskolstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Karlsson, Hans G. B., ombudsman, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Direktören (självskr.).

Bergström, E., tf. byråsekreterare, stadsfullm.

***Edstam, A. M.** (Anna-Maja), överlärare, stadsfullm.

***Eriksson, Arthur W.,** montör, stadsfullm.

***Hagström, f. Svensson, Anna M.,** riksstudieledare, stadsfullm.

Karlsson, Andreas, förbundsordförande, stadsfullm.

***Lundgren, K. A.,** bitr. lönesekreterare.

Suppleanter.¹⁾

Carlson, f. Olsson, Elna S. E., fru.

***Carlson, K. Sören,** konditoriarbetare, stadsfullm. Hamrin, Bell I., kassörska.

***Heyman, f. Almstrand, Ingrid,** fru.

***Lysell, J. O. R.,** direktör.

***Ohlsson, Anna O.,** sömmerska.

Örnmarker, G. A. E., förste assistent.

Sekreterare (3,492 kr.).

Grünberger, S., sekreterare (se sid. 482).

Lärllings- och yrkesskolstyrelsens delegerade.

Delegerade för prövning av ansökningar till lediga befattningar.

Tomson, R. V., ordf.; **Eriksson, Arthur W.; Hagström, f. Svensson, Anna M.; Karlsson, Hans G. B.**

Delegerade för inköps- och statfrågor.

Tomson, R. V., ordf.; **Hagström, f. Svensson, Anna M.; Karlsson, Hans G. B.**

Delegerade för prövning av ansökningar om statsstipendier.

Edstam, A. M. (Anna-Maja); **Eriksson, Arthur W.;** vederbörande rektorer.

Delegerade för flitpengar.

Edstam, A. M. (Anna-Maja) (kvinnliga); **Eriksson, Arthur W.** (manliga).

Delegerade för behandling av frågor rörande växlingsklasser.

Tomson, R. V., ordf.; **Eriksson, Arthur W.; Karlsson, Hans G. B.;** direktören.

Av arbetsgivare- och arbetareorganisationer utsedda delegerade för behandling av frågor rörande växlingsklasser.

För mekanikerskolan: **Jonsson, J. E.,** överingenjör; **Jonsson, R. L.,** ombudsman.

¹⁾ Vid förfall för ledamöterna skola suppleanterna inträda i följande ordning: för ordföranden och ledamöterna hr Bergström och fröken Edstam suppleanterna fru Heyman, hr Örnmarker, fröken Hamrin, hr Lysell, fru Carlson, hr Sören Carlson och fröken Ohlsson, för ledamöterna hrr Eriksson, Hans Karlsson, Andreas Karlsson och Lundgren suppleanterna fru Carlson, hr Sören Carlson, fröken Ohlsson, fru Heyman, hr Örnmarker, fröken Hamrin och hr Lysell, samt för ledamöten fru Hagström suppleanterna hr Lysell, fru Heyman, hr Örnmarker, fröken Hamrin, fru Carlson, hr Sören Carlson och fröken Ohlsson.

LyS

För elektrikerskolan: Thunqvist, S. E., direktör; Larsson, K. W., elektrisk montör.

För smedskolan: Lundgren, S. A., ingenjör; Johansson, B., ombudsman.

För svetsarskolan: Hedlund, S. J., ingenjör; Rugentin, N. G., svetsare.

För värme- och sanitetsmontörer: Elvin, N. H. S., ingenjör; van Zwoll, F. W., montör.

För målarskolan: Nilsson, H., ombudsman; Moberg, K. L., ombudsman.

För bilmekanikerskolan: Ahlrot, G. E., civilingenjör; Kangejård, I. V., ombudsman.

För bleck- och plåtslagarskolan: Lindeil, N. E. G., ombudsman; Karlsson, K. G., ombudsman.

För skräddarskolan: Lund, E. V., skrädderidkare; Strömberg, A. G. Y., ombudsman.

Delegerade för prövning av ansökningar från elever vid handelsskolorna om befrielse från och nedsättning i terminsavgifter.

Edstam, A. M. (Anna-Maja); Eriksson, Arthur W.; rektor.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december tre revisorer jämte två suppleanter för granskning av lärings- och yrkesskolstyrelsens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Lindgren, Ingeborg I., fru, bryggeriarbeterska.

Lorentzi, J. H. B., direktör.

Wallin, H. E., kassör, ordf.

Suppleanter:

Eckerström, E. L. T., ombudsman.

Laurin, L.-E., byråingenjör.

Central förvaltning.

Lärings- och yrkesskolornas expedition.¹⁾

Polhemsgatan 35—39, K.; (postgirokontonr 3031); t. 52 03 40; expeditionstid: 8,30—11,30, 12,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11,30, 12—14).

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 291,758 kr. (därav engångs 4,920 kr.); inkomster: driftbudgeten 291,758 kr.

Direktör (B 19).

Forssell, E. E. (förordn. t. o. m. ^{30/6} 1954): Polhemsgatan 35, K.; t. 52 03 40 (även direkt 50 23 97); mottagningstid: tisdagar, torsdagar och fredagar 13—14.

¹⁾ T. v. fullgör expeditionen även vissa göromål, som eljest skulle tillhöra särskild rektors expedition för skolorna för industri och hantverk.

Kamrerare (1 kl.) (30).

Suneson, S.; t. 52 03 40 (även direkt 50 23 49).

Förste kammarskrivare (22).

Jäderlund, G. E.

Förste kammarskrivare (sekreterare) (Ex. 22).

Nyström, G.

Kammarskrivare (20).

Hellner, K. G. A.

Kontorsassistent (18).

Lannert, E. G.

Förste kontorsskrivare och kassör (16).

Ljungh, A. V. (Astrid); kassakontoret hålles öppet 9,30—11,30 och 12,30—15 (lördagar 12—14).

Kontorsskrivare (13).

Lundgren, Helga Ch. M.

Expeditionsvakter (9).

Hofberg, P. E.; Albertsson, S. G. L.

Fyra första kontorsbiträden, sex kontorsbiträden, två telefonister, ett expeditionsvaktsbiträde.

Lärings- och yrkesskolorna.

Huvudexpedition: Polhemsgatan 35, K.; t. 52 03 40. Beträffande de särskilda skolexpeditionernas förläggning, se nedan.

I en till stadsfullmäktige ingiven skrivelse hemställde Stockholms arbetareförening år 1900, att stadsfullmäktige måtte utreda frågan om inrättandet av yrkesskolor. Denna framställning avlogs, men en samtidigt av folkskolinspektören C. G. Bergman väckt motion om frågans utredande genom en kommitté vann 1901 fullmäktiges bifall. Kommittén avgav sitt betänkande år 1906. I yttrande över detta anslöt sig folkskoleledningen till ett av förste folkskolinspektören F. von Schéele avgivet förslag till lösning av yrkesskolefrågan, som i mycket avvek från kommitterades och vari organisationen av yrkesskolorna i München begagnats som förebild. Detta förslag följdes i allt väsentligt i stadsfullmäktiges beslut år 1911, enligt vilket yrkesskolor med kostnadsfri undervisning upprättades fr. o. m. hösten 1912. Till och med 1917 voro skolorna underställda folkskoleledningen, som för handläggning av hithörande ärenden inom sig utsåg yrkesskolenämnden. Därjämte tillsattes för varje skola en särskild styrelse. Till en början inrättades mekanisk verkstadsskola, möbelsnickarskola och klädsömnadsskola; sedermera tillkommo successivt skolor

för el.montörer, smeder, rörläggare samt bleck- och plåtslagare. Undervisningen i dessa skolor, som voro treåriga, meddelades en dag i veckan, under det att eleverna övriga dagar arbetade som lärlingar hos enskilda mästare. Förutom yrkesutbildning omfattade dessa skolor även undervisning i modersmålet, räkning, varu- och verktygskännedom, hälso- och samhällslära m. m. År 1913 anordnades en tvåårig sexdagarskola för hemsömmerskor. År 1915 inrättades en tvåårig endagsskola i husligt arbete för ur folkskolan avgångna elever, vilken dock 1920 överflyttades till fortsättningsskolorna. År 1917 anordnades en murarskola med aftonskoleundervisning. År 1919 upprättades en urnakarskola, bestående av en ettårig femdagarskola samt en därpå följande treårig endagsskola. För att bereda även äldre arbetare tillfälle till yrkesutbildning inrättades år 1916 aftonkurser för el.montörer, svagströms-tekniker och sömmerskor.

I anslutning till 1918 års lagstiftning angående den kommunala yrkesundervisningen genomfördes enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 mars 1920 fr. o. m. samma år en omläggning av yrkes-skolväsendet i Stockholm. Därvid infördes ny ämnesfördelning och utvidgades verksamheten väsentligt. Dessutom företogs en uppdelning av de olika skolformerna, varvid tre olika skoltyper inrättades, nämligen verkstadsskolor, lärlingsskolor och yrkesskolor.

Verkstadsskolorna, som äro avsedda för nybörjare, meddela eleverna den grundläggande utbildningen i resp. yrken. I samband med ovan nämnda omläggning av yrkesskolväsendet upprättades verkstadsskolor för 13 olika yrken, nämligen för smeder, mekaniker, möbelsnickare, sadelmakare, el.montörer, elektromekaniker, kopparslagare (upphörde 1930), bleck- och plåtslagare, tapetserare, vagnmakare (upphörde 1930), instrumentmakare, guldsmeder och skomakare (upphörde 1946). Av skolor, som senare tillkommo, märkas skolor för slaktare och charkuterister år 1924, bokbindare 1924, körsnärer 1930, inredningssnickare 1931, fotografer 1938, värme- och sanitetsmontörer 1939 (upphörde 1948). Inträdesåldern är, där ej annat stipulerats, lägst 14 år. Undervisningen pågår 6 dagar i veckan under en tid, som allt efter de olika yrkena varierar mellan 11 månader och 4 år. Jämsides med den praktiska utbildningen meddelas undervisning 6—9 timmar per vecka i teoretiska ämnen. Undantag härifrån utgör verkstadsskolan för murare, där undervisning meddelas endast i yrkesarbete.

Dessa senare elever erhålla nämligen undervisning i yrkesteoretiska ämnen i andra kurs-typer.

Vid en del verkstadsskolor, såsom till exempel för mekaniker, bilmekaniker, sveltare samt elektriker, förekommer sedan 1925 i viss utsträckning s. k. växlingssystem fr. o. m. andra skolåret, d. v. s. eleverna undervisas växelvis, i regel under 3-månaders perioder, å skolan och någon

lämplig verkstad ute i staden. Sedan 1926 kunna eleverna i flertalet hantverksavdelningar avlägga gesällprov inför av Hantverksföreningen utsedda granskningsmän.

Lärlingsskolorna hava till ändamål att bereda yrkesanställda tillfälle att, samtidigt med förvärvande av praktisk yrkesfärdighet genom arbete i yrket, inhämta sådana praktiska och teoretiska kunskaper, som kunna anses nödvändiga för att nå största möjliga yrkes-skicklighet. Lärlingsskolorna omfatta tre skol-former, dels lärlingsskolans yrkes-avdelningar för elever i åldern 15—18 år, dels lärlingskurser, dels lärlingsskolans kurser för äldre.

I yrkesavdelningarna erhålla eleverna undervisning 6 à 9 timmar, förlagda till 2 à 3 kvällar, varje vecka under 2 års tid. Läro-ämnen äro yrkeslära (yrkesarbete med material- och verktygslära, maskinlära, yrkesritning, teknologi, räkning, skrivning, yrkeshygien m. m.), yrkesekonomi (affärsräkning, affärsskrivning, kalkylation och bokföring) samt yrkes- och arbetar-lagstiftning. Yrkesavdelningar vid lärlingsskolorna äro inrättade för mekaniker, möbelsnickare, elektriker och murare. År 1927 infördes s. k. lärlingskurser, omfattande ett huvudämne och i anslutning därtill biämnerna av mera allmän natur med minst 4 timmar i veckan under ett eller två arbetsår för huvudämne och under 1 eller 2 terminer för biämnerna, undantagsvis under ända upp till 8 terminer. Sådana lärlingskurser äro anordnade för handel, husligt arbete samt industri och hantverk. Inträdesfordringar för lärlingskurs äro att ha fyllt 15 år samt att ha fullgjort skolplikten.

Lärlingsskolans kurser för äldre äro avsedda för yrkesarbetare i åldern över 18 år, som ej haft tillfälle att bevista lärlingsskolans yrkesavdelningar, och som i dessa kurser beredas tillfälle att i vissa ämnen inhämta motsvarande kunskaper. Undervisningen är i regel förlagd till kvällarna. Bland lärlingskurser eller kurser för äldre med mera omfattande utbildning märkas hembiträdesskolan, inrättad 1938, frisörskolan 1938, tvättskolan 1944, pianoreparatörskolan 1946 och de grundläggande kurserna vid restaurangskolan 1947.

Yrkesskolorna, som äro en direkt påbyggnad på verkstads- och lärlingsskolorna, omfatta dels ämneskurser, utgörande fristående lärokurser i olika läroämnen, dels yrkeskurser, utgörande sammanhängande utbildning i ett flertal för visst yrke behöfliga läro-ämnen. Kurserna anordnas under olika former med längre eller kortare läro-tid allt efter förefintliga behov och arbetsförhållanden inom resp. yrken.

Styrelsen har år 1924 i enlighet med beslut av stadsfullmäktige jämväl övertagit ledningen och förvaltningen av Stockholms borgarskolas handelslinje. Denna för utbildning i handelsyrket m. m. avsedda gren av lärlings-

och yrkesskolornas verksamhet omfattar dels dagskolor, bestående av Stockholms stads handelskolors allmänna handelsavdelning (tre 1-åriga kurser, tillsammans utgörande en fullständig lägre handelsskola) samt sekreterarekurs (1-årig), kurs i utländsk affärskorrespondens (omfattande 1 år) och kurs i svensk affärskorrespondens (omfattande 17 veckor med början varje termin) och förberedande kurs i svensk affärskorrespondens (34 veckor), dels yrkesskolans ämneskurser och yrkeskurser å afton tid med undervisning i olika handelsämnen (omfattande en å fyra terminer), dels kurser i maskinskrivning samt svensk och utländsk stenografi, dels ock 2-åriga läringskurser och 1-åriga yrkeskurser med kvällsundervisning för kontorsanställda och butiksbiträden.

Vidare hava år 1938 upprättats dagskolor för blivande biträden inom manufakturmetervaru- och speciell(livsmedels)handelsbranscherna samt dylika inom dambeklädnads-, herrebeklädnads-, färghandels- och järnhandelsbranscherna. Vid dessa skolor, som äro organiserade efter ungefär samma grunder som verkstadsskolorna, är undervisningen 1-årig (utom för de två sistnämnda branschernas skolor, som äro 2-åriga), med undervisningen delvis förlagd till butiker i Stockholm.

Vid skolorna för handel har styrelsen vidare anordnat kortare utbildningskurser i samarbete med vissa sammanslutningar på näringslivets område.

Undervisningen är kostnadsfri för Stockholms ungdomar inom verkstadsskolorna och läringskolors yrkesavdelningar, vilket i den senare skollagen gäller även övriga elever, som där kunna mottagas. Ej heller utgår avgifter för i Stockholm hemmahörande elever i s. k. läringskurser och andra till läringskolors stadium hörande kurser, för vilka icke annat särskilt bestämmes. Undervisningen är även kostnadsfri för andra och tredje årskursens elever vid handelsskolors treåriga allmänna handelsavdelning samt andra till och med femte terminernas elever i handelsskolornas gruppkurser om fem terminer i svenska och främmande språk, ehuru dessa kurser utgöra yrkeskurser. I yrkesskolors ämneskurser och i handelsgruppens härmed jämställda skolor och kurser erlägga eleverna eljest kurs- och materialavgifter. I verkstadsskolorna erhålla eleverna flitpengar, vilka för flertalet skolor per vecka utgöra högst 2 kr. under första året, 4,50 kr. under andra året, 15 kr. under tredje året samt 30 kr. under fjärde året, vartill kan komma extra flitpengar enligt särskilda bestämmelser. Elever vid verkstadsskolan för damskräddare klass IV erhålla flitpengar enligt visst ackordsystem. Vid vissa kurser vid läringskolorna utgå flitpengar efter andra grunder, t. ex. vid kurs för tvättutbildning med upp till omkring 25 kr. och vid tvättföreståndarkurs med upp till omkring 55 kr. i månaden samt vid tvååriga pianoreparatörs skolan 30 resp. 50 kr. i månaden under första och andra året.

Vid konfektionssömnadsskolan utgå flitpengar med belopp motsvarande 75 % av sömlön för utförda plagg att utbetalas per vecka, dels med härutöver 10 % å intjänade sömlöner för fyra-veckorsperiod, vilket senare belopp disponeras för särskilda premier åt vissa elever för välgjort arbete. Flitpengarna i växlingsklasserna bliva i regel avsevärt högre än de ovan nämnda och komma även att i viss mån variera för skilda yrken.

Av statsmedel utgår efter prövning av överstyrelsen för yrkesutbildning anslag till stipendier åt elever vid skolorna — om ej annat av överstyrelsen angivits allenast vid kurs med heldagsundervisning av minst 5 månaders längd — vilka stipendier efter behovsprövning kunna utgå med resp. 90, 60 och 30 kr. i månaden, dock att elev från annan ort än skolorten kan under i k. kung. den 30 juni 1947 angivna förutsättningar erhålla högst resp. 115, 85 och 55 kr. i månaden. För elever från skolorten, som bo i hemmen, göres avdrag för kost och logi med intill 30 kr. i månaden.

Från och med år 1947 hava medel beviljats till fria läroböcker och undervisningsmateriel åt i Stockholm mantalskrivna elever i verkstadsskolor, läringskolors yrkesavdelningar, läringskurser med dagundervisning eller eljest närmast jämförbara med verkstadsskolor, t. ex. hembiträdesskolan, konfektionsskolan, skolan för pianoreparatörer, samt vissa skolor och kurser för handel, såsom biträdes skolorna, förberedande korrespondentkursen och allmänna handelsavdelningen (men ej kurser, som bygga på realexamen).

Med bidrag av statsmedel anordnas fr. o. m. år 1947 fria skolmåltider vid skolor med heldagsundervisning, d. v. s. närmast verkstadsskolorna och samtliga heldagskurser inom handelsavdelningen i den mån lokala förhållanden sådant medgiva.

Vid skolorna finnas fyra för såväl lärare som elever avsedda skolbibliotek, av vilka ett är beläget Polhemsgatan 35, ett Bolinders Plan 9, ett fördelat på de till skolorna för husligt arbete hörande skolköken samt ett på skolorna för handel, Fridhemsgatan 25 (ingång Kungsholmsgatan 75). Biblioteken innehålla teknisk facklitteratur, litteratur om samhällslivet samt i viss utsträckning även skönlitteratur.

Fr. o. m. år 1947 utgår anslag till lärarens fortbildning, studieresor m. m. med syfte att bereda lärare tillfälle till deltagande i studiekurser, till praktikperioder vid verkstäder eller företag samt studieresor inom och utom landet.

Under arbetsåret 1950/51 åtnjöto sammanlagt 11,743 personer undervisning vid stadens verkstads-, lærings- och yrkesskolor. (Se Bih. 1950: nr 25.)

Till styrelsens förfogande har under många år ställts anslag till upplysningsverksamhet bland husmödrar. Upplysningsverksamheten avser bl. a. spridande av

kunskap om användande av billigare livsmedel samt tillvaratagande och vård av hemmens utrustning av kläder m. m. Planläggningen och utförandet av verksamheten handhaves av skolorna för husligt arbete och sömnad i gemenskap.

Som ett ytterligare led i upplysningsverksamheten inrättades 1943 de s. k. hembildarkurserna. Dessa äro särskilt avsedda för kvinnor, som ämna ingå äktenskap.

Enligt stadsfullmäktiges beslut har fr. o. m. den 1 oktober 1944 anställts en konsulent för rådgivning och upplysningsverksamhet i frågor om bosättning och heminredning. Denna verksamhet, som är ett led i styrelsens upplysningsverksamhet på det husliga området, avser närmast att vara till hjälp för de unga, som skola bilda hem, att på förståndigt sätt planlägga och anskaffa hemmens inredning med möbler och annan utrustning, så att de ekonomiska synpunkterna tillgodoses, utan att de praktiska och estetiska kraven behöva eftersättas. Verksamheten utövas dels vid personlig rådgivning, dels i samband med kurser och föreläsningar, som hållas vid skolorna.

Likaledes hava stadsfullmäktige den 23 maj 1945 beviljat medel för anställande fr. o. m. den 1 oktober 1945 av två konsulenter, en i sömnad och en i husligt arbete, vilka skola genom föredrag, demonstrationer, studiecirklar, kurser o. dyl. söka väcka husmödrarnas intresse för hemarbetets rationalisering och organisation. Genom beslut av stadsfullmäktige den 20 december 1948 inrättades ytterligare en konsulenttjänst i husligt arbete fr. o. m. den 1 januari 1949.

Sedan den i Stockholm bildade samarbetskommittén för klädvård hemställt om anslag för klädvårdande verksamhet, beslöt stadsfullmäktige den 7 december 1942 att bevilja dylikt anslag för tiden intill den 1 juli 1943. Sedermera hava stadsfullmäktige beviljat förnyade anslag för fortsättande av verksamheten. Ändamålet med verksamheten är att på bästa sätt tillvarata det textilmaterial, som finnes i landet. Åt lärings- och yrkesskolstyrelsen har uppdragits att handhåva ledningen och organisationen av verksamheten, som bedrives i form av systugor.

Författningar. Avlöningsreglementet för lärare vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning och vid Stockholms stads handelsgymnasium, antaget av SF 21 dec. 1949, med ändr. (Kf 1949: nr 51, 1950: nr 57). Reglering av lärartjänster vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställd av k. överstyrelsen för yrkesutbildning 23 mars 1945, med ändr. K. m:ts reglemente för pensionering genom statens pensionsanstalt av vissa icke-statliga befattningshavare (SPA-reglementet) av 29 dec. 1949 (Svf 1949: nr 726). K. kung. 14 juni 1946 ang. resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid vissa till yrkesundervisningen hörande läroanstalter, med ändr. K. kung. 29 juni 1945 ang. stipendier åt elever vid statsunderstödda kommu-

nala och enskilda anstalter för yrkesundervisning, med ändr. K. kung. 28 juni 1946 ang. statsbidrag till anordnande av skolmåltider, med ändr.

Avlöningar. (Beträffande föreståndare m. fl. se nedan.) **Skolor för handel.** Ämneslärare. Dessa tjänster ha fr. o. m. 1 juli 1949 överförts till det för all icke timanställd lärarpersonal vid yrkesskolorna och handelsgymnasiet gemensamma avlöningsreglementet. I princip innebär detta ej någon ändring beträffande avlöningar och villkor härför. Lön utgår sålunda enligt löneplanen nr 1 i statens löneplansförordning, varvid lärare hänförs till nedannämnda lönegrader, nämligen ordinarie ämneslärare med adjunktskompetens Ca 26, annan ordinarie ämneslärare Ca 24, extra ordinarie ämneslärare med adjunktskompetens Ce 24, annan extra ordinarie ämneslärare Ce 22, ordinarie lärare i svensk stenografi, maskinskrivning och svensk handelskorrespondens Ca 20 och extra ordinarie lärare i samma ämnen Ce 19 samt extra ordinarie kvinnliga lärare i maskinskrivning Ce 15. Hela antalet handelslärare med full tjänstgöring uppgår till 20.

Övriga skolor. Ordinarie lärare. Kategorien fast anställda lärare har överförts till ordinarie, varför hela antalet uppgår till 52, varav 6 förste yrkeslärare.

Lön utgår till manliga lärare i teoretiska ämnen enligt lönegrad L XIII innehållande löneklasserna 24, 25, 27, 29 (statliga löneplanen), till manliga yrkeslärare L XII, inkluderande löneklasserna 23, 25, 26, 28, samt till yrkeslärarinnor och lärarinnor i hushållsgöromål L VII med löneklasserna 18, 20, 21 och 23. Förflyttning till högre löneklass erhålles efter tre resp. sex och nio års tjänstgöring.

E. o. lärarpersonal. 60 lärare, varav 26 kvinnliga, 3 förste yrkeslärare (L X + lönegrupp I), 9 lärare i teoretiska ämnen (L XI), 1 lärare i gymnastik (5,208 kr.), 25 yrkeslärare (L X), 1 lärarinna i yrkesritning (L VI), 6 yrkeslärarinnor (L IV), 6 skolkökslärarinnor (L IV) samt 12 lärarinnor i husbehovssömnad (L II).

Dessutom finnas vid skolorna för industri och hantverk, sömnad samt husligt arbete ca 160 manliga och 85 kvinnliga timlärare samt vid skolorna för handel ca 80 manliga och 40 kvinnliga timlärare, därjämte tillfälligt anställda timlärare. Timlärarnas arvoden utgå med 5:00—3:50 kr. för varje undervisningstimme jämte rörligt tillägg vid skolorna för industri och hantverk, sömnad samt husligt arbete enligt av tjänstenämnden fastställda grunder. Vid skolorna för handel gäller enligt SF:s beslut den 21 december 1949 den statliga timtaxan i tillämpliga delar.

Skolläkare: anslag 4,000 kr.

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 6,526,248 kr. (däruv engångs 169,240 kr.); inkomster: driftbudgeten 1,824,710 kr. (däruv engångs 44,720 kr.) (däruv statsbidrag 911,770 kr.).

Skolläkare.

Wide, P. Hj. E.; t. 32 22 55 (för manliga elever).
Ekstrand, f. Kjellman, A. Rigmor V.; t. 53 80 43
 (för kvinnliga elever).
 En *skolsköterska*.

Skolorna för industri och hantverk.

Inspektor

(förordnad av överstyrelsen för yrkesutbildning).
Modig, J.-O., direktör i Svenska Tidningsutgivareföreningen.

Rektor

(Ca 26 jämte tilläggs-lön 4,320 kr.).

Lindström, M. S. (fördn. t. o. m. ^{30/6} 1954);
 Polhemsgatan 35, K.; t. 52 03 40 (direkt
 52 50 13); mottagningstid: tisdagar, torsdagar
 och fredagar under den tid undervisningen
 pågår 10—11.

Överlärare

(L XIII jämte tilläggs-lön 2,304 kr.).

Vakant, *tf. Fredriksson*, F. A.

Kontorsassistent (18).

Söderkvist, T. V. A.

Kurator (17).

Meurling, E. A.

Maskinist (17).

Hedberg, A. E. M.

Vaktmästare (1 kl.) (12).

Andersson, G. V.; **Hermansson**, K. T. E.; **Nilsson**,
 E. A.; **Tidell**, E. P. A.

En *kontorist*, en *verktygsutlämnare* (mekaniker), tre *verktygsutlämnare* (instrumentmakare, elektriker och bilmekaniker), ett *första kontorsbiträde*, ett *kontorsbiträde*, två *portvakter*.

Mekaniker, bilmekaniker och instrumentmakare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

*Nämnd.*¹⁾

Berthelius, F., f. d. överingenjör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Jonsson**, J. E., överingenjör; **Jonsson**, R. L., ombudsman; **Ahlrot**, G. E., civilingenjör (adjungerad ledamot vid

¹⁾ Ledamöterna i här nedan intagna nämnder (jfr sid. 370), hörande till skolorna för industri och hantverk, äro uppförda i den ordning att, efter den av styrelsen utsedda ordföranden, först kommer direktören för skolorna och vederbörande skolers rektor, samt sedan de ledamöter, vilka äro utsedda av resp. arbetsgivare- och arbetareorganisation. Ledamöterna äro valda för åren 1951—1952.

behandling av ärenden rörande bilmekanikerskolan).

Förste yrkeslärare

(L XII jämte tilläggs-lön 624 kr.).

Fredriksson, F. A., tjl. (se ovan), *tf. Hallström*, E. G. (för mekaniker); **Johansson** R. B. (för bilmekaniker); **Danielsson**, P. A. K. (för instrumentmakare).

Flygmekaniker.

(Verkstadsskola.)

*Nämnd.*¹⁾

Berthelius, F., f. d. överingenjör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Nilson**, C.-A., flygdirektör vid flygvapnet; **Carlstein**, O. W., överingenjör; **Backström**, A. H., förbundssekreterare; **Dabbert**, M. W., flygmekaniker.

Smeder.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

*Nämnd.*¹⁾

Berthelius, F., f. d. överingenjör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Lundgren**, S. A., ingenjör; **Johansson**, B., ombudsman.

Rörläggare, värme- och sanitetsmon-törer.

(Lärlings- och yrkesskolor.)

*Nämnd.*¹⁾

Hultman, G. H., f. d. chefsingenjör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Elvin**, N. H. S., ingenjör; **van Zwoll**, F. W., montör.

Bleck- och plåtslagare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

*Nämnd.*¹⁾

Berthelius, F., f. d. överingenjör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Lindell**, N. E. G., ombudsman; **Karlsson**, K. G., ombudsman.

Svetsare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

*Nämnd.*¹⁾

Åhrell, R. A., bergsingenjör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Hedlund**, S. J., ingenjör; **Rugentin**, N. G., svetsare.

Elektriska montörer samt elektro-mekaniker.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Yrkesskolan omfattar bl. a. 2-åriga yrkeskurser avsedda att meddela sådana kunskaper, som erfordras för erhållande av behörighet (av klass B) att utföra elektriska installationer.

*Nämnd.*¹⁾

Welin-Berger, J. A. E., f. d. yrkesinspektör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Thun-**

¹ Se not å vidst. spalt.

qvist, S. E., direktör; Larsson, K. W., elektrisk montör.

Förste yrkeslärare

(L XII jämte tilläggslönen 624 kr.).

Lindström, E. Hj.

Urmakare.

(Verkstads- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Berthelius, F., f. d. överingenjör, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Wergeman, A. V., urmakarmästare; Forsberg, J. E., urmakare.

Guldsmeder.

(Lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Wettergren, K. E. W. F., f. d. överintendent, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Strömdahl, Å. H. G., guldsmedsmästare; Eklund, N. G., guldsmed.

Murare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Svarvargatan 9, K.; t. 53 08 34.

Nämnd.¹⁾

Engkvist, O. T., byggmästare, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Rundlöf, E. V., byggmästare; Broman, J. A., ombudsman.

Betong- och cementarbetare.

(Lärlingsskola.)

Nämnd.¹⁾

Chatillon-Winbergh, G., f. d. överingenjör, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Georgii, H. P., ingenjör; Andersson, O. V., ombudsman.

Möbel- och inredningssnickare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Berghagen, R., arkitekt, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Ryman, G. V., snickarmästare; Eriksson, I. T., ombudsman; Arnerot, G. E., fabrikör (adjungerad ledamot vid behandling av frågor rörande verkstads-skolan för inredningssnickare).

Förste yrkeslärare

(L XII jämte tilläggslönen 624 kr.).

Lindstedt, H. F.

Tapetserare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Berghagen, R., arkitekt, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Nylén, G., tapetserarmästare; Qvarnström, N. E., tapetserare.

¹⁾ Se not å sid. 376.

Skräddare samt byx- och väst-sömmerskor.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Berglöv, R. W., skräddarmästare, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Lund, E. V., skrädderiidkare; Strömberg, A. G. Y., ombudsman.

Förste yrkeslärare

(L XII jämte tilläggslönen 624 kr.).

Bergsmark, N. L.

Körnsnärer och sömmerskor inom körnsnärsvirket.

(Verkstads- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Carlenius, G. W., f. d. verkstadschef, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Petersson, J. K. T., körnsnärmästare; Larsson, S. G. L., körnsnär.

Målare och färghandelsbiträden.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Karlmann, K. O. S., målarmästare, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Ståhlhamn, A. R., målarmästare; Moberg, K. L., ombudsman; Wadström, G., köpman (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande lärlingsskolorna för färghandelsbiträden).

Förste yrkeslärare

(L X jämte tilläggslönen 516 kr.).

Svensson, E. O.

Bokbindare.

(Lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Åstrand, N., förbundssekreterare, stadsfullm., ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Frostell, H., bokbindarmästare; Sundberg, K. O. E., kassör.

Charkuterister.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Slakthuset, Johanneshov; t. 49 12 06.

Nämnd.¹⁾

Karlsson, Hans G. B., ombudsman, stadsfullm., ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Frisk, D. A., grosshandlare; Nordh, Hj. V. F., livsmedelsarbetare.

Förste yrkeslärare

(L X jämte tilläggslönen 552 kr.).

Persson, B. F.

¹⁾ Se not å sid. 376.

LyS

Konditorer.

(Lärings- och yrkeskurser.)

Nämnd.¹⁾

Karlsson, Hans G. B., ombudsman, stadsfullm., ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Christenson, T., konditor; Odvik, E. G., konditoriarbetare.

Restaurangpersonal.

(Lärings- och yrkeskurser pågå septemner — april månad årligen.)

Restaurang Hasselbacken, Djurgården, Ö. och Polhemsgatan 35, K.; t. 62 49 45.

Nämnd.¹⁾

Garsten, B. C., direktör, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Bergils, J. H., byråchef; Thorén, O. S. R., direktör; Nyh, A. K. F., köksmästare; Sjöb, H. T., förbunds-kassör.

Föreståndare (8,400 kr.).

Hildestrand, F.

Förste yrkeslärare (5,566 kr.).

Carlström, J. E.

Frisörer.

(Lärings- och yrkeskurser.)

Nämnd.¹⁾

Tottie, M. P. V., prakt. läkare, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Stenbäck, G. K., frisörmästare; Strömberg, E. G., ombudsman; Ando, A. A., f. d. förste yrkeslärare (sakkunnig i damfrisörfrågor).

Förste yrkeslärare

(L X jämte tilläggs-lön 552 kr.).

Schön, S. H. E.

Fotografer.

(Verkstads-skola.)

Nämnd.¹⁾

Bäckström, K. G. H., professor, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Welinder, N. E., fotograf; Erikson, B., fotograf.

Förste yrkeslärare

(L XII jämte tilläggs-lön 624 kr.).

Ekström, R. G.

Pianoreparatörer.

(Läringskurs.)

Nämnd.¹⁾

Steenberg, K. J. E., tf. förste folkskolinspektör, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Lundholm, G. W., direktör; Blomqvist, R. A. F., hovpianostämmare.

Yrkeslärare (L X).

Carlsson, J. A. V.

¹⁾ Se not å sid. 376.

Tvättpersonal.

(Lärings-skola.)

Exp.: Svedenborgsgatan 15, Sö.; t. 42 03 92.

Nämnd.¹⁾

Pehrzon, V. M., direktör, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Odéen, N. O. G., direktör; Pfomann, Elsa L., fröken.

Yrkeslärarinna (L IV).

Wellander, Märta J. K.

En biträdande tvättförestånderska.

Skolorna för klänningssömmerskor, sömnadskurser för hemmets behov, konfektions-sömmerskor, damskräddare, hattmodister samt klädvårds-verksamhet.

Inspektor

(se sid. 376).

Rektor

(Ca 22 jämte tilläggs-lön 3,612 kr.).

Kjederqvist, Anna H. M. (förordn. t. o. m. ^{30/6} 1955); Bolinders Plan 9, K.; t. 50 11 25, 50 02 55; mottagningstid: onsdagar 15—17.

Två första kontorsbiträden, ett kontorsbiträde, ett expeditionsvaktsbiträde.

Klänningssömmerskor.

(Verkstads- och yrkesskolor.)

Bolinders Plan 9, K.; t. 50 02 55.

Nämnd.¹⁾

se nedan under Konfektionssömmerskor.

Sömnadskurser för hemmets behov.

Stora Nygatan 40—42, C.; t. 10 85 60; Timmermansgatan 19, Sö.; t. 41 88 99; Kommunalhuset Alvik, Gustavslundsvägen 168 A—B, n. b., Bromma; t. 25 33 55, 25 55 51.

Föreståndarinna

(Ca 20 jämte tilläggs-lön 1,608 kr.).

Molander, Tyra E.; mottagningstid: onsdagar 10—11,30 och 15—16; t. 11 19 94.

Nämnd.¹⁾

se nedan under Konfektionssömmerskor.

Konfektionssömmerskor.

(Läringskurser.)

Polhemsgatan 35, 1 tr., K.; t. 52 25 48.

Nämnd.¹⁾

Théel, f. Roth, Elisif, fru, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Björkman, R.,

¹⁾ Se not å sid. 376.

civilingenjör; **Brändt**, f. Jansson, Maria F., ombudsman; **Richard**, E. R., direktör (adjungerad ledamot vid behandling av frågor rörande skolan för konfektionssömmerskor).

Damskräddare.

(Verkstadsskola.)

Bolinders Plan 9, K.; t. 50 02 55.

Nämnd.¹⁾

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Kjellström**, A. G., f. d. skräddarmästare; **Hofflin**, P. E., ombudsman.

Hattmodister.

(Verkstads- och yrkesskolor.)

Bolinders Plan 9, K.; t. 50 02 55.

Nämnd.¹⁾

Théel, f. Roth, Elisif, fru, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Anderson**, Märta S., fröken; **Svensson**, Ada T., modist.

Klädvårdsverksamhet.

Systugor äro anordnade: vid Drottninggatan 23, t. 10 76 90, öppen alla dagar utom lördagar (där finnes även anordnad en barnkammare); dessutom äro anordnade filialer i olika stadsdelar (jfr Utl. 1942: nr 384).

Nämnd.¹⁾

Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Arrhenius Bøyer**, H. Lilly T., fru, konsulent, **Frodel**, f. Stenbeck, Signe A. M., fru, **Johansson-Visborg**, Anna S., fru, **Johnson**, f. Karlsson, E. M. Viktoria, fru (utsedda av lärlings- och yrkesskolstyrelsen); **Brändt**, f. Jansson, Maria F., ombudsman, **Strömberg**, A. G. Y., ombudsman (utsedda av Svenska beklädnadsförbundet).

Skolorna för husligt arbete.

Undervisningen bedrivs dels i skolköken Kungsholmsgatan 16, t. 52 48 36, Timmermansgatan 19, t. 40 30 74, Sveavägen 83, t. 31 58 64, Karlavägen 66, t. 60 05 80, Kommunalhuset i Alvik, t. 25 55 51, Scheelegatan 8, t. 53 93 35, 53 93 50, Johannesgatan 18, t. 10 52 65 och Welanders Väg 8—10, t. 51 30 42.

Vid skolköken anordnas även kortare kurser i olika grenar av husligt arbete.

Inspektör

(förordnad av överstyrelsen för yrkesutbildning).

Lindström, f. Wohlin, Ulla G., redaktör.

Rektor

(Ca 22 jämte tilläggslönen 3,612 kr.).

Göransson, f. Rylander, Inez O. (förordn. t. o. m. ^{30/6} 1955); Kungsholmsgatan 16, K.; t. 50 88 23; mottagningstid: måndagar och torsdagar 10—12.

Biträdande rektor (överlärare)

(L VII jämte tilläggslönen 1,692 kr.).

Adolfsson, S. Margareta.

Ett första kontorsbiträde, ett kontorsbiträde.

Nämnd.¹⁾

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, ordf. (utsedd av lärlings- och yrkesskolstyrelsen); **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Söderberg**, Gertie, rektor (arbetsgivarrepr., utsedd av Fredrika Bremerförbundet); **Johansson**, f. Franzén, Astrid Ch., fru (arbetarrepr., utsedd av Stockholms allm. kvinnoklubb); **Grönvall**, J. K. (Hanna), hembiträde (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande hembiträdesutbildning, utsedd av Stockholms hembiträdesförening).

Skolorna för husligt arbete.

(Lärlings- och yrkesskolor.)

Exp.: Kungsholmsgatan 16, K.; t. 50 88 23, 53 35 57, 52 38 58.

Hembiträdesskolan.

(Lärlings- och yrkeskurs.)

Scheelegatan 8, K.; t. 53 93 35, 53 93 50.

Föreståndarinna

(Ca 20 jämte tilläggslönen 1,608 kr.).

Bergström, Carin L.

Hembiträdesskolans elevhem.

Scheelegatan 8, K.; t. 51 60 25.

Jonsson, Mina (tillsyn över hemmet).

Konsulentverksamhet.

Expedition: Bolinders Plan 9, K.; t. 52 65 37; expeditionstid 9—12, 13—16, lördagar 9—11, 11,30—13.

Hemkonsulent i sömnad (17).

Bruzellius, Ulla K.; Bolinders Plan 9, K.; t. 52 65 37; mottagningstid: alla vardagar 9—12 samt efter överenskommelse.

¹⁾ Se not å sid. 376.

¹⁾ Se not å sid. 376.

Lys Hemkonsulenter i hemvård och kostfrågor (17).

Bellander, S. Greta; Swege, Birgit I.; Bolinders Plan 9, K.; t. 52 65 37; mottagningstid: alla vardagar 9—12 samt efter överenskom-melse.

Ett första kontorsbiträde.

Konsulent för bosättnings- och hem-inredningsfrågor (17).

Arrhenius Beyer, H. Lilly T.; Kungsgatan 78, C.; t. 50 98 11; mottagningstid: måndagar och torsdagar 13—15 och 17,30—19,30.

Skolorna för handel.

Fridhemsgatan 25, K. (ingång Kungsholmsgatan 75); t. 52 25 10, 52 25 20, 52 25 25.

Inspektor

(förordnad av överstyrelsen för yrkesutbildning).

Törnqvist, K. G. G., professor i företagsekonomi vid handelshögskolan i Stockholm.

Rektor

(Ca 26 jämte tilläggs-lön 3,676 kr.).

Högberg, H. (förordn. t. o. m. ^{31/12} 1951); träffas under terminerna måndagar, onsdagar och fredagar 11,30—12 samt fredagar 18,40—19,45.

Överlärare

(Ce 22 jämte tilläggs-lön 2,304 kr.).

Karderud, A. H. (förordn. t. o. m. ^{31/12} 1951); träffas under terminerna tisdagar, torsdagar och fredagar 11,30—12 samt onsdagar 18,40—19,45.

Föreståndare för kurser i stenografi och maskinskrivning

(Ca 20 jämte tilläggs-lön 1,116 kr.).

Askerberg, Elsa M. (förordn. t. o. m. ^{31/12} 1951); träffas under terminerna tisdagar och torsdagar 18,40—19,45.

Ett första kontorsbiträde, tre kontorsbiträden, en vaktmästare tillika värmedrängsskötare, en vaktmästare (1 kl.), en expeditivakt, två portvakter.

Nämnd för kontorist-skolorna.¹⁾

Jennel, C. A. W., prokurist, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Alfört, A. M., direktör; Carlsson, K. A., kamrerare; Elghammar,

¹⁾ Ledamöterna i här nedan intagna nämnder tillhörande skolorna för handel, äro uppförda i den ordning, att, efter den av styrelsen utsedda ordföranden, först kommer direktören, vederbörande skolors rektor samt sedan de ledamöter, som styrelsen utsett.

f. Palin, Henny M., fru; Lindfors, K. B. R., ombudsman.

Nämnd för affärsbiträdesskolorna.¹⁾

Rosenberg, H. E., direktör, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Carlsson, A. A., ombudsman; Högström, G., köpman; Lundström, f. Frostensson, Karin E., affärsbiträde; Sjölund, A. K. G., konsulent.

Yrkesskolavdelningarna i Spånga

(tidigare Spånga skolor för yrkesundervisning).

Kurser i industri och hantverk, handel och husligt arbete (sömnad och hushållsgöromål).

Expedition: Solhems skola, Spånga; t. 36 30 95; expeditionstid: torsdagar 18—19 under pågående arbetsår.

Verkstadsskolan i Solhem, Spånga; t. 36 22 36.

Tillsynslärare (1,200 kr.).

Lagerquist, K. E. R., folkskollärare.

Kommunala handelsgymnasiet.

Fridhemsgatan 25, K. (ingång Kungsholmsgatan 75); t. 52 25 10, 52 25 20, 52 25 25.

Den 19 juni 1944 beslöto stadsfullmäktige för sin del, att Stockholms stads handelsskolors högre handelsavdelning skulle fr. o. m. läsåret 1945—1946 omvandlas till ett 2-årigt handelsgymnasium på dagtid, byggt på realexamen eller motsvarande kunskapsmätt, samt att åtaga sig kostnaderna härför. Samtidigt beslöto stadsfullmäktige för sin del, att vid detta gymnasium, benämnt Stockholms stads handelsgymnasium, fr. o. m. läsåret 1945—1946 skulle upprättas ett 4-årigt handelsgymnasium på aftontid, byggt på realexamen eller motsvarande kunskapsmätt, samt att åtaga sig kostnaderna härför under förutsättning att statsunderstöd beviljades. K. m:t har sedermera beviljat sådant understöd. Under läsåret 1950/1951 omfattar daggymnasiet tre parallellavdelningar i första årsklassen och tre i andra samt aftongymnasiet två avdelningar i första och en i andra klassen samt två avdelningar i tredje och en i fjärde klassen. Sammanlagda antalet elever utgör angivna läsar 292.

Handelsgymnasiet står under uppsikt och ledning av en styrelse, som utgöres av ledamöterna av Stockholms stads lärings- och yrkesskolstyrelse (se sid. 371) och handelsgymnasiet rektor.

Med bidrag av statsmedel anordnas fria skolmältider för eleverna vid handelsgymnasiet avdelningar med dagundervisning.

¹⁾ Se not å vidst. spalt.

Författningar. K. kung. 30 juni 1938 ang. statsunderstödda handelsgymnasier (Svf 1938: nr 529), med ändr. K. brev 1 juni 1945 ang. särskilda bestämmelser utöver k. kung. 30 juni 1938 (med avseende å fyraårig aftonskola). Reglemente för Stockholms stads handelsgymnasium, fastställt av k. överstyrelsen för yrkesutbildning 5 febr. 1946 (Kf 1946: nr 25). 1949 års avlöningsreglemente för lärare vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning och vid Stockholms stads handelsgymnasium antaget av SF 21 dec. 1949, med ändr. (Kf 1949: nr 51, 1950: nr 57). Bestämmelser ang. timarvoden m. m. för lärare vid Stockholms stads handelsskolor och Stockholms stads handelsgymnasium (Kf 1950: nr 10). K. kung. 14 juni 1946 ang. resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid vissa till yrkesundervisningen hörande läroanstalter, med ändr. K. kung. 28 juni 1946 ang. statsstipendier för bedrivande av studier vid allmänna läroverk m. fl. läroanstalter. K. kung. 28 juni 1946 ang. statsbidrag till skolmåltider.

Avlöningar. Ämneslärare. För dessa tjänster gälla bestämmelserna i ovannämnda avlöningsreglemente, enligt vilket ordinarie ämneslärare hänföres till Ca 28 och extra ordinarie till Ce 26. Timlärare åtnjuta avlöning enligt ovannämnda bestämmelser ang. timarvoden m. m.

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 224,727 kr.; inkomster: driftbudgeten 95,800 kr. (därav statsbidrag 71,150 kr.).

Styrelse.

Bergström, E., tf. byråsekreterare, stadsfullm.;

***Edstam, A. M.** (Anna-Maja), överlärare, stadsfullm.;

***Eriksson, Arthur W.**, montör, stadsfullm.;

***Forssell, E. E.**, direktör (självskr.);

***Hagström, f. Svensson, Anna M.**, riksstudiedledare, stadsfullm.;

***Karlsson, Andreas**, förbundsordförande, stadsfullm.;

***Karlsson, Hans G. B.**, ombudsman, stadsfullm., vice ordf.;

***Lundgren, K. A.**, bitr. lönesekreterare; **Schött, P. A. R.**, rektor (självskr.);

***Tomson, R. W.**, borgarråd, stadsfullm., ordf.

Suppleanter¹⁾: **Carlson, f. Olsson, Elna S. E.**, fru; ***Carlson, K. Sören**, konditoriarbetare, stadsfullm.;

***Hamrin, Bell I.**, kassörska; ***Heyman, f. Almstrand, Ingrid**, fru; ***Lysell, J. O. R.**, direktör; ***Ohlsson, Anna O.**, sömmerska;

***Örnmarker, G. A. E.**, förste assistent.

Rektor

tillika ord. ämneslärare

(Ca 28 jämte tilläggslönen 2,800 kr.).

Schött, P. A. R.; träffas under terminerna säkrast måndagar 12,15—12,45 och 18,40—19,45, onsdagar, torsdagar och fredagar 11,20—11,50 samt lördagar 10,45—11,15.

¹⁾ Ang. ordningen för suppleanternas inträde vid förfall för ledamot, se not. å sid. 371.

Dessutom två ord. ämneslärare i moderna språk med handelskorrespondens samt en ord. och en e. o. ämneslärare i företagsekonomi, ävensom timlärare (avlöning se ovan).

Tekniska aftonskolan.

Lokaler: Drottningholmsvägen 82, K.; t. 52 04 60; Fridhemsgatan 17, K.; t. 53 50 33; Hornsgatan 93, Sv.; t. 42 12 49. Exp.: Drottningholmsvägen 82, K., vardagar utom lördagar 10—12, t. 52 04 60.

Stockholms stads tekniska aftonskola, som inrättades enligt stadsfullmäktiges beslut den 20 februari 1939, har till uppgift att bereda inom näringslivet sysselsatt ungdom tillfälle att vid sidan av sitt dagliga arbete erhålla en allmän intellektuell skolning och den tekniska utbildning, som förutom praktisk erfarenhet erfordras för tekniker i näringslivets tjänst, såsom verk-mästare, ritare och biträden å tekniska kontor och laboratorier. Skolan tog den 1 augusti 1946 i bruk den nybyggd med adress Drottningholmsvägen 82, som uppförts för den och för Högre tekniska läroverket i Stockholm. Den fullständiga utbildningen omfattar åtta terminsklasser. Under de fyra första terminsklasserna lämnas undervisning i grundläggande ämnen, såsom språk, matematik, fysik, kemi och teckning, och denna undervisning är även avsedd för sådana elever, som önska förbereda sig för inträde vid Högre tekniska läroverket. De två sista åren specialiseras utbildningen på olika facklinjer. Under 1951 omfattar skolan 62 klassavdelningar. Antalet elever vårterminen 1951 är 1,577.

Terminsavgiften utgör 10 kr. Inskrivningsavgiften är 10 kr.

Under 1948 har avtal träffats mellan staten och Stockholms stad rörande fördelning av vissa kostnader avseende läroverket och aftonskolan.

Författningar. Reglemente för Stockholms stads tekniska aftonskola, fastställt av skolöverstyrelsen 20 mars 1940, med ändr. 29 aug. 1944 och 23 dec. 1946 (Kf 1940: nr 13, 1949: suppl. 2, 3). K. brev 1 dec. 1939 till skolöverstyrelsen ang. styrelse för kommunala tekniska aftonskolan i Stockholm m. m. (Kf 1939: nr 66).

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 611,216 kr. (därav engångs 13,000 kr.); inkomster: driftbudgeten 120,000 kr. (därav statsbidrag 84,000 kr.).

Genom K. brev den 1 december 1939 har k. mt medgivit, att styrelsen för Högre tekniska läroverket i Stockholm (se sid. 520) tills vidare må utgöra styrelse jämväl för aftonskolan och att rektorn vid Högre tekniska läroverket tills vidare må vara rektor jämväl vid aftonskolan.

Styrelse.

Adamsson, H., ombudsman; Berthelius, F., f. d. överingenjör, vice ordf.; Eriksson, Arthur W., montör, stadsfullm. (utsedda av stadsfullm.); Edström, J., direktör; Engkvist, O. T., byggmästare; Sundahl, P. E., professor, ordf. (utsedda av k. mt); Nordhult, A., rektor (självskr.).

Rektor (2,628 kr.).

Nordhult, A.; t. 52 04 60.

Biträdande rektor (35).

(Tjänstgör tillika som styrelsens sekreterare.)

Vakant, *tf. Elfman*, N.-O. H:son; mottagning:

Drottningholmsvägen 82, K.; t. 52 04 60
vardagar utom lördagar 10—11,30 och måndagar, tisdagar, torsdagar samt fredagar 18—19.

Ämnes- och tillsynslärare (Ce 22).

Ahnroth, K.; Franke, I.

Kontorsskrivare (13).

Rabbinowitz, Katy M.

Ett första kontorsbiträde, ett kontorsbiträde.

Stockholms stads biblioteksnämnd.

Biblioteksnämnden.

*Sveavägen 73, Va.; postgirokonto nr 57800;
t.: se nedan, stadsbiblioteket.*

Stadsfullmäktige beslöt den 23 april 1923 att inrätta Stockholms stads biblioteksstyrelse. Den trädde i verksamhet i juni s. å. I samband med omorganisationen av kommunalförvaltningen år 1940 ändrades styrelsens namn till *Stockholms stads biblioteksnämnd*.

Enligt sin instruktion skall biblioteksnämnden handha förvaltningen av stadsbiblioteket och därmed sammanhängande ärenden rörande stadens biblioteksväsen ävensom de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Bl. a. har nämnden numera att avgiva yttranden över ansökningar om bidrag av stadens medel till enskilda biblioteks-, föreläsnings- och folkbildningsanstalter. Dylika anslag uppföras å biblioteksnämndens stat. (Be- träffande dessa institutioner, se avd. 4.)

Biblioteksnämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Nämnden biträdes vid förvaltningen av stadens biblioteksväsen av stadsbibliotekarien, som är chef för stadsbiblioteket. Stadsbibliotekarien äger närvara vid nämndens sammanträden och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads biblioteksnämnd, fastställd av ÖA 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 57).

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 3,158,197 kr. (därav engångs 252,564 kr.); inkomster: driftbudgeten 170,030 kr. (därav statsbidrag 7,000 kr.).

Biblioteksnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm.; t. 540500 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Månsson, O. P., f. d. instruktör.

Övriga ledamöter.

*Gullmar, Ebba, föreståndare.

*Petersson, A. G., redaktör.

Steenberg, K. J. E., tf. förste folkskolinspektör.

Suppleanter.¹⁾

Eeg-Olofsson, A. O. C., läroverksadjunkt, stadsfullm.

*Jansson, S. V., sekreterare.

Wijk, Margit B., bibliotekarie.

*Ölander, R. Tyra E., yrkeslärarinna, stadsfullm.

Delegerade för bokinköpen.

Tomson, R. V.; Månsson, O. P.

Sekreterare.

Stadsbibliotekarien (se sid. 386).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 341).

Stadsbiblioteket.

*Adresser, telefoner och expeditionstider:
se nedan.*

Frågan om inrättande av ett stadsbibliotek i Stockholm framfördes första gången i en hos stadsfullmäktige år 1909 väckt motion om centralisering av huvudstadens biblioteksväsen genom upprättande av ett kommunalt centralbibliotek med filialer i olika delar av staden. En av stadsfullmäktige år 1910 för frågans utredning till-

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola vid förfall för nämndens ledamöter suppleanterna inträda i följande ordning: för ordföranden suppleanterna fröknar Ölander, Wijk, hrr Jansson och Eeg-Olofsson, för vice ordföranden suppleanterna hrr Jansson, Eeg-Olofsson, fröknar Ölander och Wijk, för ledamoten fröken Gullmar suppleanterna hrr Eeg-Olofsson, Jansson, fröknar Ölander och Wijk för ledamoten hr Petersson, suppleanterna fröknar Wijk, Ölander, hrr Eeg-Olofsson och Jansson samt för ledamoten hr Steenberg suppleanterna fröknar Ölander Wijk, hrr Jansson och Eeg-Olofsson.

satt kommitté avgav år 1912 (Bih. 1912: nr 158) ett detaljerat förslag till upprättande av ett kommunalt centralbibliotek med filialbibliotek samt hemställde, att stadsfullmäktige ville anvisa den då förestående utdelningen ur Forsgrénka fonden till byggnad för ett stadsbibliotek i enlighet med förslaget. Sedan emellertid utdelningen ur Forsgrénka fonden disponerats på annat sätt och ett förslag att till hugfästade av minnet av stadsfullmäktigeinstitutionens i Stockholm 50-åriga tillvaro år 1913 anvisa 100,000 kr. till inrättande av ett centralbibliotek för huvudstaden icke kunde förverkligas, låg frågan nere till år 1915, då, i samband med påtänkt nybyggnad för Stockholms borgarskola, förslag väcktes om att i en sådan byggnad, avseend att uppföras för genom lotteri anskaffade medel, inrymma även kommunalt centralbibliotek och gymnastikhus. Med gillande av planen beslöt stadsfullmäktige år 1916 att för ändamålet upplåta tomt i kv. Träskfloden, hörnet av Karlavägen och Birger Jarlsgatan. År 1918 beslöt emellertid styrelsen för »Knut och Alice Wallenbergs stiftelse» att till uppförande av ett Stockholms stadsbibliotek bidra med ett belopp av en miljon kr., under förutsättning bl. a. att till samma ändamål ansloges de för utdelning från Forsgrénka fonden tillgängliga medlen samt att stadsfullmäktige upplåte sådan tomt, att byggnaden kunde uppföras fristående och med utrymme för eventuellt behövt tillbyggnad. På grund av detta erbjudande uppdrogo stadsfullmäktige år 1918 åt en kommitté att uppgöra förslag till byggnad för ett stadsbibliotek samt att i övrigt förbereda ärendet. År 1920 beslöt stadsfullmäktige dels att mottaga den erbjudna donationen å en miljon kr., dels att för stadsbiblioteket upplåta tomtutrymme av angiven beskaffenhet, dels ock att till uppförande av stadsbiblioteket anslå den till utdelning disponibla avkastningen av Forsgrénka fonden (575,000 kr.) jämte därå sedan 1918 upplupna räntor. Stadsbibliotekskommittén avgav år 1922 (Bih. 1921: nr 51) ett förslag om upprättande av ett stadsbibliotek samt vissa andra anordningar i fråga om Stockholms biblioteksväsen. Sedan av ekonomiska skäl en avsevärd reduktion av kommitténs förslag företagits, framlade stadskollegiet för stadsfullmäktige det sålunda överarbetade förslaget och hemställde samtidigt, att en del av 1923 års utdelning ur Forsgrénka fonden skulle anslås till stadsbibliotekets uppförande. Då emellertid detta förslag ej vann stadsfullmäktiges bifall, ställde »Knut och Alice Wallenbergs stiftelse» på vissa villkor till förfogande ett ytterligare belopp av intill 130,000 kr. för stadsbiblioteksbyggnadens uppförande enligt föreliggande förslag. I samband med mottagandet av den erbjudna donationen beslöt stadsfullmäktige den 23 april 1923 att tillsätta en särskild biblioteksstyrelse (se ovan). Den 17 december 1923 beslöt stadsfullmäktige dels att för det beslutade stadsbiblioteket ställa till biblioteksstyrelsens förfogande erforderligt

tomtutrymme i dåvarande kv. Bryggpannan i hörnet av Sveavägen och Odengatan, dels uppdraga åt biblioteksstyrelsen att, med användning av härför förut anvisade medel, å denna plats uppföra huvudbyggnad för stadsbiblioteket i enlighet med av biblioteksstyrelsen framlagt förslag (se Utl. 1923: nr 364 och 365).

Då de anvisade donationsmedlen sedermera på grund av stegrade byggnadskostnader visade sig ej förslå till täckande av kostnaderna för biblioteksbyggnadens uppförande, beslöt stadsfullmäktige den 4 maj 1925, att för ändamålet finge disponeras 1926 och 1927 års behållna avkastning av B. A. Danelii donationsfond till ett belopp av sammanlagt högst 250,000 kr.

Stadsbiblioteket öppnades för allmänheten den 2 april 1928.

Med hänsyn till biblioteksverksamhetens hastigt växande omfattning och därav framkallat ökat lokalbehov beslöt stadsfullmäktige den 16 mars 1931 anvisa 364,000 kr. till stadsbiblioteksbyggnadens tillbyggnad med en fjärde flygel. Tillbyggnaden har efter hand som lokalerna blevo färdiga tagits i bruk under senare delen av år 1932.

Enligt stadsbibliotekskommitténs förslag borde stadsbiblioteket övertaga hela folkbiblioteksverksamheten i staden. Därvid förutsattes, att från staden utgående bidrag till förutvarande folkbibliotek skulle inkrägas, i den mån den kommunala biblioteksverksamheten igångsattes, även som att, därest överenskommerse därom kunde träffas, dessa bibliotek skulle överlämna sina bokbestånd till stadsbiblioteket, vilket eventuellt även skulle övertaga vissa församlingsbibliotek. Såsom ersättning för de sålunda upphörda biblioteken skulle stadsbiblioteket i olika delar av staden inrätta filialer, varjämte dylika även skulle inrättas i sådana trakter av staden, där förut ingen biblioteksverksamhet bedrivits.

Denna plan har i huvudsak följts. Under åren 1927—1930 hava sålunda med stadsbiblioteket införlivats följande förut av staden understödda biblioteks boksamlingar (med det bokbestånd, som nedan för varje särskilt bibliotek anges) nämligen

folkbildningsförbundets bibliotek (ca 22,000 band), Stockholms arbetarbiblioteksförbunds bibliotek (ca 43,000 band), Stockholms läsesalong (ca 14,000 band), Stockholms barn- och ungdomsbibliotek (ca 8,500 band), arbetarnes bildningsförbunds Stockholmsavdelnings bibliotek (ca 1,800 band), Gustav Vasa församlingsbibliotek (ca 17,000 band), Katarina församlings lämbibliotek (ca 9,000 band), Bromma folkbibliotek (ca 4,000 band), Adolf Fredriks församlingsbibliotek (ca 12,200 band), Enskede biblioteksförnings bibliotek (ca 1,300 band) (vilket sistnämnda ej varit understött av staden), Östermalms församlingars bibliotek (ca 15,500 band), Värtabiblioteket (ca 6,000 band), Kungsholmens församlingars bibliotek (ca 22,300 band), Mälarchöjdens folkbibliotek (ca 1,500 band) och Storkyrko-

församlingens bibliotek (c:a 5,400 band). Sammanlagt har alltså stadsbiblioteket från nämnda bibliotek övertagit c:a 183,200 band. Av de angivna bokbestånden har emellertid vid revision i samband med överlåtelsen utgallrats ett mycket stort antal volymer.

I stället för dessa upphörda bibliotek (rörande vilkas tidigare verksamhet m. m. hänvisas till 1927—1930 års kommunalkalendrar) har stadsbiblioteket i olika stadsdelar inrättat filialer, en del öppna större delen av dagen och bestående av både utlånings- och läsrumsavdelningar såväl för vuxna som för barn och ungdom, andra åter öppna blott vissa timmar i veckan och i regel utan läsrum. Å filialerna kunna böcker lånas ej endast ur deras eget bokbestånd utan även från huvudbiblioteket.

Under hösten 1927 och våren 1928 öppnades dels tvänne filialer å Södermalm, en Götgatan 68 och en Hornsgatan 78, samt en filial å Norrmalm, Barnhusgatan 18 (arbetarbibliotekets förutv. lokal), sedermera flyttad till Bryggargatan 12 B, dels även mindre filialer i Aspudden (arbetarbibliotekets förutv. filial), Älvsjö (arbetarnes bildningsförbunds förutv. filial) och Enskede samt i Alvik, Ballsta och vid Bromma kyrka (förutv. Bromma folkbiblioteks lokaler). Under år 1928 upprättades vidare en mindre filial i Örby samt en bokdepot vid skyddshemmet för gossar vid Skrubba. Den 1 januari 1929 öppnades en filial å Östermalm, Sturegatan 38 (Östermalms församlingars biblioteks förutv. lokal), och en vid Värtan (Värtabibliotekets förutv. lokal). I februari 1929 öppnades en mindre filial vid Liljeholmen och i maj samma år en mindre filial på Lilla Essingen. I början av år 1930 hava ytterligare upprättats en större filial, förlagd till Kungsholmen (Kungsholmens församlingars biblioteks förutv. lokal), samt tre mindre filialer, förlagda till resp. Ålsten, Sandvik och Mälarhöjden. Filialen vid Bryggargatan nedlades år 1934, då även den tillfälliga utlåningslokalen i Sandvik indrogs och under år 1935 nedlades filialen i Liljeholmen. Den 1 november 1937 öppnades en avdelning för vuxna i Gamla staden, Tyska Stallplan 2. Den 4 december 1939 flyttades filialen Götgatan 68 till lokaler i Forsgréniska medborgarhuset. I Gröndal öppnades den 9 oktober 1944 en ny filial. År 1945 upprättades filialen för ungdom och barn i Hammarby, Riksby och Hägerstensåsens folkskolor. År 1946 flyttades filialen på Östermalm till nya lokaler i Gärdesskolan, samt upprättades nya filialer i Midsommarkransens och Skansvarns folkskolor. År 1947 öppnades avdelningar för ungdom och barn i Årsta, Västberga och Abrahamsbergs folkskolor och år 1948 en filial i Gubbängen för vuxna och ungdom. Den 1 januari 1949 övertogs vid inkorporeringen av Spånga biblioteken i Bromsten och Solhem, samt öppnades nya ungdomsavdelningar i Fredhälls och Björkbagens folkskolor. Den 1 september 1950 öppnades i Kärrtorp en ny filial för vuxna låntagare.

I de flesta av filialerna finnes utom avdelningen för vuxna en särskild ungdoms- och barnavdelning. Samarbete med folkskolornas lärjungebibliotek påbörjades vid årsskiftet 1933/1934 då skol-, ungdoms- och barnbiblioteken i Ålsten och Essingen erhöles gemensamma lokaler och gemensamt bokbestånd i respektive folkskolebyggnader. Vid 1945 års slut voro åtta sådana bibliotek i verksamhet, nämligen utom i Ålsten och Essingen i folkskolorna i Mälarhöjden, Enskede, Norra Ångby, Hammarby, Riksby och Hägerstensåsen. Då erfarenheterna av samarbetet inom dessa bibliotek voro gynnsamma och då dessutom det allt omfångsrikare skolbyggnadsprogrammets förverkligande skulle medföra att ytterligare ett stort antal skol- och ungdomsbibliotek komme att få gemensamma lokaler i de planerade skolorna, beslöt stadsfullmäktige på hemställan av folkskoledirektionen och biblioteksnämnden att samarbetet skulle fr. o. m. år 1946 utsträckas att omfatta samtliga befintliga och planerade skol- och ungdomsbibliotek. I sina huvuddrag innebär organisationen att i alla nya skolor upprättas skolbibliotek, som, om så anses behöfligt, utökas till barn- och ungdomsbibliotek. Äldre skolbibliotek ävensom barn- och ungdomsavdelningar fortbestå, men sammanslås om så av lokala och andra skäl låter sig göra. Bokbestånden i de äldre skolbiblioteken renoveras och omklassificeras. Folkskoledirektionen inreder och tillhandahåller hyresfritt lokaler i folkskolorna, bokanskaffningen och det bibliotekstekniska arbetet ombesörjs av biblioteksnämnden. Biblioteken hållas öppna på särskilda för skolornas elever avsedda tider under ledning av skolbibliotekarierna, vilka utses och avlönas av folkskoledirektionen. År skolbiblioteket förenat med ett ungdomsbibliotek hålles det öppet även på kvällarna men då med personal från stadsbiblioteket. För bokurvalet svarar en bokinköpskommitté, i vilken stadsbibliotekarien är självskriven ordförande. Folkskoledirektionen utser fyra ledamöter bland skolbibliotekarierna och biblioteksnämnden likaledes fyra, av vilka förste bibliotekarien för skol-, barn- och ungdomsbiblioteken är sekreterare.

För närvarande finnas 52 centrala skolbibliotek, av vilka 22 äro förenade skol-, barn- och ungdomsbibliotek (ett av de senaste kan för närvarande på grund av lokalförhållandena dock icke hållas öppet på kvällarna).

Bokbeståndet i samtliga till stadsbiblioteket hörande bibliotek utgjorde den 1 januari 1951 sammanlagt c:a 733,153 band (dessutom 697 hyllmeter katalogiserade deponerade böcker). Accessionen under år 1950 uppgick till 48,588 band, medan 28,572 band utrangerades. Hela antalet inskrivna låntagare var vid 1950 års slut 136,256 (därunder året nyinskrivna 18,966, omskrivna 24,260). Under år 1950 uppgick antalet besök i biblioteken till 1,560,288, varav 233,318 i huvudbibliotekets tidsnings- och tidskriftsrum, och antalet boklån till 2,498,478.

BiN

Bokbeståndet vid Stockholms folkskolors lärjungebibliotek utgjorde den 1 januari 1951 234,985 band. Accessionen under år 1950 uppgick till 24,938 band, medan 8,741 band ut rangerades.

Stadsbiblioteket hålles kostnadsfritt öppet för alla, såväl vuxna som ungdom och barn. I huvudbiblioteket samt i de filialer, där särskild ungdoms- och barnavdelning finnes, är åldersgränsen för tillträde till vuxnas avdelning i regel 16 år. Rätt till avgiftsfria hemlån hava alla i staden mantalsskrivna personer och, oavsett mantalsskrivningsorten, dels personer, som äro anställda i Stockholms stads tjänst eller av staden uppbära pension, jämte hemnavarande familjemedlemmar, dels lärare och elever vid i Stockholm befintliga undervisningsanstalter. Personer i övrigt, som äro mantalsskrivna i Stockholms förortsområde (se kommunalkalendern 1933, sid. 484), kunna mot erläggande av en årsavgift av 3 kr. erhålla rätt till hemlån.

På sjukhusdirektionens förslag beslöto stadsfullmäktige den 14 december 1936 upprättandet av ett patientbibliotek fr. o. m. år 1937 vid St. Eriks sjukhus, att skötas genom biblioteksnämndens försorg och utgörande det första ledet i en planerad organisation av sådana bibliotek vid vissa av stadens sjukhus. Under år 1938 upprättades ett liknande bibliotek vid St. Görans sjukhus och med 1945 års ingång ett vid Södersjukhuset.

Författningar. Reglemente för Stockholms stadsbibliotek, fastställt av biblioteksstyrelsen 18 jan. 1929 (Kf 1929: nr 32), med ändr. Instruktion för stadsbibliotekarien, fastställd av biblioteksstyrelsen 24 nov. 1925.

Stadsbibliotekarie (B 16).

Knutsson, K. P., f. d. professor (förordn. t. o. m. ³¹/₁₀ 1953); t. 23 66 00; mottagningstid: 11—12 (utom lördagar).

Förste bibliotekarier (32).

Åkerman, O. B.; Löfgren, A. F.; Ottervik, N. G. G.; mottagningstider: 11—12 (utom lördagar).

Andre bibliotekarier (26).

Gavelius, G. L. Elisabet (se sid. 387); Berggren, A. K. Elisabeth (se sid. 387); Waldner, A. O. T. (se sid. 387); Hallberg, Hallgärd (se sid. 387); Ljungdal, A. G. (se sid. 387); Hede, A. Brita (se sid. 387); Hulth, C. J.; Edlund, G. E. J. G.

Amanuenser (21).

Ahlstedt, V. G.; Löfgren, f. Norinder, E. Elisabet; Ericsson, A. M. (Anna-Greta); Berthelsson, S. H.; Hedlund, E. Brita; Lundgren, I. M. S. (Maj); Olsson, Karin E.; Jonsson, J. P.; Mårtensson, Hanna E.; Wikström, K. G. F.; Bock, Elsa E. C.

Förste biblioteksassistenter (19).

Bennet, G. Elisabeth; Ringenson, Eva A. E.; Artzell, f. Ohlson, Ola I. M.; Lychou, S. Gudrun; Tengbom, S. E. (Elsa); Lundstedt, G. Z. M. (Gunnil); Setterwall, Sigrid B. H.; Svensson, Anna V. (se sid. 388); Olenius, f. Söderström, Elsa V.; Cronvall, f. Lindbom, Britta I.; Lindmark, M. Vera D.; Nehrman, Elisabeth; Sjöberg, Signe A. B. (se sid. 388); Fried, Cecilia; Berglund, Ann-Marie E.; Elgenstierna, U. S. (Ulla).

Kontorsassistent (18).

Söderberg, G. E., tjf. (se sid. 487); tf. Hierta, B.

Biblioteksassistenter (17).

Johnsson, Lilly M. S.; Ullberg, Sigrid H.; Engstedt, Signe H. S. (se sid. 389); Kraft, Greta M. (se sid. 389); Törngren, f. Lind, Disa E.; Berglund, A. L. (Nan) (se sid. 389); Enberg, Brita M.; Stubbendorff, Elisabeth M. M.; Berglöf-Weclewicz, Birgitta; Lamm, Margit S.; Törnquist, f. Edman, Maj M.; Nylund, Ingrid; Tallmark, Gunhild E.; Ljungberg, Eva F.; Heijken-skjöld, Astrid D. S.; Lagerkranz, Gertrud H. E.; Lundberg, f. Serboni, Else; Asplund, K. E. Marianne; Bylund, Barbro A.; Karlén, f. Nordström, A. Maidie; Nyström, O. A. (se sid. 387, 390); Bergström, I. J. (se sid. 390); Puke, H. E.; Södergren, H. Anne-Marie C.; Wieselgren, Ingegerd; tre vakanta, tf. Banefelt, N. O. D., tf. Ebenfelt, Gudrun I., tf. Montgomery, E. Margareta; Carlid, f. Mårtensson, K. Ingegerd, tjf.

Två kontorsskrivare, elva första kontorsbiträden, tjugo kontorsbiträden, timavlönad personal.

Förste expeditionsvakt (12).

Kastling, S. O.

En maskinist (3 kl.), en bokbindare, en hantverkare, sex expeditionsvakter, en telefonist, tjugotre expeditionsvaktsbiträden, fem bokbinderskor samt timavlönad expeditionsvaktsbiträdespersonal.

Utlåningsexpeditioner.

Huvudbiblioteket.

Sveavägen 73 (postadress: Odengatan 53, Va.); t. 23 66 00 (växel).

Biblioteket är öppet för allmänheten å följande tider:

avd. för vuxna: vardagar utom lördagar 10,30—20,30 (25 aug.—24 juni), 10,30—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 10,30—17 (25 aug.—24 juni), 10,30—16 (25 juni—24 aug.);

*ungdoms- och barnavd.: vardagar utom
lördagar 14—20 (25 aug.—24 juni), 14—
19,30 (16—24 aug.), lördagar 14—17. 25
juni—15 aug. hålles ungdoms- och barn-
avd. stängd.*

I stadsbibliotekets huvudbyggnad inrymmas bl. a. en stor utlåningshall, som upptar större delen av byggnadens mittparti, fem andra utlånings- och läsesalar, tidskriftsrum, tidningsrum, en ungdoms- och barnavdelning med utlånings- och läsrum, »sagorum», bokmagasin, rum avsedda för studiecirklar, personalrum m. m.

Huvudbibliotekets bokbestånd uppgår vid inrevarande års ingång till 250,773 band. Till denna siffra komma ytterligare från huvudbiblioteket till de olika filialerna utsända vandringsbibliotek.

Föreståndare.

Waldner, A. O. T. (se sid. 386); **Hallberg, Hallgärd** (se sid. 386).

Filialer.

Vissa av de mindre filialerna äro stängda kortare tid under sommaren.

Filial 1.

Forsgrénska medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.; t. 40 04 93 (utlåningsexp. för vuxna), 40 04 83 (upplysningen), 41 19 70 (ungdoms- och barnavd.).

Filialen är öppen för allmänheten å följande tider:

avd. för vuxna: vardagar utom lördagar 10,30—20,30 (25 aug.—24 juni), 10,30—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 10,30—17 (25 aug.—24 juni), 10,30—16 (25 juni—24 aug.);

ungdoms- och barnavd. å samma tider som huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: c:a 75,250 band. Förutom utlånings- och läsesalar m. m. inrymmer filialen rum avsedda för studiecirkelverksamhet.

Föreståndare.

Ljungdal, A. G., andre bibliotekarie (se sid. 386); t. 42 55 13.

Filial 2.

Hornsgatan 78, Sö.; t. 40 13 08 (utlåningsexp. för vuxna), 44 44 57 (ungdoms- och barnavd.).

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (25 aug.—24 juni), 14—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 14—17 (25 aug.—24 juni), 13—16 (25 juni—24 aug.); ungdoms- och barn-

avd. å samma tider som vid huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: c:a 43,800 band.

Föreståndarinna.

Hede, A. Brita, andre bibliotekarie (se sid. 386).

Filial 4.

Banérgatan 58 och 60, Ö.; t. 62 72 16 (avd. för vuxna), 62 72 26 (ungdoms- och barnavd.).

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 13—20,30 (25 aug.—24 juni), 13—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 13—17 (25 aug.—24 juni), 13—16 (25 juni—24 aug.); ungdoms- och barnavd. å samma tider som vid huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: c:a 56,100 band.

Föreståndarinna.

Gavelius, G. L. Elisabet, andre bibliotekarie (se sid. 386); t. 62 72 17.

Filial 6.

Hantverkargatan 73, K.; t. 50 41 22 (utlåningsexp. för vuxna), 53 74 38 (ungdoms- och barnavd.).

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (25 aug.—24 juni), 14—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 14—17 (25 aug.—24 juni), 13—16 (25 juni—24 aug.); ungdoms- och barnavd. å samma tider som vid huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: c:a 47,350 band.

Föreståndarinna.

Berggren, A. K. Elisabeth, andre bibliotekarie (se sid. 386); t. 53 74 24.

Filial 7.

Tyska Stallplan 2, C.; t. 11 69 02; expeditionstid: måndagar, tisdagar, onsdagar och torsdagar 17,30—20,30, lördagar 14—17.

Bokbestånd: c:a 8,850 band.

Föreståndare.

Nyström, O. A., biblioteksassistent (se sid. 386).

Filial 9.

Fredhälls skola, Viktor Rydbergs Gata, K.; t. 51 06 10; endast ungdoms- och barnavd.; filialen är öppen för allmänheten å samma tider som huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: c:a 8,150 band.

Föreståndarinna.

Sjöberg, Signe A. B., förste biblioteksassistent (se sid. 386).

Filial A 1.

Avdelningen för vuxna: Erik Segersällsvägen 1, Hägersten; t. 45 02 65; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, därjämte måndagar och lördagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 10,650 band.

Föreståndarinna.

Svensson, Anna V., förste biblioteksassistent (se sid. 386 och nedan).

Ungdoms- och barnavdelningen: Aspudens skola, Blommensbergsvägen 166, Hägersten; t. 45 00 63; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20, lördagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 3,900 band.

Föreståndarinna.

Modin, f. Bagge, M. (Lillebil), fru.

Filial A 2.

Telefonvägen 18, Hägersten, t. 45 85 20, endast avd. för vuxna; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30.

Bokbestånd: c:a 10,800 band.

Föreståndare.

Åhlander, F. E., f. d. andre bibliotekarie.

Filial A 3.

Mälarhöjdens skola, Lugntorpsvägen 2, Hägersten; t. 46 10 70; expeditionstid: måndagar, tisdagar, onsdagar och fredagar 18,30—20,30, därjämte onsdagar 14—16; ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20, därjämte onsdagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 11,950 band.

Föreståndarinna.

Svensson, Anna V., förste biblioteksassistent (se sid. 386 och ovan).

Filial A 4.

Avdelningen för vuxna: Gröndalsvägen 16, Gröndal, Sv.; t. 45 55 29; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18,30—20,30.

Bokbestånd: c:a 5,050 band.

Föreståndarinna.

Hagar, f. Lehtmann, Silva.

Ungdoms- och barnavdelningen: Lövholmssvägen 85, Gröndal, Sv.; t. 19 18 39; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 17—20.

Bokbestånd: c:a 3,000 band.

Föreståndarinna.

Maniette, Harriette.

Filial A 5.

Hägerstensåsens skola, Sedelvägen, Hägersten; t. 45 63 84; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 1,900 band.

Föreståndarinna.

von Zweighbergk, f. Lindblom, Brita M.

Filial A 6.

Årsta skola, Hjälmarvägen 16, Johannehov; t. 45 85 30; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,100 band.

Föreståndarinna.

Andersson, E. A. M. (Anna-Greta).

Filial A 7.

Västberga skola, Klensmedsvägen, Hägersten; t. 45 85 31; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, tisdagar och torsdagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,150 band.

Föreståndarinna.

Hällström, f. Thomsen, Anna M.

Filial A 8.

Långbrodals skola, Västerängsvägen 19, Älvsjö; t. 47 32 01; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,650 band.

Föreståndarinna.

Biäre Rostrom, E. M. (Greta).

Filial B 1.

Kommunalhuset, Alvik, Bromma; t. 25 96 92; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 15,850 band.

Föreståndarinna.

Hernried, f. Gunnäs, Sara P.

Filial B 2.

Skolan, Bällstahund (postadress: Mariehäll); t. 28 30 22; expeditionstid: tisdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,700 band.

Föreståndare.

Bergquist, J. A., f. d. folkskollärare.

Filial B 3.

Riksby skola, Riksbyvägen, Bromma; t. 25 02 45; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,200 band.

Föreståndare.

Åkesson, F., folkskollärare.

Filial B 4.

Ålstens skola, Nyängsvägen 72—80 (mitt för Ålstensgatan), Bromma; t. 25 33 45; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, onsdagar och lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, lördagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 19,050 band.

Föreståndarinna.

Berglund, A. L. (Nan), biblioteksassistent (se sid. 386).

Filial B 5.

Abrahamsbergs skola, Gustav III:s Väg, Bromma; t. 25 54 49; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,200 band.

Föreståndarinna.

Larsson, f. Koraen, Ewa G.

Filial B 6.

Essingens skola, Essingestråket 24, K.; t. 53 28 33; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18,30—20,30; ungdoms- och barnavd. måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 11,000 band.

Föreståndarinna.

Bonnevier, f. Wedberg, Ruth M.

Filial B 7 och B 8.

Ängby norra skola, Vultejusvägen, Bromma; t. 37 07 50; expeditionstid: vardagar

utom lördagar 18,30—20,30; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 14,500 band.

Föreståndare.

Elg, E., f. d. lektor.

Filial C 1.

Johan Skyttes Väg 202, Älvsjö; t. 47 18 61; expeditionstid: måndagar, tisdagar, onsdagar och fredagar 18—20,30; ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 12,200 band.

Föreståndare.

Sterner, F. O. R.

Filial C 3.

Örby skola, Älvsjö; t. 47 02 30; expeditionstid: måndagar och fredagar 18,30—20,30; ungdoms- och barnavd. tisdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 9,200 band.

Föreståndare.

Östlund, K.-R.

Filial E 1.

Enskede skola, Stockholmsvägen 50, Enskede; t. 49 24 11; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, onsdagar och lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, måndagar och lördagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 19,600 band.

Föreståndarinna.

Engstedt, Signe H. S., biblioteksassistent (se sid. 386).

Filial E 2.

Avd. för vuxna: Vikstensvägen 2, Johanneshov; t. 59 57 29; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20,30.

Bokbestånd: c:a 4,400 band.

Föreståndare.

Gunnarsson, G. J., redaktör.

Ungdoms- och barnavd.: Hammarbyhöjdens skola, Finn Malmgrens Väg 9, Johanneshov; t. 48 23 41; expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,250 band.

Föreståndarinna.

Kraft, Greta M., biblioteksassistent (se sid. 386).

BiN

Filial E 3.

Skanskvarns skola, Gullmarsvägen 60, Johanneshov; t. 49 50 60; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 1,950 band.

Föreståndarinna.

Vakant.

Filial E 4.

Björkhagens skola, Karlskronavägen 28, Johanneshov; t. 59 39 38; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 1,800 band.

Föreståndarinna.

Loman, f. Bager, Anna J.

Filial E 5.

Gubbängens skola, Gubbängsvägen, Enskede; t. 48 89 87; expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 18—20,30; ungdoms- och barnavd. måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 13,150 band.

Föreståndarinna.

Dyppel, Inga A.

Filial H 1.

Avd. för vuxna: Spångavägen 49, Spånga; t. 36 15 05; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20,30, därjämte måndagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 5,450 band.

Föreståndare.

Bergström, I. J., biblioteksassistent (se sid. 386 och nedan).

Ungdoms- och barnavd.: Skolan, Hässelbyvägen 10, Spånga; expeditionstid: tisdagar och torsdagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 1,650 band.

Föreståndare.

Werner, E., folkskollärare.

Filial H 2.

Stockholmsvägen 24, Bromsten; expeditionstid: tisdagar och torsdagar 18—20; ungdoms- och barnavd. tisdagar 15—17.

Bokbestånd: c:a 2,550 band.

Föreståndare.

Bergström, I. J., biblioteksassistent (se sid. 386 och ovan).

Filial V 1.

Dianavägen 7, Värtan (postadress: Hjorthagen); t. 60 63 92; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, onsdagar 14—16; ungdoms- och barnavd. skolan, Jägmästargatan 2, Hjorthagen; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 15,650 band.

Föreståndare.

Nyström, O. A., biblioteksassistent (se sid. 386).

Beträffande **Församlingsbiblioteken**, se sid. 597.

Stockholms stads arkivnämnd.

Arkivnämnden.

Stadsarkivets rådhusdepå; tel. se nedan.

I samband med godkännande i princip av ett av särskilda sakkunniga framlagt förslag till ordnande av huvudstadens arkivväsen (se nedan under stadsarkivet) beslöt stadsfullmäktige den 28 juni 1929 att för handläggning av hithörande frågor inrätta *Stockholms stads arkivnämnd*.

Enligt sin instruktion har arkivnämnden till uppgift att handhåva förvaltningen av stadsarkivet, att hava överinseende över stadens kommunala arkiv samt att omhändervärd de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas.

Nämnden består, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. En ledamot och en suppleant skall äga arkivteknisk sakkunskap. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Chef för stadsarkivet är stadsarkivarien.

Riksarkivarien eller den riksarkivet i hans ställe förordnar samt stadsarkivarien äga närvara vid nämndens sammanträden med rätt att deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, ävensom att få sina meningar till protokollet antecknade.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads arkivnämnd, fastställd av ÖÅ 24 mars 1941 (Kf 1940: nr 74).

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 467,540 kr.; inkomster: driftbudgeten 114,450 kr.

Arkivnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

***Ahnlund, N. G.**, professor.

Övriga ledamöter.

Larsson, G. L. E., akademiotarie.

Nerman, T., skriftställare.

***Ronner, G. E.**, studierektor, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

***Sköldenberg, B. G.**, redaktör.

Svanberg, Anna Lisa, förbundssekreterare, stadsfullm.

***Svartengren, f. Wideblom, Elsa M.**, journalist.
Wikström, f. Lundström, Birgit, tillsynslärarinna.

Sekreterare.

Stadsarkivarien (se sid. 393).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoleledningen m. fl. (se sid. 341).

Stadsarkivet.

Rådhuset, 3 tr. (postadress: Stockholm 8); t. 50 01 45, 50 22 25 (kansliet öppet 9—16, lördagar 9—14).

Forskarexp. (Kungsklippan 6); t. 51 74 39; öppet 10—17 (expeditionstid 10—16), lördagar 9,30—14,30 (expeditionstid 9,30—13,30), lördagar 1 juni—24 aug. 9—13,30 (expeditionstid 9—12,30), måndagar—fredagar 25 juni—24 aug. 9,30—15,30 (expeditionstid 9,30—14,30), dessutom måndagar och torsdagar 15 jan.—15 juni, 15 sept.—15 dec. 19—21.

Biblioteket (Kungsklippan 6); t. 50 01 08. Maskinrummet (Kungsklippan 6); t. 50 53 45.

Stockholms stads arkivalier förvarades av ålder av magistraten i Stockholms rådhus och omfattade företrädesvis magistratens och dess kollegiers samt rådhusrättens och kämnärsrättens handlingar m. fl. äldre arkivalier. Vid sidan

¹⁾ Enligt nämndens beslut skall vid förfall vice ordföranden ersättas av suppleanten fröken Svanberg, ledamoten hr Larsson av suppleanten fru Wikström, ledamoten hr Nerman av suppleanten hr Sköldenberg samt ledamoten hr Ronner av suppleanten fru Svartengren. Vid förfall för den sålunda bestämda suppleanten skall i hans ställe inträda suppleant tillhörande samma parti. Därest dessa regler icke kunna tillämpas, skola suppleanterna inträda i samma ordning de blivit valda.

Arkn

av detta äldre stadsarkiv, rådhusarkivet, bildades under 1800-talets sista fjärdedel ett nytt, under drätselnämndens förvaltning stående arkiv, i vilket sammanfördes handlingar från de kommunala kommissionerna, nämnderna och styrelserna; detta arkiv kom därjämte att fungera som stadens speciella räkenskapsarkiv. Även efter inrättandet av sistnämnda arkiv, sedan år 1885 inrymt i en del av den forna pantlåneinrättningens lokaler å Riddarholmen och fr. o. m. år 1897 under benämningen »Stockholms stads arkiv» offentligt tillgängligt, förvarade emellertid flertalet av de kommunala myndigheterna sina arkivalier själva.

Med hänsyn till de olägenheter, som förorsakades av splittringen av huvudstadens arkivalier å olika arkiv, väcktes av drätselnämndens första avdelning år 1889 förslag om anordnande av ett för Stockholms stad gemensamt arkiv, i vilket borde sammanföras och ordnas på olika ställen förvarade äldre handlingar (drätselkommissionens, drätselnämndens och övriga under stadsfullmäktige lydande nämnders, magistratens och rådhusrättens, församlingarnas, m. fl. myndigheters). Sedan stadens arkiv å Riddarholmen erhållit utvidgade lokaler, överfördes på drätselnämndens initiativ till detta under de närmast följande åren vissa av polisverkets och uppbördsverkets arkivalier ävensom vissa handlingar från rådhusarkivet m. m. Med arkivet förenades år 1900 ett specialbibliotek för stadens historia och topografi m. m., även innehållande en omfattande samling Stockholmsbilder.

Då endast en ringa del av de i 1889 års plan angivna arkivalierna införlivats med stadens arkiv, upptogs frågan om ordnandet av stadens arkivväsen på nytt år 1902 genom en hos stadsfullmäktige väckt motion, vari föreslogs *dels* upprättandet av ett gemensamt stadens arkiv, organiserat i likhet med landsarkivet och förenat med ett stadens bibliotek, *dels ock* uppförandet av en tidsenlig ny byggnad för detta arkiv.

Kort tid dessförinnan hade samma fråga även upptagits av riksarkivarien, som i en skrivelse till k. m:t den 10 november 1902 hemställt om åtgärder för ordnande av huvudstadens arkivväsen på sådant sätt, att dess organisation så vitt möjligt bleve anpassad efter landsarkivorganisationen och kunde infogas i denna.

I anledning av ovannämnda motion utsågo överståthållarämbetet, magistraten, Stockholms stads konsistorium och drätselnämnden år 1904 särskilda kommitterade för arkivfrågans beredning. Dessa kommitterade avgåvo den 7 januari 1905 ett betänkande (Bih. 1905: nr 12) med förslag om inrättande av ett gemensamt, av kommunen bekostat stadsarkiv och ett därmed förenat bibliotek, inordnat i landsarkivorganisationen, med en stadsarkivarie som chef och i arkivtekniskt hänseende stående under riksarkivariens uppsikt. År 1907 framlades därefter av byggnadskontoret förslag till särskild byggnad

för den nya institutionen (i kv. Bergsfallet å Kungsholmen).

Ifrågavarande förslag till lösning av huvudstadens arkivfråga blev emellertid ej realiserat. Beredningsutskottet och stadsfullmäktige ansågo nämligen, att kostnaden för den nya arkivorganisationen ej borde bäras av staden ensam, utan att kronan borde kunna förväntas vara villig att deltaga i densamma. I yttrande till k. m:t år 1911 över riksarkivariens ovannämnda skrivelse förklarade sig sålunda stadsfullmäktige anse, att någon skyldighet icke föreläge för staden att anordna ett gemensamt arkiv, men uttalade samtidigt sin villighet att med staten samverka till ordnande av arkivväsendet i Stockholm. K. m:t fann emellertid ej detta stadsfullmäktiges anbud antagligt utan anmodade år 1912 fullmäktige att taga frågan i förnyat övervägande. Under tiden närmast härefter och med hänsyn till av kristiden föranledda svårigheter vidtogos från stadens sida endast vissa provisoriska åtgärder i fråga om arkivväsendet.

Sedan det efter tillkomsten av stadens biblioteksstyrelse ifrågasatts att under denna styrelse inordna såväl stadens arkiv och bibliotek som rådhusarkivet, blev frågan om ordnandet av stadens arkivväsen år 1926 för ny utredning överlämnad till sakkunniga, som i sitt betänkande (Bih. 1928: nr 5) år 1928 framlade förslag till nyorganisation av huvudstadens arkivväsende. Detta förslag godkändes i princip av stadsfullmäktige den 28 juni 1929, som därvid för sin del antog av den nya organisationen påkallade författningar. Dessa författningar fastställdes av k. m:t den 26 september 1929 och trädde i kraft med ingången av år 1930.

Stadsarkivet förvaltas i ekonomiskt hänseende av arkivnämnden, men sorterar i fråga om de allmänna arkivförfattningarnas tillämpning under riksarkivet. Det utgör på en gång landsarkiv för Stockholm och centralarkiv för Stockholms kommunalförvaltning och har i båda dessa egenskaper att i enlighet med givna föreskrifter förrätta arkivinspektion. Därjämte ombesörjer stadsarkivet vetenskapligt utgivningsarbete (Stockholms stads tänkeböcker 1592—1636).

Inspektion av stadsarkivet skall årligen förrättas av riksarkivarien eller på hans uppdrag av arkivråd. Vederbörande nämnder och styrelser skola övervaka, att kommunala arkiv, som ej överlämnats till stadsarkivet, omsorgsfullt vårdas. Inspektion av dylika arkiv skall årligen förrättas av stadsarkivarien eller av annan tjänsteman vid stadsarkivet. Enligt särskilt uppdrag handlägger stadsarkivet därjämte ärenden, som sammanhånga med rationaliseringen av pappersförbrukningen inom stadens förvaltning.

Den ursprungliga planen att uppföra en arkivbyggnad har i viss mån förverkligats. För tillgodoseendet av skyddsrum för kommunalförvaltningens behov uppfördes 1940—1943 i Kungsklippan en betongbyggnad, rymmande sju våningar, av vilka stadsarkivet hittills disponerat

tre. I en av dessa finnes en provisorisk forskarsal. Men ännu återstår det att uppföra en administrationsbyggnad med tillhörande forskarsal och andra lokaliteter. Under tiden få lokaler för kansli, konservering och renovering av arkivalier m. m. alltjämt disponeras i Rådhus-tornet.

Av det rika beståndet bör i första hand nämnas stadens privilegiebrev sedan 1423, magistratens och rådhusrättens arkivalier 1420—1910 (lagfarts- och inteckningsprotokoll med handlingar t. o. m. 1850), justitiekollegii och förmyndarkammarens arkiv 1637—(1849) 1924, handelskollegii arkiv 1638—1849, byggnings- och ämbetskollegii arkiv 1643—1821, politiekollegii arkiv 1673—1821, politie-, ämbets- och byggningskollegii arkiv 1822—1849, handels- och ekonomikollegii arkiv 1850—1880, Stockholms stads räkenskaper med verifikationer från 1430-talet (i obruten årsföljd från 1641), stadskamrerarens och kammarkontorets arkiv, Stockholms kämnärsrättens arkiv 1636—1849, Stockholms norra förstads arkiv 1614—1635, överståthållarämbetets första kansliavdelning (förutv. överståthållarämbetets kansli) t. o. m. 1930 (med vissa undantag), och dess andra kansliavd. (förutv. polissekreterareexpedition) t. o. m. 1920, skatteverkets arkiv t. o. m. 1936 (taxerings- och mantalslängder från 1600-talet, i början spridda år; mantalsuppgifter fr. o. m. 1835), polisens arkivalier t. o. m. 1920 (poliskammarens arkiv fr. o. m. 1776), Stockholms domkapitels arkiv (till omkr. 1900) och hovkonsistoriets arkiv (protokoll t. o. m. 1886, handlingar t. o. m. 1925), de kyrkliga församlingarnas arkiv, i regel till omkr. 1840, stadsnämndens och sockenstämmonämndens arkiv, fattigvårdens och hälsovårdens samt diverse äldre sjukhus' arkiv, direktionens för Stockholms stads undervisningsverk arkiv, folkskolektionens arkiv (protokoll och handlingar t. o. m. 1910, räkenskaper t. o. m. 1935), allmänna läroverks och folkskolors äldre arkiv samt högre lärarinneseminarier, statens normalskolas och statens skolköksseminariums arkiv (t. o. m. omkr. 1940). En viktig grupp bilda arkiv tillhörande företrädesvis äldre kommunala institutioner, såsom borgerskapets äldste (med grosshandels-societeten), inkvarteringskommissionen, bemedlingskommissionen samt börs-, bro- och hamnbyggnadsdirektionen, brandvaktskassaadministrationen, drätselkommissionen, gatulägnings-, lyshållnings- och vattenledningsstyrelserna (jänte gaslysningsaktiebolagets arkiv), samt stadsarkitekterna (handlingar, vissa ritningar till stadens m. fl. hus; jämte vissa andra byggnadsritningar) ävensom stadsfullmäktige och beredningsutskottet, dessutom vissa nyare kommunala nämnder m. m., såsom drätselnämnden jämte underlydande institutioner (med auktionsverkets och bokauktionskammarens handlingar), gatunämnden, vattenledningsverket, gasverket, hamnstyrelsen, frihamnsnämnden, kyrkogårdsnämnden, pensionsnämndernas upplysnings- och register-

byrå, revisionskontoret, rättshjälpsanstalten, andre stadsläkaren, stadsplanenämnden, kommunala institutioner i Bromma, Brännkyrka och Spånga före inkorporeringen, livsmedelsnämnden och andra kristidsorganisationer från förra världskriget samt Stockholms stads befattningshavares familjepensionskassa. Bevarade societets- och skråarkiv äro i stort sett splittrade mellan stadsarkivet samt Nordiska museets arkiv, kungl. biblioteket och Westinska samlingen i Uppsala universitetsbibliotek. I stadsarkivet äro numera Allmänna barnhusets arkiv deponerat. Dessutom finnes ett stort antal enskilda personers, förenings och stiftelse-samt företags arkiv.

I stadsarkivet (rådhuset) har inrättats en konserveringsverkstad för arkivalier.

Till stadsarkivet hör ett specialbibliotek för stadens historia och topografi samt allmän stadshistoria jämte Wernerska boksamlingen. Dessa bibliotek omfatta sammanlagt c:a 14,000 band.

Författningar. Arkivstadga för Stockholm, fastställd av k. m:t 26 sept. 1929 (Kf 1929: nr 45), med ändr., bland vilka särskilt märkes Kf 1949: nr 47, Svf 1951: nr 134. K. stadga ang. vissa offentliga arkiv 8 sept. 1924, med ändr. (tillämplig å bl. a. kyrkoarkiven och ÖÅ:s arkivalier). K. instruktion för landsarkiven 8 sept. 1924, med ändr. K. kung. 8 sept. 1924 ang. utgallring av arkivalier ur vissa offentliga arkiv samt ang. förvaring av förutvarande statsmyndigheters ävensom upplösta kommittéers m. fl. arkiv, med ändr. K. kung. 21 dec. 1945 ang. återställande eller utgallring av vissa ansökningshandlingar. K. kung. 22 febr. 1946 ang. utgallring av vissa handlingar i kyrkoarkiven. K. kung. 29 mars 1946 ang. gallring av verifikationerna till länsstyrelsernas räkenskaper. K. kung. 14 juni 1946 ang. inspektion av vissa offentliga arkiv. K. kung. 14 juni 1946 ang. överlämnande av arkivhandlingar till lands- och länsarkiven. K. kung. 15 nov. 1946 ang. inventering av kyrkoarkiv och kontraktspostarkiv. Riksarkivets cirkulär till statsmyndigheterna 28 dec. 1948 angående användningen av kulspeks- och reservoarpennor m. m. Bestämmelser om arkivalieleveranser till stadsarkivet, antagna av SF 17 juni 1930. Bestämmelser rörande överlämnande till stadsarkivet av arkivhandlingar från kommunala kommittéer eller tillfälliga beredningar, antagna av arkivnämnden 22 dec. 1931. Bestämmelser rörande arkivrum för kommunala arkiv, antagna av arkivnämnden 13 maj 1932. Bestämmelser rörande användning av papper och viss skrivmateriel inom Stockholms stads förvaltning, fastställda av SF 20 febr. 1939.

Stadsarkivarie (B 16).

Forssell, C. A. (förordn. t. o. m. ³¹/1 1952) (rådhuset); t. 50 23 30; mottagningstid: 10,80—11,30.

Förste arkivarie (32).

Staf, N. O. B. (rådhuset); t. 51 67 85.

ArkN

Arkivarier (26).

Corin, C.-F. L. (rådhuset); t. 51 01 45; Sleman, F. V. (Kungsklippan 6); t. 51 74 39.

Amanuenser (24).

Utterström, G. O. (Kungsklippan 6); t. 51 74 39; Fahlström, J. M. (Kungsklippan 6); t. 51 74 39; en vakant.

Förste kontorsskrivare (16).

Sjövall, f. Larsson, Märta; t. 50 01 45.

Förste kontorist (15).

Johnsson, J. E., vice värd i Kungsklippan 6 och i rådhuset; t. 51 74 39.

Biblioteksbiträde (13).

Pernemo, f. Nilsson, Inez K. E.; t. 50 01 08.

Två *arkivbiträden*, ett *bokbinderi biträde*.

Maskinist (17).

Jämtvik, G. L.; t. 50 53 45.

Förste expeditionsvakt (12).

Wählberg, K. E. R.

Expeditionsvakter (9).

Larsson, G. H.¹⁾; Anetoft, E. T.

Ett *expeditionsvaktsbiträde*.

¹⁾ Åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 10.

Stockholms stads museinämnd.

Museinämnden.

Stadsmuseet, Götgatan 1, Sö., Peter Myndes Backe 6, Sö.; tel.: se nedan.

För att utreda om icke Stockholm i likhet med flera andra europeiska huvudstäder borde inrätta ett stadsmuseum beslöt stadskollegiet den 17 september 1925 att tillsätta en kommitté av sju personer. Kommittén skulle kunna tillkalla sakkunniga biträden för erforderliga specialundersökningar.

I samband med begäran om anslag för kommitténs verksamhet framlade densamma förslag rörande organisation m. m. av ett stadsmuseum (Utl. 1930: nr 94 och 1931: nr 30). Dessa förslag lämnades utan erinran av stadsfullmäktige den 17 mars 1930 och den 2 februari 1931 och kommittén igångsatte år 1931 vissa undersöknings- och insamlingsarbeten med hjälp av härför anställd personal. Samtidigt erhöll kommittén vissa utrymmen i det s. k. Södra stadshuset, vilket enligt kommittén skulle vara lämpligt såsom lokal för det blivande museet.

Stadsfullmäktige beslöt därefter den 23 september 1940 att inrätta *Stockholms stads museinämnd*, som trädde i verksamhet den 1 januari 1941 och då övertog den tidigare stads-museikommitténs funktioner.

Enligt sin instruktion har museinämnden till uppgift att handhåva förvaltningen av stadsmuseet, att hava överinseende över stadens museiväsen och kulturminnesvård samt att handlägga de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas.

Nämnden består, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. En ledamot och en suppleant skall äga museal sakkunskap. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Riksantikvarien eller den han i sitt ställe förordnar, samt stadsantikvariern äga närvara vid nämndens sammanträden med rätt att delta i överläggningarna och därvid framställa förslag samt få sina meningar antecknade i protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads museinämnd, fastställd av Ö Å 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 58).

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 376,807 kr. (därav engångs 15,700 kr.); inkomster: driftbudgeten 24,000 kr.

Museinämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Ek, V. E., sekreterare.

Övriga ledamöter.

Ahnlund, N. G., professor.

***Larsson, I. S.**, förbundsordförande.

***Steenberg, K. J. E.**, tf. förste folkskolinspektör.

Suppleanter.¹⁾

Arrhenius Beyer, H. Lilly T., fru, konsulent.

***Bendelin, Karin M.**, sjuksköterska.

Edman, O. C., byggnadsingenjör.

***Meyerson, C. Å. V.**, fil. lic.

Sekreterare.

Stadsantikvariern (se nedan).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 341).

Stadsmuseet.

Utställningslokaler: Götgatan 1, Sö.; ingången till bildarkiv, kansli och tjänstelokaler: Peter Myndes Backe 6, Sö.; t. 423236, 423237, 423238, (utställningslokaler: t. 428138; expeditionstid: vardagar 9—16, lördagar och dag före helgdag 9—13,30. Bildarkivet öppet: vardagar 9—15, lördagar och dag före helgdag 9—12. Museets permanenta utställning öppen:

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola vid förfall ordföranden och hr Steenberg ersättas av suppleanterna fröken Bendelin och hr Edman, vice ordföranden av suppleanterna fru Arrhenius Beyer och hr Meyerson, ledamoten hr Ahnlund av suppleanterna hr Edman och fröken Bendelin, samt ledamoten hr Larsson av suppleanterna hr Meyerson och fru Arrhenius Beyer.

MuN

vardagar (utom lördagar) 12—16, (onsdagar och fredagar sept.—maj även 19—21), söndagar 13—17. Entré 50 öre, onsdags- och fredagskvällar fritt. Tillfälliga utställningar. Svartbrödraklostrets källare, Södra Benickebrinken: söndagar 13—17. Entré 25 öre.

Stadsmuseet har till uppgift att belysa stadens uppkomst och utveckling genom tiderna, invånarnas liv och levnadsvillkor samt styrelsens och de kommunala institutionernas utveckling. Museet handhar också stadens kulturminnesvård genom att verkställa undersöknings- och restaureringsarbeten av arkeologiskt, konst- eller kulturhistoriskt slag i samband med ombyggnads-, rivnings- och grävningsarbeten m. m. ävensom genom att därvid tillvarata föremål av historiskt värde. Chef för stadsmuseet är stadsantikvarien.

För museet uppläts år 1931, som ovan under museinämnden nämnts, provisoriska lokaler i det s. k. Södra Stadshuset, Götgatan 1. Sedan dessa lokaler utvidgats, kunde museet 1935 börja anordna tillfälliga utställningar, belysande olika grenar av museets verksamhet. Den personal, som stadsmuseikommittén anställt 1931 utökades i samband med löneregleringen 1937 väsentligt, och erhöll samtidigt sin nuvarande organisation. Efter år 1939 disponerar stadsmuseet hela Södra Stadshuset. Efter successiva reparationer mellan åren 1939 och 1942 har större delen av fastigheten kunnat tagas i anspråk för museets olika ändamål. Byggnadens södra flygel inrymmer kansli- och tjänstelokaler, lokaler för bildarkivet, magasin, fotografiateljé och verkstadslokaler. I den norra flygeln ligger utställningslokalerna, i bottenvåningen och våningen en trappa upp den permanenta utställningen och i våningen två trappor upp lokaler för tillfälliga utställningar. Den permanenta utställningen öppnades under år 1942. Med föremål, bilder, kartor och modeller skildras här Stockholms uppkomst och utveckling fram till våra dagar, varjämte en del minnen från Stockholms förvaltning i gamla tider äro utställda. År 1950 tillkom en Bellmansavdelning. Tillfälliga utställningar berörande olika sidor av stadens liv ordnas årligen. Museet anordnar även föreläsningsserier, studiecirklar, visningar för skolklasser och studiegrupper samt visningar i det fria. Bildarkivet hålles tillgängligt för studiebesök, beställningar av fotografiska kopior samt lån av skoptikonbilder och filmer.

År 1936 träffades avtal med ägaren av fastigheten i kv. Venus om upplåtelse på 25 år av den i denna fastighet befintliga, i så gott som orört skick bevarade källarvåningen från det i mitten på 1300-talet uppförda dominikanerkloster. Sedan medel härtill av stadsfullmäktige beviljats, restaurerades och iordningställdes lokalen. Svartbrödraklostrets källare, som

i sitt nuvarande skick utgör ett av de märkligaste medeltida byggnadsminnena i Staden Mellan Broarna, har sedan år 1937 hållits öppen för allmänheten.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 29 juni 1942 har museinämnden övertagit förvaltningen av egendomen kv. Paris nr 16, det s. k. van der Nootska huset, ett av de bäst bevarade stockholmspalatsen från stormaktstiden. En omfattande restaurering av byggnaden har utförts under år 1943, varefter byggnaden nu är uthyrd till Riksförbundet Sveriges lottakårer. Vissa lokaler äro enligt avtal möblerade av museinämnden och kunna disponeras av staden för sammanträden och liknande ändamål.

Genom hänvändelse till stadsmuseet kan även den till staden överlämnade minneshallen över den svenska telefonindustriens grundare L. M. Ericsson och H. T. Cedergren, Thulegatan 17, göras tillgänglig för visningar och studiebesök (se vidare sid. 151).

Stadsantikvarie (B 16)

(nuv. inneh. g B).

Selling, C. G. A. (förrordn. t. o. m. ³¹/s 1955); mottagningstid: 10—11.

Förste antikvarie (32).

Nordberg, T. K. G. O:son.

Andre antikvarie (26).

Hansson, H. V.

Museilektor (26).

Byström, O.

Biträdande antikvarie (24).

Ohlsson, M. A. O.

Konservator (21).

Söderberg, J., tjf. (se sid. 202), tf. Nordström, A. O. A.

Assistent (17).

Larcke, F. H. G.

Fotograf (13).

af Petersens, L. C.

Kontorsskrivare (13).

Koffman, f. Günther, A. E. M. (Anna-Lisa).

Förste expeditionsvakt (12).

Hellestedt, A. E.

Hantverkare (12).

Wallin, G. O.

Ett biträde vid visningar, två musei-assistenter, två expeditionsvakter, ett kontorsbiträde.

Styrelsen för Liljevalchs konsthall.

Liljevalchs konsthall.

Djurgårdsvägen 60, Ö.; (postgirokonto nr 197 512); t. 60 04 40 (tamburen), 62 27 75 (kansliet), 60 07 08 (kommissarierummet), 62 94 20 (förste expeditionsvaktens bostad, efter expeditionstid); 62 27 75 (intendenten, ankn.); expeditionstid: 9,30—17 (lördagar och dag före helgdag, då utställning icke pågår, 9,30—15).

Grosshandlaren C. F. Liljevalch tillerkände i testamente utredningsmännen i sitt bo befogenhet att bestämma om användningen av boets överskottsmedel, sedan av testator gjorda donationer utgått. Med stöd härav förklarade utredningsmännen sig villiga att använda intill 500.000 kr. för att i Stockholm få till stånd en byggnad, huvudsakligen avsedd för konstutställningar. Donationen gjordes under förutsättning, att stadsfullmäktige till byggnadstomt upplåte ett område i kv. Fyrkanten (numera kv. Konsthallen) å Djurgården. Den 31 mars 1913 upplåte stadsfullmäktige tomten i fråga samt uppdrogo åt drätsel-nämndens första avdelning att med utredningsmännen träffa avtal om byggnadens förvaltning. Enligt avtal mellan staden och utredningsmännen skall konsthallen förvaltas av en styrelse kallad *Styrelsen för Liljevalchs konsthall* och bestående av det antal ledamöter, som drätsel-nämnden bestämmer (f. n. nio ledamöter). Styrelsen utses av drätsel-nämnden för en tid av två år i sänder. Av ledamöterna skall minst en vara konstnär. Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande.

Konsthallen togs i bruk våren 1916. Den 31 mars 1938 fastställdes k. m:t i överensstämmelse med stadsfullmäktiges beslut den 17 december 1937 reglemente för särskild fond för överskott på Liljevalchs konsthalls verksamhet (Kf 1938: nr 55: II). Till fonden avsattes belopp, motsvarande överskott å konsthallens verksamhet. Fonden må tagas i anspråk för täckande av förlust å verksamheten. Fondens medel förvaltas av drätsel-nämnden, som har att för ovan angivet ändamål tillhandahålla styrelsen för Liljevalchs konsthall de redovisade överskottsmedlen.

Intendenten, som även är styrelsens sekreterare, utses av styrelsen inom eller utom dess krets. Honom åligger att handhåva utställ-

ningsbyggnadens skötsel, uppgöra planer för utställningsverksamhetens ordnande samt för sådant ändamål underhandla med såväl in- som utländska konstnärer och i övrigt med uppmärksamhet följa den konstnärliga utvecklingen. Han har därjämte bl. a. att medverka vid utställningars anordnande.

Reglemente. Avtal 26 maj 1914 mellan staden och utredningsmännen i grosshandlare C. F. Liljevalchs storbhus rörande uppförande och förvaltande av »Liljevalchs konsthall», med ändr. (Kf 1914: nr 122).

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 119,937 kr. (däruv engångs 750 kr.); inkomster: driftbudgeten 89,902 kr.

Styrelsens ledamöter

(för åren 1951—1952).

Branting, f. Lind, Rina E., fru; Ebe, E. W., organisationschef; Erman, A. J. F. I., redaktör, stadsfullm.; Johanson-Thor, T. E. N., konstnär, professor, vice ordf.; Johnsson, I. V., skulptör; Pauli, I. H. E., lektor; Sköld, O. J. A. J., överintendent, f. d. professor; Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm., ordf.; Åkerman, O. M. J., civilingenjör.

Sekreterare.

Intendenten (se nedan).

Revisorer.

Gemensamma för stadskollegiet m. fl. (se sid. 117).

Liljevalchs konsthall.

Intendent (B 13).

Holmér, F. H. (förordn. t. o. m. ³⁰/₁₀₀ 1956); mottagningstid: 11—12.

Kontorsskrivare (13).

Larsson, Märta K.

Förste expeditionsvakt (12).

Vakant.

En expeditionsvakt samt extra vakter.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet.

Skönhetsrådet.

Stockholms högskola, Norrtullsgatan 2, Va.; t. 328767 (jfr nedan, sekreteraren).

Expeditionstid (med undantag för sommarmånaderna): vardagar utom lördagar 10—11.

I en år 1915 hos stadsfullmäktige väckt motion föreslogs tillsättande av ett särskilt kommunalt råd för vård av Stockholms stads natur, dess estetiska intressen och kulturella minnesmärken m. m. Med anledning därav beslöto stadsfullmäktige den 19 mars 1917 att tillsätta en kommitté för frågans närmare utredning. Sedan denna kommitté i november 1917 avgivit sitt betänkande, beslöto stadsfullmäktige den 18 mars 1918 att tillsätta sju kommitterade jämte två suppleanter (ett »naturskydds- och konstråd») med uppgift att som rådgivare åt under stadsfullmäktige lydande utskott, nämnder, styrelser och kommittéer utreda och avgiva förslag i hithörande frågor. Åt de kommitterade gavs tillika i uppdrag att framlägga förslag till reglemente för sin verksamhet efter den erfarenhet, som kunde vinnas under organisationens mer provisoriska fungerande. Rådet beslöt år 1919 att antaga namnet *Rådet till skydd för Stockholms skönhet*. Skönhetsrådet framlade år 1920 för stadsfullmäktige ett förslag till instruktion för rådet, men detta förslag föranledde ej någon stadsfullmäktiges åtgärd, då ytterligare erfarenhet rörande rådets verksamhet ansågs böra avvaktas. Efter det att rådet år 1928 framlagt nytt förslag i detta hänseende, beslöto stadsfullmäktige den 29 oktober 1928 att antaga ett reglemente för rådet, vilket trädde i kraft den 1 januari 1929.

Sedan Stockholms stadsmuseum upprättats 1931 har detta övertagit den tidigare av rådet bedrivna insamlings- och undersökningsverksamheten rörande kulturhistoriska föremål och byggnader, medan rådets sekreterare fortfarande står till förfogande som rådgivare vid restaurering av stadens byggnader. En gränsreglering har verkställts mellan skönhetsrådet och stadsmuseet, enligt vilken »skönhetsrådets verksamhet skall vara rådgivande, medan museet har att utöva museal verksamhet genom att omhändertaga det som på grund av utvecklingen måste försvinna ur stadens levande liv». (Utl. 1931:

nr 30.) Genom stadsfullmäktiges beslut den 17 november 1941 (Utl. 1941: nr 309) erhöi skönhetsrådet den ställning och anförtröddes de uppgifter bl. a. i fråga om naturskyddet, vilka framgå av innehållet i nu gällande reglemente för rådet.

Rådet har till uppgift att i frågor, som beröra Stockholms stads offentliga konstverk, konstnärligt eller kulturhistoriskt värdefulla stadsbilder eller stadens och dess omgivningars övriga skönhets- och naturvärden, vara rådgivare åt stadens olika myndigheter, kommittéer, delegationer och utskott och att i sådan egenskap på anmodan avgiva yttranden i dylika frågor. Rådet må jämväl utan anmodan till stadens olika myndigheter avgiva de förslag och framställningar, som rådet kan finna påkallade. Det äger påräkna erforderliga upplysningar samt biträde i övrigt från vederbörande stadsmyndigheter. Rådets sekreterare står även å rådets vägnar stadens myndigheter till tjänst såsom expert vid restaurerings- och reparationsarbeten å stadens kulturhistoriska byggnader.

Rådet består av tolv för två år valda ledamöter, av vilka elva utses av stadsfullmäktige och en av de sålunda utsedda ledamöterna. Av de ledamöter, som utses av stadsfullmäktige, böra minst åtta vara särskilt sakkunniga inom rådets olika verksamhetsgrenar. Av dessa skola två vara representanter för kungl. akademien för de fria konsterna, därav en målare och en bildhuggare, samt de övriga sex representanter för en var av följande sex institutioner, nämligen kungl. vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien, kungl. byggnadsstyrelsen, kungl. vetenskapsakademiens naturskyddskommitté, Svenska arkitektföreningen, samfundet S:t Eriks styrelse och Svenska naturskyddsföreningens styrelse. Senast sex veckor före val av ledamot, som i rådet skall representera någon av nämnda institutioner, skall stadskollegiet anmoda ifrågavarande institution att välja representant avgiva förslag å minst två personer, lämpliga att vara ledamöter i rådet. Avgivas sådana förslag, hava stadsfullmäktige att välja bland de föreslagna personerna på sådant sätt, att samtliga förslagsgivande institutioner bliva representerade i rådet i enlighet med vad ovan sagts. Uraktlåter institution att avgiva dylikt förslag, välja stadsfullmäktige person med framtående sakkunskap inom ifrågavarande institutions verksamhetsområde.

Rådet utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig ordförande och vice ordförande. Rådets sekreterare, som även har till uppgift att bereda och föredraga å rådets prövning ankommade ärenden, äger, även om han icke är medlem av rådet, att vid rådets sammanträden deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Rådets räkenskaper, vilka föras av stadens kammarkontor, granskas av de för stadskollegiet m. fl. gemensamma revisorerna.

Reglemente. Reglemente för rådet till skydd för Stockholms skönhet, antaget av SF 29 okt. 1928, med ändr. (Kf 1950: nr 49).

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 22,453 kr.

Skönhetsrådets ledamöter.

Ordförande.

*Ek, V. E., sekreterare.

Vice ordförande.

Hedqvist, P. G., arkitekt, professor (repr. för Svenska arkitektföreningen).

Övriga ledamöter.

Beyer, C. N. T., redaktör.

*Biörnstad, A., direktör (repr. för samfundet S:t Eriks styrelse).

Gustavson, A. V. N., målarmästare, vice kassaförvaltare.

*Johnsson, I. V., skulptör (repr. för Akademien för de fria konsterna).

Olin, C. G., stadsjägmästare (repr. för Svenska naturskyddsföreningens styrelse).

*Olsson, A. V. M., arkitekt, riksantikvarie (repr. för Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien).

Quiding, H. A., byggnadsråd (repr. för k. byggnadsstyrelsen).

*Romell, L.-G. T., professor (repr. för k. vetenskapsakademiens naturskyddskommitté).

*Sköld, O. J. A. J., överintendent, f. d. professor (repr. för Akademien för de fria konsterna).

Steenberg, K. J. E., tf. förste folkskolinspektör, kassaförvaltare (utsedd av övriga ledamöter).

Sekreterare

(5,844 kr. jämte rörligt tillägg).

Cornell, J. H., professor; Villagatan 12, Ö.; t. 10 00 37.

Amanuens (13).

Lundberg, Carine H.; träffas säkrast 9,30—11.

Revisorer.

Gemensamma för stadskollegiet m. fl. (se sid. 117).

Styrelsen för Prins Eugens Waldemarsudde.

Prins Eugens Waldemarsudde.

Postadress: Stockholm Ö.; t. 62 18 32 (kansliet); 62 18 33 (tamburen).

Hans kungl. höghet prins Eugen, som avled den 17 augusti 1947, förordnade i testamente den 17 juni 1947, att egendomen Waldemarsudde jämte viss där befintlig konstsamling och övriga inventarier ävensom värdehandlingar till ett värde av omkring 850,000 kronor skulle tillfalla svenska staten. Egendomen med inventarier skall bibehållas i huvudsakligen det skick, vari den befann sig vid prins Eugens bortgång, samt hållas tillgänglig för allmänheten. Avkastningen av de i legatet ingående värdehandlingarna skall, sedan viss del avsatts till kapitalet, användas för egendomens och inventariernas vård och underhåll.

Prinsen uttalade tillika i testamentet såsom sin önskan och förhoppning, att staten måtte anförtra åt Stockholms stad att genom en särskild styrelse såsom verkställande organ administrera och sköta egendom och inventarier. Nämnade styrelse skall enligt testamentsföreskrifterna utgöras av riksmarskalken, chefen för nationalmuseum, testamentets exekutor, en av k. m:t utsedd ledamot, fyra av stadskollegiet utsedda ledamöter, ävensom nuvarande intendenten för konstsamlingen å Waldemarsudde samt efter hans avgång den person, som styrelsen utser i hans ställe. Då testamentsexekutor avgår, skall stadskollegiet äga utse ytterligare en ledamot och sålunda tillhoppa fem av styrelsens nio ledamöter.

K. m:t har den 24 oktober 1947 förklarat sig å k. m:ts och kronans vägnar mottaga ifrågasvarande donation. Tillika har k. m:t, under förutsättning att Stockholms stad under de i testamentet angivna villkoren åtager sig förvaltningen av legatet, uppdragit åt staden att genom en styrelse, sammansatt på sätt i testamentet anges, såsom verkställande organ administrera och sköta såväl byggnader och samlingar som trädgårds- och parkanläggningar.

Den 8 december 1947 beslöt stadsfullmäktige, att staden skulle åtaga sig förvaltningen av Waldemarsudde i enlighet med det i prins Eugens testamente meddelade förordnandet.

Styrelsen har erhållit namnet *Styrelsen för Prins Eugens Waldemarsudde*. Sedan förvaltningen av Waldemarsudde övertagits av staden, hava där företagits åtskilliga byggnads- och förbättringsarbeten avseende bl. a. ny entréhall,

komplettering av serveringen Ektorpet m. m., varjämte stadsfullmäktige anvisat medel till inredning av ytterligare utställningslokaler.

Författning. Instruktion för styrelsen för Prins Eugens Waldemarsudde, fastställd av k. m:t 22 okt. 1948 (Kf 1948: nr 51).

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 274,063 kr. (därav engångs 9,700 kr.); kapitalbudgeten, av lånemedel inom linjen 199,400 kr.; inkomster: driftbudgeten 249,700 kr.

Styrelsens ledamöter.

Ekeberg, L. B., riksmarskalk, ordf., **de Geer, L. C. G. E.**, frih., överceremonimästare, **Lindgren, G. H.**, intendent, **Sköld, O. J. A. J.**, överintendent, f. d. professor (självskrivna); **Ehrensvärd, A.**, greve, kansliråd (utsedd av k. m:t); ***Eeg-Olofsson, A. O. C.**, läroverksadjunkt, stadsfullm., ***Hassler, N. H. Å.**, professor, stadsfullm:s 1:e vice ordf. (för åren 1950—1951), **Anderson, Carl Albert**, direktör, stadsfullm:s ordf., **Tomson, R. V.**, borgarråd, stadsfullm. vice ordf. (för åren 1951—1952) (utsedda av stadskollegiet).

Arbetsutskott.

Anderson, Carl Albert; Ekeberg, L. B.; Lindgren, G. H., föredragande; **Sköld, O. J. A. J.; Tomson, R. V.**

Sekreterare (1,200 kr.).

Åkerberg, B., direktör (se sid. 135).

Revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige).

Ek, V. E., sekreterare.

Larsson, Yngve G. R., fil. d.r., stadskollegiets ordf.

Suppleanter: **Vigedal, B. R.**, instruktör, stadsfullm.

Jakobson, B. G., civilingenjör.

Prins Eugens Waldemarsudde.

Intendent (B 13).

Lindgren, G. H.; mottagningstid: 11—12.

Ett *första kontorsbiträde*, tre *expeditionsvakter*, en *portvakt* tillika *eldare*, en *trädgårdsmästare*, ett *expeditionsvaktsbiträde*, ett *biträde*.